

Implementatieplan Wet Toekomst Pensioenen

Inhoudsopgave

Begrippenlijst.....	6
Richtlijnen en Good Practice DNB	12
Disclaimer.....	12
Voorwoord	13
1 De nieuwe pensioenregeling	14
1.1 Verzoek tot uitvoering en invaren	14
1.2 Inrichting van de nieuwe pensioenregeling	14
1.2.1 Arbeidsvoorwaardelijke afspraken.....	14
1.2.2 Risicohouding	16
1.2.3 Aangeboden lifecycles.....	18
1.2.4 Collectieve uitkeringsfase	21
1.2.5 Vaste daling	21
1.2.6 De dakpanmethodiek (spreidingssystematiek).....	21
1.2.7 De risicodelingsreserve en de werking van de overhevelingsfase	22
1.2.8 Invaren, voorrangsregels en compensatie	23
2 Inrichting projectorganisatie en besluitvorming	26
2.1 Inrichting projectstructuur voor de transitie	26
2.1.1 Samenstelling projectgroepen	26
2.1.2 Betrokken gremia en achterbannen	28
2.1.2.1 Bestuur	28
2.1.2.2 Sociale Partners	28
2.1.2.3 Verantwoordingsorgaan	28
2.1.2.4 Raad van Toezicht.....	30
2.1.2.5 Vereniging van Gepensioneerden AkzoNobel ('VGAN')	31
2.1.2.6 Sleutelfunctiehouders	31
2.1.2.7 Conclusie gremia en achterbannen.....	31
2.1.3 Overzicht gerealiseerde en nog te realiseren mijlpalen in de tijd	31
2.1.4 Vervolgstappen tot aan transitie	33
2.2 Besluitvormingsproces vaststelling implementatieplan	33
2.2.1 Beschrijving van het doorlopen besluitvormingsproces	33
2.2.1.1 Partiële beoordelingen.....	35
2.2.2 Oordeel van het bestuur	36
2.2.3 Oordelen van sleutelfunctiehouders, VO en RvT	36
3 Risicoanalyses en beheersingsmaatregelen	38
3.1 Risico's en beheersingsmaatregelen	38
3.1.1 Operationele en IT-risico's.....	41
3.1.2 Wijzigingen in taken en verantwoordelijkheden uitvoerders	42
3.1.3 Wijzigingen in belangrijkste bedrijfsprocessen	43
3.1.4 Wijzigingen in de governance.....	44
3.1.5 Wijzigingen in de kostenstructuur.....	46
3.2 Oordeel technisch uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling.....	48
3.2.1 Haalbaarheidsanalyse IT-systemen	48
3.2.1.1 IT veranderprogramma APS.....	48
3.2.1.2 Toets op uitvoerbaarheid	49
3.2.1.3 Analyse mid-year transitie	50
3.2.2 Beschrijving stappen en tijdslijnen gereedmaken IT-systemen	50
3.3 Uitbestedingsrisico	51
3.3.1 Procesbeschrijving.....	51

3.3.2	Belangrijkste afspraken met kritieke uitbestedingspartijen	51
3.3.3	Overzicht kritieke uitbestedingen.....	53
3.3.4	Overzicht uitbestedingsrisico's en beheersingsmaatregelen	55
3.4	Risicoanalyse en beheersing financiële risico's	55
3.4.1	Financiële risico's van belang voor transitie	55
3.4.2	Scenario-analyse	55
3.4.3	Overzicht aanpassingen beleggingsbeleid	56
3.4.3.1	Strategisch beleggingsbeleid in de FPR.....	57
3.4.3.2	Beschermen dekkingsgraad tot invaarmoment	58
3.5	Juridische en privacy risico's	59
3.5.1	Belangrijkste juridische risico's ten aanzien van de transitie	59
3.6	Conclusie	59
3.6.1	Oordeel bestuur	59
3.6.2	Opinie SFH Risicobeheer	59
3.6.3	Opinie SFH Internal Audit.....	60
3.6.4	Oordeel Raad van Toezicht.....	61
4	Data en datakwaliteit	62
4.1	Beschrijving van de beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie en van de beheersing van de risico's.....	62
4.1.1	Beschikbaarheid data voor de transitie	62
4.1.2	Beschikbaarheid data tijdens transitie	63
4.1.3	Beschikbaarheid data na transitie	63
4.2	Risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijden en na de transitie	63
4.2.1	Risicoanalyse datakwaliteit voor transitie	63
4.2.1.1	Risico-inventarisatie.....	64
4.2.1.2	Risicobeoordeling	67
4.2.1.3	Vaststellen aanvullende activiteiten.....	67
4.2.2	Risicoanalyse datakwaliteit tijdens transitie	68
4.2.3	Risicoanalyse na transitie	68
4.3	Overzicht belangrijkste risico's en complexe dossiers datakwaliteit	69
4.4	Risicobereidheid en toegestane afwijkingen in datakwaliteit	69
4.5	Verrichte werkzaamheden	70
4.5.1	Fase 1 - Opzet datakwaliteit	70
4.5.2	Fase 2 – Risico-inventarisatie en beoordeling	70
4.5.3	Fase 3 – Data-analyses en deelwaarnemingen	71
4.5.3.1	Data profiling controles.....	71
4.5.3.2	Generieke data analyses.....	71
4.5.3.3	Specifieke data analyses en deelwaarnemingen	71
4.5.4	Fase 4 – Rapportage en beoordeling en partiële beoordeling	71
4.5.5	Fase 5 – Verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden door de externe accountant	72
4.5.6	Fase 6 - Besluit over invaren datakwaliteit	72
4.6	Bevindingen voortkomend uit uitgevoerde werkzaamheden en oplossing	72
4.7	Nog te nemen stappen om datakwaliteit te borgen voor invaarbesluit.....	73
4.7.1	Get clean	73
4.7.2	Stay clean	73
4.8	Rapportage externe accountant voorafgaand aan invaarbesluit.....	74
4.8.1	De opdracht en werkzaamheden van de externe accountant.....	74
4.8.2	Uitkomsten van de werkzaamheden en bevindingen van de accountant	74
4.8.3	Beoordeling en conclusie bestuur	74
4.9	Onderzoek datakwaliteit na invaarmoment	75
4.9.1	De opdracht en werkzaamheden van de accountant	75

4.9.2	Bevindingen van de externe accountant	75
4.10	Omgang verwerking terugwerkende kracht pensioenmutaties	75
5	Invaren.....	76
5.1	Werkwijze: voorbereiding en invulling besluit	76
5.1.1	Uitgangspunten.....	76
5.1.1.1	Aansluiten bij wetgeving	77
5.1.1.2	Transparanter en eenvoudiger voor deelnemers	77
5.1.1.3	Directe koppeling met actuele economische ontwikkelingen	77
5.1.1.4	Mitigeren van mogelijke nadelige effecten van de transitie	77
5.1.1.5	Kwantitatieve impact invaren	78
5.1.2	Ondernomen stappen	78
5.1.2.1	Uitgevoerde transitieberekeningen	78
5.1.2.2	Uitgevoerde decompositieberekeningen	78
5.2	Beschrijving omgang opgebouwde rechten	79
5.2.1	Welk gedeelte van het vermogen wordt gebruikt om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het MVEV?	79
5.2.2	Welke methode wordt gebruikt voor de waardering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten en het aanwenden van het vermogen.....	79
5.2.3	Invulling aan de bestuurlijke ruimte binnen de gekozen methode	81
5.2.4	De hoogte van de initiële vulling van het compensatiedepot	82
5.2.5	De initiële vulling van de RDR en de regels die voor de RDR gelden	82
5.2.5.1	Vullen van de RDR	82
5.2.5.2	Uitdeelregels van de RDR	83
5.2.6	Gevolgen van gebruikmaking van overbruggingsplannen	83
5.2.7	Gevolgen van gebruikmaken mogelijkheid in het jaar 2022 toeslag te verlenen bij een beleidsdekkingsgraad vanaf 105%	84
5.2.8	Hoe Pf APF omgaat met nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije voortzetting	84
5.3	Wijze van uitvoering van de pensioenovereenkomst	85
5.4	Onderbouwing transitie-effecten en compensatie	86
5.4.1	Toelichting bij het lezen van de samenvattende resultaten	86
5.4.2	Vervangingsratio.....	87
5.4.3	UPO bedrag.....	88
5.4.4	Netto profijt	89
5.4.5	Andere rekenrente	90
5.5	Onderbouwing evenwichtige belangenafweging	93
5.5.1	Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid invaardekkingsgraad	95
6	Transitie FTK en overbruggingsplan.....	96
6.1	Besluitvormingsproces toepassen transitie FTK en overbruggingsplan	96
6.1.1	Transitie FTK	96
6.1.2	Overbruggingsplan	98
6.2	Effecten transitie FTK en invloed op besluitvorming	98
6.3	Effect van toeslagverlening tussen 2022 en invaarmoment.....	99
6.4	Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid indexatiebeleid.....	99
7	Transitieplan (in hoofdlijnen).....	100
7.1	Beschrijving besluitvormingsproces transitieplan.....	100
7.1.1	Rol van het VO	101
7.1.2	Rol van de RvT	101
7.1.3	Rol van de VGAN	101
7.1.4	Rol van de sleutelfunctiehouders	102

7.1.5	Transitiecommissie	102
7.2	Toelichting beoordeling evenwichtigheid transitieplan en rol betrokkenen	102
7.3	Toelichting wijze vaststellen uitvoerbaarheid transitieplan	103
7.4	Toets op conformiteit wettelijke voorschriften	103
7.5	Afwijking transitieplan?	104
7.6	Financiële grenzen dekkingsgraad transitieplan?	104
7.7	Afspraken bij overschrijding grenzen transitieplan	104
8	Overige zaken	105
8.1	Achtergestelde lening	105
8.2	Clean Water	105

Begrippenlijst

In dit implementatieplan hebben de volgende begrippen de volgende betekenis:

Aanspraakgerechtigde	Persoon die een nog niet ingegaan pensioen krijgt.
Achmea Investment Management ('AIM')	Hierna AIM. AIM is de vermogensbeheerder van Pf APF. AIM verzorgt in opdracht van Pf APF het beheer van de beleggingen en ook de beleggingsadministratie
Achmea Pensioenservices ('APS')	Hierna APS. Pf APF heeft de pensioenadministratie uitbesteed aan APS. APS voert de pensioenregeling uit voor Pf APF.
Actuariële en bedrijfstechnische nota ('Abtn')	Hierna Abtn. De Abtn geeft de centrale regels waarop Pf APF haar (financieel) beleid baseert en uitvoert.
Agreed Upon Procedure ('AUP')	Hierna AUP. Rapport van de accountant over de feitelijke bevindingen over de inhoud, het bereik en de diepgang van de overeengekomen specifieke werkzaamheden voor de datakwaliteit. Deze werkzaamheden zijn door Pf APF verricht volgens het Kader Datakwaliteit – Wet toekomst pensioenen van de Pensioenfederatie.
Arbeidsongeschiktheid	Arbeidsongeschiktheid volgens de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO). Of voor de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).
Benen Op Tafel-sessie ('BOT-sessie')	Hierna BOT-sessie. BOT staat voor Benen Op Tafel. Een georganiseerde bijeenkomst waarin de leden van een fondsorgaan of de diverse fondsorganen bij elkaar komen om van gedachten te wisselen over een of meerdere specifieke onderwerpen. Het doel van een BOT-sessie is om tot nieuwe inzichten of overeenstemming te komen.
Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling ('BuPw')	Hierna 'BuPw'. In het BuPw worden de regels uit de pensioenwet nader uitgewerkt. Het besluit bevat voor de overgang onder meer regels voor de mijlpalen, het transitieplan, het implementatieplan, het communicatieplan, het invaren zelf, de rekenmethoden, de transitie-effecten en het overbruggingsplan.
Bestuur	Het bestuur van Pf APF.
Centrale Coördinatie Groep ('CCG')	Hierna CCG. De CCG is een werkgroep die de activiteiten voor de Wtp transitie tussen Sociale Partners en het pensioenfonds coördineert. Het gaat dan bijvoorbeeld over het ontwerp van de nieuwe regeling, de afspraken omtrent het invaren en communicatie met overige stakeholders. De CCG komt maandelijks bijeen en kent vertegenwoordiging vanuit Pf APF, de werkgevers en vakorganisaties.
Centrale Implementatie Groep ('CIG')	Hierna CIG. De CIG is een werkgroep die de werkzaamheden die zowel de pensioenuitvoerder APS als de vermogensbeheerder AIM raken, afstemt en coördineert. Het gaat dan om de gezamenlijke inspanningen en afhankelijkheden om het operationele ontwerp van, en de transitie naar, de nieuwe pensioenregeling in goede banen te leiden. Zowel op het gebied van pensioenbeheer, vermogensbeheer als communicatie. De CIG komt maandelijks bijeen en kent vertegenwoordiging vanuit Pf APF, AIM en APS.

Collectieve uitkeringsfase	Betreft bij keuze voor variabel pensioen het totaal aan pensioengerechtigden met de bijbehorende som aan pensioenvermogens (kapitalen). Ook wel CVP ('Collectief Variabel Pensioen') genoemd. De som van de kapitalen wordt collectief belegd met een eigen beleggingsbeleid.
Dakpanmethodiek	Bij het vaststellen van de resultaten voor het collectieve uitkeringsfase in enig jaar worden de jaarlijkse resultaten in de collectieve uitkeringsfase uitgespreid over 5 jaar. Gedurende de spreidingsperiode worden uitsluitend de uitkeringen en aanspraken van de bij aanvang van de spreidingsperiode tot het de collectieve uitkeringsfase behorende personen in gelijke stappen aangepast. Het spreiden leidt tot meer stabiliteit. Voor het vaststellen van de aanpassing van de lopende uitkeringen in enig jaar wordt de dakpanmethodiek gebruikt. De som van de uitgespreide resultaten van de afgelopen 5 jaar (of zoveel minder als een deelnemer korter dan 5 jaar deelneemt aan de collectieve uitkeringsfase) wordt gebruikt voor het aanpassen van de lopende uitkeringen in enig jaar.
Datacontrole	De controle van de aanwezige gegevens in onze administratie. Hiermee worden de gegevens, data, op fouten gecontroleerd, fouten hersteld en opgeschoond waar nodig. Datacontrole is een hulpmiddel. Het geeft Pf APF inzicht in de datakwaliteit. Dit is belangrijk met het oog op de overgang naar de nieuwe pensioenregeling.
Deelnemer	Een persoon die deelneemt aan de pensioenregeling.
Dekkingsgraad	De dekkingsgraad is de verhouding tussen het totale vermogen van Pf APF en de contante waarde van de totale pensioenverplichtingen. Dit drukken we uit in een percentage. Het geeft aan in welke mate Pf APF in staat is om aan haar toekomstige verplichtingen te voldoen in de huidige regeling. Een dekkingsgraad van 100% betekent dat we precies voldoende vermogen hebben om de huidige verplichtingen te kunnen betalen. Daar waar gesproken wordt over CDC-dekkingsgraad, betreft dit de dekkingsgraad van de huidige (CDC) basisregeling (zonder (exclusief) het vermogen van de beschikbare premierregeling en de achtergestelde lening).
Doorsneesystematiek	De doorsneesystematiek is een financieringsmethode voor de pensioenregelingen. Alle actieve deelnemers betalen bij deze methode een gelijke pensioenpremie. Het recht op pensioen dat zij opbouwen is gelijk, onafhankelijk van hun leeftijd. De doorsneesystematiek wordt door de nieuwe regels voor pensioen afgeschaft. Dit komt omdat deze methode door de veranderende arbeidsmarkt kan leiden tot een ongelijke verdeling van pensioenrechten tussen jongere en oudere deelnemers.
Flexibele Premierregeling ('FPR')	Hierna FPR. Een pensioenovereenkomst waarbij de premie individueel wordt belegd. Het kapitaal dat daarmee wordt opgebouwd, wordt gebruikt om bij de ingang van het pensioen een variabele of vaste uitkering aan te kopen. De FPR wordt de nieuwe pensioenregeling die Pf APF gaat uitvoeren op verzoek van Sociale Partners.
Gewezen deelnemer	Is een persoon die als deelnemer pensioen heeft opgebouwd bij Pf APF, maar dat nu niet meer doet. Die persoon maakt nog wel aanspraak op dat al opgebouwde pensioen bij ons pensioenfonds.

Gewezen partner	De persoon die niet langer partner is van de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde. De relatie is beëindigd, maar deze persoon maakt nog wel aanspraak op pensioen bij ons pensioenfonds.
Invaardekkingsgraad	De invaardekkingsgraad is de dekkingsgraad die ons pensioenfonds nodig heeft om over te gaan naar de nieuwe regels voor pensioen. Deze invaardekkingsgraad zorgt voor een verantwoorde, uitlegbare en evenwichtige (eerlijke) overstap naar de gewijzigde pensioenregeling. De invaardekkingsgraad is de actuele dekkingsgraad per maand, maar dan zonder (exclusief) het vermogen van de beschikbare premieregeling en de achtergestelde lening. Deze dekkingsgraad is leidend bij de transitie (overgang naar de nieuwe pensioenregeling).
Invaren	De interne waardeoverdracht van alle pensioenen gezamenlijk door Pf APF bij de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. Dit is met inbegrip van het aanwenden van het vermogen volgens artikel 150m van de Pensioenwet.
Kritiek Data Element ('KDE')	Hierna KDE. KDE's zijn de elementen in de pensioenadministratie die essentieel zijn om te komen tot een juiste en volledige berekening van de pensioenaanspraken.
Leeftijdscohort	Een leeftijdscohort is een groep deelnemers in een bepaald leeftijdsinterval. Bijvoorbeeld 20 tot 25 jaar of 40 tot 45 jaar.
Minimaal Vereist Eigen Vermogen ('MVEV')	Hierna MVEV. Het MVEV van ons pensioenfonds is de wettelijke ondergrens voor ons eigen vermogen om te kunnen voldoen aan onze financiële verplichtingen. Met het MVEV kunnen we ook risico's op korte termijn opvangen. We berekenen het MVEV op basis van de risico's waaraan we als pensioenfonds blootstaan. Denk aan beleggingsrisico's, renterisico en langlevensrisico.
Netto Profijt	Het netto profijt is het verschil tussen de waarde van de te verwachten toekomstige pensioenuitkeringen en de waarde van de toekomstige premie-inleg. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de opgebouwde pensioenaanspraken, maar ook naar de in de toekomst nog op te bouwen pensioenaanspraken.
Overbruggingsplan	Als we naar verwachting overgaan naar de nieuwe regels voor pensioen, kunnen we in de periode tot het invaarmoment, afzien van het jaarlijks indienen van een herstelplan. In plaats daarvan dienen we jaarlijks een concreet en haalbaar overbruggingsplan in dat voldoet aan de daarvoor gestelde voorwaarden. In het overbruggingsplan beschrijven we onze financiële situatie in de periode tot we invaren.
Overhevelingsfase	Vanaf leeftijd 58 wordt in tien – procentueel – gelijke delen jaarlijks een deel van het persoonlijk pensioenvermogen in de opbouwfase overgeheveld naar de collectieve uitkeringsfase (de inkoop van het variabele pensioen vindt gespreid over tien jaar plaats).

Partiële beoordeling	Bij een partiële (gedeeltelijke) beoordeling leggen we een afgebakend deel van de gehele invaardocumentatie aan DNB voor. Dat doen we wanneer we de besluitvorming daarover hebben afgerond. DNB toetst vervolgens of dit voldoet aan de eisen die de Wtp daaraan stelt. Het doel van de beoordeling in afgebakende delen is dat we van DNB op deelonderwerpen al duidelijkheid krijgen of die voldoen om in te varen.
PDC	Producten-Diensten-Catalogus, geeft de standaard dienstverlening en de keuzeopties aan voor de klanten van APS. Alles dat niet in de PDC is opgenomen wordt gezien als maatwerk en wordt door APS zoveel mogelijk voorkomen. De door Pf APF ingevulde PDC bevat de specificaties van de producten en diensten die Pf APF nodig heeft voor de FPR op basis waarvan APS haar nieuwe IT-keten voor Pf APF inricht.
Pensioengerechtigde	De persoon die al pensioen ontvangt. Ook wel een gepensioneerde genoemd.
Pensioenwet ('Pw')	Hierna 'Pw'. In de Pw wordt beschreven wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van werkgever, werknemer en pensioenuitvoerder in relatie tot pensioen.
Persoonlijk pensioenvermogen	Het deel van de marktwaarde van onze beleggingen dat toebedeeld is aan een deelnemer. Daar komt het deel van ons collectieve pensioenvermogen bij dat we op grond van interne collectieve waardeoverdracht ('invaren') op basis van artikel 150m van de Pensioenwet nog toevoegen.
Projectgroep APF	De werkgroep verantwoordelijk voor het projectmanagement van de Wtp vanuit Pf APF. De werkgroep bestaat uit leden van het bestuursbureau aangevuld met externe specialisten.
Raad van Toezicht ('RvT')	Hierna RvT. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van ons bestuur en op de algemene gang van zaken binnen ons pensioenfonds. De RvT is in ieder geval belast met het toezien op doeltreffende risicobeheersing en evenwichtige (eerlijke) belangenafweging door ons bestuur. De RvT legt verantwoording af over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden aan het Verantwoordingsorgaan (VO) en in het bestuursverslag. De RvT staat ons bestuur met raad ter zijde. Verder moet de RvT goedkeuring geven voor het besluit van het bestuur over invaren.
Risicodelingsreserve ('RDR')	Hierna RDR. De RDR is een collectieve (gezamenlijke) reserve voor pensioengerechtigden. Deze pensioengerechtigden ontvangen een variabele uitkering. Deze RDR is bedoeld om bij een mogelijke verlaging van de variabele uitkering, de verlaging zoveel als mogelijk te voorkomen.
Risk Self Assessment ('RSA')	Hierna RSA. Een RSA is een evaluatie volgens vaste regels waarmee ons pensioenfonds en onze uitvoerders de belangrijkste risico's van de transitie in kaart brengen, beoordelen en in volgorde van belangrijkheid zetten. Het doel is om inzicht te krijgen in mogelijke knelpunten, onzekerheden en risico's tijdens de transitie. En om passende beheersmaatregelen te ontwikkelen bij deze knelpunten, onzekerheden en risico's.
SIVI	Kennis- en standaardisatie-instituut voor digitaal zakendoen binnen de verzekeringsindustrie, de pensioenindustrie en de verzuimwereld.

Sleutelfunctiehouders	Om een beheerste en betrouwbare bedrijfsvoering mogelijk te maken zijn er bij het pensioenfonds functionarissen met een bijzondere functie. Deze sleutelfunctiehouders zijn gespecialiseerd in taken op het gebied van risicobeheer, de interne controle en actuariële berekeningen. SFH RB staat voor sleutelfunctiehouder Risico Beheer SFH IA staat voor sleutelfunctiehouder Internal Audit SFH AF staat voor sleutelfunctiehouder Actuariële Functie
Sociale Partners	Sociale Partners van Pf APF zijn de aangesloten ondernemingen (AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V.) en de vakbonden FNV, CNV en De Unie.
Stay Clean	De beheersing van de kwaliteit van de data, alle gegevens in onze administratie, voor de periode nadat deze schoon is verklaard.
Stichting Pensioenfonds APF	Pensioenfonds APF ('Pf APF').
Toeziethouders	De Stichting Autoriteit Financiële Markten ('AFM') en De Nederlandsche Bank N.V. ('DNB').
Transitie	Periode waarin de overgang naar de nieuwe regels voor pensioen plaatsvindt. De periode begint vanaf de datum dat ons bestuur het invaarbesluit heeft genomen. En eindigt op het moment waarop de waarde van de pensioenaanspraken en -rechten zijn overgedragen naar de nieuwe flexibele pensioenregeling (FPR).
Transitieplan	In het transitieplan leggen Sociale Partners de keuzes, overwegingen en berekeningen voor de wijziging van de pensioenovereenkomst vast. In dit plan staat ook hoe wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten. Verder geeft het transitieplan aan hoe sprake is van een evenwichtige overgang naar de nieuwe regels voor pensioen.
Uniform Pensioen Overzicht ('UPO')	Hierna UPO. Het UPO is een overzicht dat deelnemers ontvangen waarop de opgebouwde pensioenaanspraken en te bereiken aanspraken (verwachting) zijn opgenomen
Variabele uitkering	De variabele uitkering wordt jaarlijks aangepast als gevolg van financiële mee- of tegenvallers. Hierbij wordt gekeken naar het gemiddelde financiële resultaat over de afgelopen 5 jaar. Als het gemiddelde resultaat over de afgelopen 5 jaar positief is geweest, wordt de uitkering hiermee verhoogd. Als het gemiddelde resultaat over de afgelopen 5 jaar negatief is geweest, wordt gekeken of een daling van de uitkering kan worden opgevangen door de RDR. Als dat mogelijk is, blijft de variabele uitkering gelijk. Indien dat niet – volledig – mogelijk is, dan wordt de variabele uitkering verlaagd. Pf APF gaat ook een dalende variabele uitkering aanbieden. Daar waar gesproken wordt over variabele uitkering, wordt ook de keuzemogelijkheid voor een dalende variabele uitkering bedoeld.
Vaste uitkering	Een vaste uitkering geeft zekerheid over het bedrag in euro's dat de pensioengerechtigde maandelijks ontvangt.

Verantwoordingsorgaan ('VO')	Hierna 'VO'. Het VO is het medezeggenschapsorgaan waaraan ons bestuur verantwoording aflegt. Dit doet ons bestuur over het gevoerde beleid en de uitvoering daarvan. Het VO heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van ons bestuur, het uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst. Daar vallen ook de keuzes onder die van invloed zijn op de uitvoeringskosten. Verder adviseert het VO over een aantal in de Pensioenwet vastgelegde belangrijke besluiten van het bestuur, zoals het invaren.
Vereniging van Gepensioneerden AkzoNobel ('VGAN')	Hierna VGAN. De belangrijkste doelstelling van VGAN is het behartigen van de belangen van oud-werknemers en hun nabestaanden van Nederlandse (werk-)maatschappijen van AkzoNobel en haar rechtsopvolgers. De VGAN heeft hoorrecht over de wijze van invaren die Sociale Partners voor ogen hebben.
Wtp	Wet toekomst pensioenen, de overgangswet voor de nieuwe regels voor pensioen. De nieuwe regels zelf zijn vastgelegd in de Pensioenwet.

Richtlijnen en Good Practice DNB

De opzet van dit implementatieplan is mede gebaseerd op de Beleidsuiting 'Inhoud Implementatieplan Pensioenfonds' en 'Good Practice: Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds' van DNB.¹

Disclaimer

Dit implementatieplan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld ten behoeve van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel op grond van de Wet toekomst pensioenen. In het implementatieplan wordt uiteengezet hoe de overgang naar de nieuwe pensioenregeling – beheerst en integer – wordt uitgevoerd. Het implementatieplan brengt de verschillende onderwerpen ten aanzien van de transitie op hoofdlijnen samen en beziet deze zoveel mogelijk in samenhang. Vanwege het informatieve karakter van het implementatieplan kunnen werkgevers, actieve deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden aan dit document geen rechten ontleen. Voor eventuele schade zowel direct als indirect als gevolg van mogelijke fouten of onvolkomenheden in het implementatieplan aanvaarden het fonds en de werkgevers daarom geen enkele aansprakelijkheid, tenzij vaststaat dat deze schade te wijten is aan opzet of grove schuld van het fonds.

Copyright

Het auteursrecht op dit document berust bij Pf APF. Alle rechten voorbehouden. Noch het geheel, noch enig deel van dit document mag worden gereproduceerd, opgeslagen in een ophaal systeem, of verzonden in welke vorm of op welke wijze dan ook (elektronisch, mechanisch, reprografisch, opgenomen of anderszins) zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

¹ <https://www.dnb.nl/voor-de-sector/open-boek-toezicht/sectoren/pensioenfonds/verzamel pagina-transitie-wet-toekomst-pensioenen/implementatieplan/good-practice-inhoudsopgave-implementatieplan-pensioenfonds/>

Voorwoord

Voor u ligt het implementatieplan van Pensioenfonds APF ('Pf APF'). Dit plan is opgesteld naar aanleiding van de Wet toekomst pensioenen ('Wtp') die sinds 1 juli 2023 van kracht is. Deze wet markeert een ingrijpende hervorming in het Nederlandse pensioenstelsel. De Wtp verlangt van pensioenuitvoerders, waaronder Pf APF, een overgang naar een systeem dat beter aansluit bij maatschappelijke veranderingen en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Het moet het pensioenstelsel evenwichtiger, flexibeler, persoonlijker en transparanter maken.

In 2022 hebben Sociale Partners van Pf APF na zorgvuldige en objectieve beeld- en oordeelsvorming de keuze gemaakt voor de Flexibele Premiereregeling ('FPR'). Dit is één van de twee mogelijke contracten onder de Wtp. Sociale Partners hebben de intentie uitgesproken om de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in te varen.

De FPR en het invaren brengen belangrijke veranderingen met zich mee. Denk aan de afschaffing van de leeftijdsonafhankelijke doorsneepremie. Maar denk ook aan het feit dat voor iedere deelnemer een persoonlijk pensioenvermogen wordt geadministreerd dat is gereserveerd voor de uitkering. Wat niet verandert, is dat het pensioen collectief wordt opgebouwd en dat deelnemers risico's met elkaar delen. De huidige regeling bestaat uit een basisregeling (CDC) en een beschikbare premiereregeling (BP-regeling). De nieuwe regeling wordt één regeling met een basisdeel en een excedentdeel.

Pf APF heeft met Sociale Partners en de uitbestedingspartijen zorgvuldige afwegingen gemaakt. Doel daarvan was om tot een verantwoorde, transparante en toekomstbestendige pensioenregeling te komen voor al haar deelnemers. Het plan is om op 1 juli 2026 over te gaan naar deze nieuwe regeling. Dit vereist een beheerst en gecontroleerd proces. Daarbij doen we recht aan de belangen van werkenden, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Met dit implementatieplan informeren we alle deelnemers over deze overgang naar de nieuwe pensioenregeling en de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden van het vermogen (het invaren). Dit implementatieplan is opgesteld volgens de uitgangspunten van de 'Good Practice: Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds' van DNB.

Dit implementatieplan beschrijft eerst de nieuwe regeling. Vervolgens beschrijft het de projectorganisatie en besluitvorming, de technische uitvoerbaarheid, de data en datakwaliteit en de noodzakelijke risicobeheersingsmaatregelen die voor de transitie naar die nieuwe regeling nodig zijn. Daarnaast behandelt het plan de praktische uitvoering van het invaren van de bestaande pensioenaanspraken in de nieuwe regeling en het toepassen van het financiële toetsingskader en het overbruggingsplan voor de transitie. Ook de hoofdlijnen uit het door Sociale Partners opgestelde transitieplan maken onderdeel uit van dit implementatieplan. We sluiten af met enkele bijzondere zaken. Een separaat communicatieplan dat er voor zorgt dat we alle betrokkenen tijdig en op een heldere manier informeren, ondersteunt dit implementatieplan.

Wij beseffen dat het vertrouwen van deelnemers in ons pensioenfonds van groot belang is en zullen daarom de overgang naar de nieuwe regeling uiterst zorgvuldig uitvoeren. Onze ambitie is om een zorgvuldige en beheersbare, evenwichtige en transparante overgang te realiseren waarin de belangen van alle betrokkenen evenwichtig worden behartigd. Tijdige, juiste en relevante informatie over de veranderingen en keuzemogelijkheden heeft de hoogste prioriteit.

Het bestuur is dankbaar voor de inzet en samenwerking van alle betrokken partijen. Ons bestuur gaat met vertrouwen de laatste voorbereidingen in voor de invoering van onze nieuwe pensioenregeling en het overzetten van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten naar het nieuwe pensioenstelsel.

Namens het bestuur van Pensioenfonds APF,

Bart Kaster
Voorzitter

1 De nieuwe pensioenregeling

In dit hoofdstuk schrijven we over het verzoek van de Sociale Partners van Pf APF om de nieuwe pensioenregeling uit te voeren en in te varen. We geven ook een overzicht van de door de Sociale Partners gemaakte pensioenafspraken en de wijze waarop Pf APF deze gaat inrichten. Op basis van toetsen, opinies, adviezen en goedkeuring heeft het bestuur van Pf APF besloten de opdracht van de Sociale Partners te aanvaarden om de nieuwe regeling uit te gaan voeren en om de basis en excedent regeling in te varen. De opdrachtaanvaarding is gebaseerd op hoe Pf APF de opdracht en verzoeken naar eer en geweten heeft geïnterpreteerd en waar nodig nader uitgewerkt. Die opdracht en verzoeken staan verwoord in het transitieplan en het bijbehorende addendum. Ook zijn er aanvullende gesprekken met sociale partners geweest. Pf APF heeft de opdrachtaanvaarding bevestigd aan de Sociale Partners met als doel de transparantie over de verleende en aanvaarde opdracht te bevorderen. Het bevat tevens aandachtspunten die Pf APF daarbij heeft geïdentificeerd en welke voorbehouden APF maakt ten aanzien van de opdrachtaanvaarding. Zo hebben Sociale Partners en Pf APF vooraf hetzelfde beeld bij de opdracht.

1.1 Verzoek tot uitvoering en invaren

Sociale Partners van alle aangesloten ondernemingen (AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V. en de vakbonden FNV, CNV en De Unie) ("Sociale Partners") hebben aan de hand van hun transitieplannen van oktober 2024 en addenda van april 2025 opdracht gegeven aan Pf APF tot uitvoering van de nieuwe pensioenregeling, een flexibele pensioenregeling ("FPR"). Tevens hebben zij Pf APF verzocht om de reeds opgebouwde pensioenrechten van deelnemers, pensioenrechten van gewezen deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden uit het huidige pensioenstelsel om te zetten in pensioenkapitalen in het nieuwe pensioenstelsel (hierna: "invaren"). Daarnaast hebben Sociale Partners Pf APF ook verzocht om de reeds opgebouwde pensioenkapitalen in de excedent-regeling één-op-één om te zetten in pensioenkapitalen in het nieuwe pensioenstelsel, waarbij deelnemers voor het kapitaal in de excedent-regeling niet meedelen in het vermogenoverschot en er geen herverdeling plaatsvindt tussen de leeftijdscohorten. Sociale Partners hebben voorrangsregels opgesteld voor de verdeling van het pensioenvermogen bij het invaren. De beoogde datum voor de overgang naar de nieuwe pensioenregeling ligt in 2026.

Met de (overgang naar de) nieuwe pensioenregeling willen de Sociale Partners een toekomst-bestendige regeling inrichten voor alle actieve deelnemers, waarbij ze ernaar streven hetzelfde inkomensperspectief te bieden als de huidige pensioenregeling met vergelijkbare of lagere kosten.

1.2 Inrichting van de nieuwe pensioenregeling

1.2.1 Arbeidsvoorwaardelijke afspraken

De nieuwe pensioenregeling wordt vorm gegeven volgens de FPR. Deze pensioenregeling voorziet in:

- a. een levenslang ouderdomspensioen (dat ingaat vanaf de overeengekomen pensioenrichtleeftijd, op dit moment 68 jaar). Dit bestaat uit een basisdeel (Deel A) en een excedentdeel (Deel B). De werknemer neemt deel in Deel A. Indien en voor zover inkomensgrondslag een bepaald niveau overschrijdt ("de opbouwgrens"), neemt de werknemer ook deel in Deel B. De hoogte van de uitkering van het ouderdomspensioen staat niet vooraf vast, maar is afhankelijk van de ingelegde pensioenpremie en factoren zoals beleggingsrendementen en sterfteontwikkeling; het ouderdomspensioen kent verschillende keuzes op pensioendatum:
 - i. binnen het pensioenfonds kan een variabele uitkering worden ondergebracht binnen een collectieve uitkeringskring met een mechanisme om fluctuaties in de pensioenuitkering zoveel als mogelijk te voorkomen (een zgn. risicodelingsreserve-mechanisme, waarbij resultaten over 5 jaar worden gespreid), waarbij het pensioen gefaseerd in 10 jaar wordt ingekocht;
 - ii. het aankopen van een vast pensioen na waardeoverdracht bij een verzekeraar;

- b. een levenslang partnerpensioen bij overlijden van de werknemer na pensioendatum. De pensioenuitkering bedraagt in beginsel 70% van het ouderdomspensioen;
- c. een levenslang partnerpensioen bij overlijden van de werknemer voor pensioendatum zolang de werknemer bij werkgever in dienst is. De pensioenuitkering bedraagt 32,5% van het pensioengevend salaris. In enkele bijzondere gevallen wordt deze dekking (tijdelijk) voortgezet na einde dienstverband. Daarnaast kan de werknemer na uitdiensttreding dit partnerpensioen vrijwillig voortzetten;
- d. een tijdelijk partnerpensioen bij overlijden van de werknemer voor pensioendatum zolang de werknemer bij werkgever in dienst is. De pensioenuitkering bedraagt 70% van de geldende jaarfranchise; de premie voor dit tijdelijk partnerpensioen komt volledig voor rekening van de werknemer, en wordt via het salaris in rekening gebracht naast de reguliere werknemersbijdrage.
- e. een wezenpensioen bij overlijden van de werknemer voor pensioendatum. Het wezenpensioen bedraagt 6,5% van de inkomensgrondslag en wordt uitgekeerd tot maximaal de 25-jarige leeftijd van de wees. Bij volle wezen wordt de uitkering in beginsel verdubbeld. Het wezenpensioen geldt voor maximaal 5 kinderen;
- f. een premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid;

De FPR bestaat uit een basis- en een excedentdeel. Tussen de franchise en een door sociale partners overeengekomen opbouwgrens (vastgelegd in de cao en arbeidsvoorwaardenboek), wordt pensioen opgebouwd in het basisdeel. Tussen het maximumsalaris van de basisregeling en de fiscaal maximale inkomensgrens, wordt door deelnemers pensioen opgebouwd in het excedentdeel.

De Sociale Partners kunnen per werkgever eigen premie afspraken maken.

PARTNERPENSIOEN VOOR DE PENSIOENDATUM

Het partnerpensioen bij overlijden na de pensioendatum gaat mee in de herziening van de pensioenen vanaf de pensioendatum. Het partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum wijzigt van een partnerpensioen op opbouwbasis naar een partnerpensioen op risicobasis (het deel op risicobasis blijft niet bestaan).

Het opgebouwde deel van het partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum, wordt omgezet naar een aanvullend partnerpensioen op risicobasis tot de pensioendatum. Bij overlijden na de pensioendatum vervalt deze dekking.

Voor dit aanvullende deel van het partnerpensioen (tot de pensioendatum) op risicobasis wordt op de transitiedatum een vermogen apart gezet (dat deel van de technische voorziening dat hiervoor op transitiedatum gereserveerd is). Dit vermogen wordt vrij risicoloos belegd en vervolgens bepaalt het sterftepatroon (overlijden voor de pensioendatum) hoeveel partnerpensioen jaarlijks ingaat en moet worden uitgekeerd.

Uitgaande van de som van de latente aanspraken op variabel partnerpensioen aan het eind van het boekjaar en het hiervoor aanwezige vermogen aan het eind van het jaar, wordt het gedekte variabele partnerpensioen voor het daaropvolgende jaar bepaald.

De latente variabele partnerpensioenen worden derhalve ieder jaar opnieuw berekend. Is er bijvoorbeeld nog 98% van de benodigde technische voorziening aanwezig, dan worden alle latente variabele partnerpensioenen met 2%-punt verlaagd. Is er bijvoorbeeld 103% van de benodigde technische voorziening aanwezig, dan worden alle latente variabele partnerpensioenen met 3%-punt verhoogd.

BIJSPAREN

Het pensioenfonds gaat de mogelijkheid tot bijsparen aanbieden:

- voor het basisdeel betreft dat het bijsparen voor rekening werknemer vanuit het eigen bruto-salaris tot het niveau van 30% van de pensioengrondslag;
- voor het excedentdeel betreft dat het bijsparen tot het niveau van 30% van de pensioengrondslag behorende bij het excedentdeel.

Een deelnemer aan het excedentdeel kan daarbij kiezen voor het verhogen van de minimale bijdrage vanuit de werkgever van 60% van de maximale premie. Voor de deelnemers aan de excedentregeling op het moment van invaren zijn hiervoor de volgende mogelijkheden:

- een verhoging van de bijdrage van 60% tot 100% (of een willekeurig percentage daar tussenin);
- het storten van de extra bijdrage in de vorm van bruto salaris die van de werkgever wordt ontvangen vanuit de compensatieregeling voor huidige deelnemer aan de excedentregeling;
- extra bijsparen voor rekening werknemer vanuit het eigen bruto salaris, tot een maximum van 30% van de pensioengrondslag behorende bij het excedentdeel.

Pf APF zal zich hierbij – samen met de werkgevers – inspannen om de deelnemer te motiveren in ieder geval de maximale werkgeversbijdrage van 100% en de premiecompensatie te gebruiken als spaarpremie in de nieuwe FPR.

DE 3 FASES IN DE PENSIOENREGELING

De nieuwe FPR kent straks drie fases:

- De individuele opbouwfase tot leeftijd 58.
- De overhevelingsfase vanaf leeftijd 58 tot de – door de deelnemer gekozen – pensioendatum voor deelnemers die kiezen voor variabel pensioen. Geen overhevelingsfase als wordt gekozen voor vast pensioen. Voor deze groep geldt een aparte lifecycle. De overhevelingsfase wordt toegelicht in paragraaf 1.2.7.
- De collectieve uitkeringsfase vanaf de pensioenleeftijd waarin de uitkering wordt ontvangen.

Diverse onderdelen van de FPR kunnen een andere werking hebben, afhankelijk van de fase waarin een deelnemer zit. Deze werking wordt hierna verder toegelicht, waarbij onder andere in wordt gegaan op:

- het andere beleggingsbeleid gedurende de opbouwfase en de uitkeringsfase (waarbij er geleidelijk van het ene beleid naar het andere beleid wordt overgestapt gedurende de overhevelingsfase, dan belegt de deelnemer deels in beide);
- wanneer er wel of niet sprake is van dekking vanuit de risicodelingsreserve (uitsluitend als sprake is van een uitkering, derhalve niet in de overhevelingsfase).

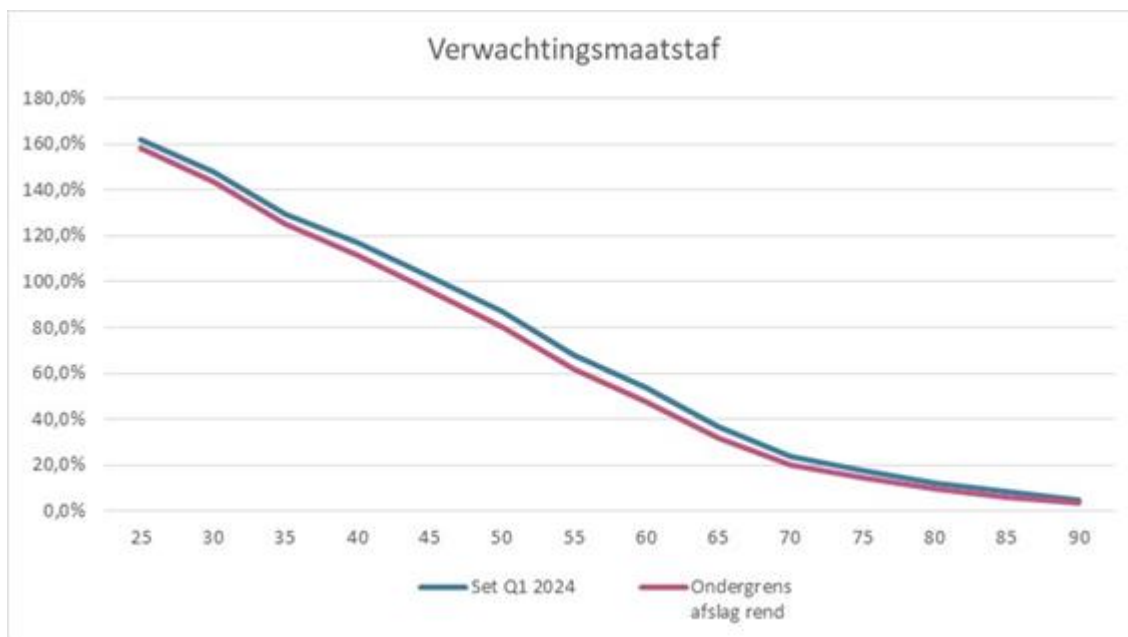
Al deze onderdelen van de nieuwe pensioenregeling worden juridisch vastgelegd in de FPR pensioenreglement.

1.2.2 Risicohouding

Het vaststellen van de risicohouding is in 2022 gestart met het uitvoeren van een risicopreferentieonderzoek. Vervolgens is in 2025 de risicohouding definitief vastgesteld. De risicohouding wordt uitgedrukt in drie grootheden per leeftijdscohort: verwachtingsmaatstaf, risicomaatstaf en de lange termijn risicomaatstaf in de uitkeringsfase.

DE VERWACHTINGSMAATSTAF

De verwachtingsmaatstaf is de minimale verwachting voor de, naar overlevingskans gewogen, gemiddelde over de uitkeringsjaren reële pensioenuitkeringen in een mediaan scenario ten opzichte van de, naar overlevingskans gewogen, gemiddelde reële pensioenuitkeringen in een mediaan scenario op basis van een hypothetisch geheel risicomijdend beleggingsbeleid, waarbij de verwachte uitkeringsstroom het inflatierisico door middel van reële obligaties afdekt binnen de uniforme scenariosets, bedoeld in artikel 23b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds.

Toelichting:

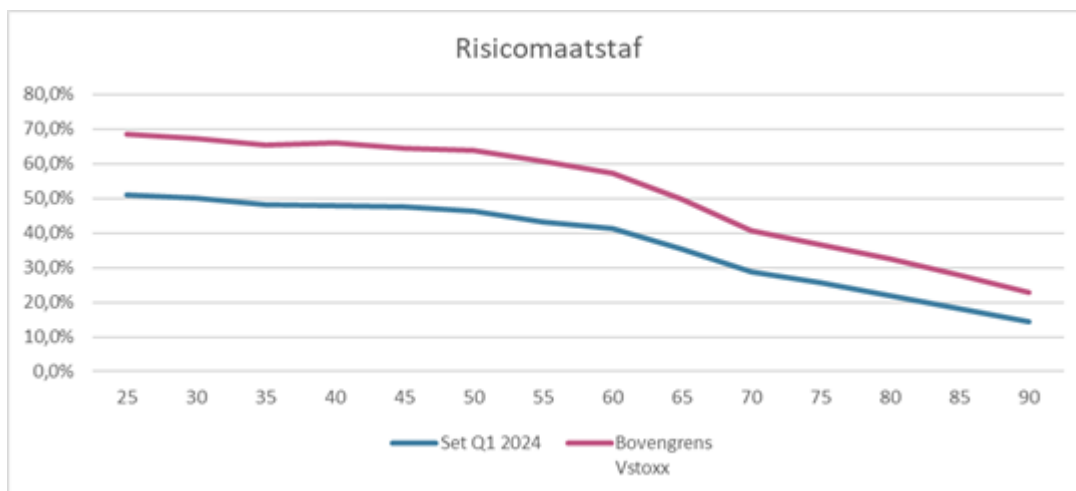
- Definitie verwachtingsmaatstaf: de verwachte pensioenuitkering ten opzichte van een uitkering in geval van een geheel risicomijdend (reëel) beleggingsbeleid.
- Stel, op basis van geheel risicomijdend reëel beleggingsbeleid volgt een gegarandeerde uitkering die de inflatie volgt van €10.000.
- Dan moet bij een verwachtingsmaatstaf van 100% uit de default lifecycle een mediaan uitkering van minimaal € 20.000 volgen om hieraan te voldoen.

DE RISICOMAATSTAF (OPBOUWFASE)

De risicomaatstaf (opbouwphase) is de maximaal aanvaardbare afwijking van de, naar overlevingskans gewogen, gemiddelde over de uitkeringsjaren reële pensioenuitkeringen in een pessimistisch scenario ten opzichte van de, naar overlevingskans gewogen, gemiddelde reële pensioenuitkeringen in een mediaan scenario waarbij het in de opbouwphase gaat om een gewogen gemiddelde van alle ouderdomspensioenuitkeringen in de uitkeringsfase en in de uitkeringsfase om de afwijking van ouderdomspensioenuitkeringen van jaar op jaar.

DE LANGE TERMIJN RISICOMAATSTAF IN DE UITKERINGSFASE

De lange termijn risicomaatstaf in de uitkeringsfase is de maximaal aanvaardbare afwijking van de, naar overlevingskans gewogen, gemiddelde over de uitkeringsjaren reële pensioenuitkeringen in een pessimistisch scenario ten opzichte van de, naar overlevingskans gewogen, gemiddelde reële pensioenuitkeringen in een mediaan scenario, waarbij het in de teller en de noemer van de maatstaf gaat om een gewogen gemiddelde van alle resterende reële ouderdomspensioenuitkeringen in de uitkeringsfase.

Toelichting:

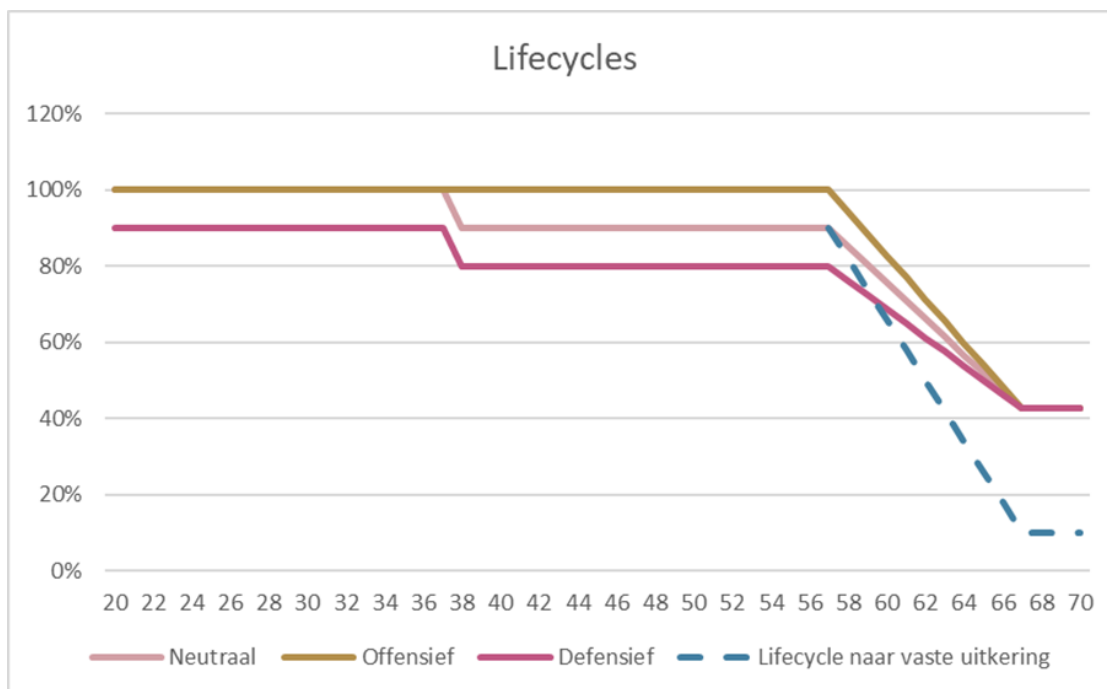
- Definitie (lange termijn) risicomaatstaf: hoeveel het pensioen weg kan zakken in slecht weer (5% percentiel) ten opzichte van de verwachting (mediaan).
- 40% wil zeggen dat pensioen in slecht weer maximaal 40% mag wegzakken ten opzichte van de mediaan.

1.2.3 Aangeboden lifecycles

De resultaten uit het risicopreferentie onderzoek zijn vertaald in een basis-lifecycle. Voor het vaststellen van de risicohouding is naast het risicopreferentie onderzoek gebruikt gemaakt van deelnemerskenmerken en wetenschappelijke inzichten. Op basis van deze basis-lifecycle en de vastgestelde risicohouding zijn vervolgens lifecycles afgeleid die onderdeel uitmaken van de nieuwe FPR.

Conform de wens van de Sociale Partners worden de pensioenkapitalen belegd in lifecycles. Actieven, gewezen deelnemers en arbeidsongeschikten hebben bij aanvang de keuze uit drie beleggingsportefeuilles: Lifecycle Neutraal (standaard bij geen actieve keuze), Lifecycle Offensief en Lifecycle Defensief. Daarnaast is er bij de keuze voor vast pensioen de lifecycle vanaf 58 jaar Lifecycle naar vaste uitkering die een snellere afbouw van het beleggingsrisico tot pensioendatum kent. De door de deelnemer gekozen lifecycle geldt voor zowel de basisregeling als de excedentregeling. Er kan door deelnemers niet worden gekozen voor een andere lifecycle in de excedentregeling dan in de basisregeling. Als een actieve of gewezen deelnemer niet kiest, wordt belegd volgens de lifecycle Neutraal (default).

Voor de constructie van de lifecycles wordt gebruikt gemaakt van 2 modules: een module rendement en een module rente. Voor het afdekken van het renterisico in de lifecycle naar vaste uitkering wordt gebruik gemaakt van een duratie fonds. Dat heeft geresulteerd in de volgende lifecycles (waarbij de percentages op de Y-as aangeven hoeveel in module Rendement wordt belegd):

Het verloop van de drie lifecycles tot leeftijd 58 volgt het beleggingsbeleid zoals hieronder is toegelicht. Vanaf leeftijd 58 geeft de grafiek het gecombineerde beleggingsbeleid weer van de betreffende lifecycle en het beleggingsbeleid in de collectieve uitkeringsfase voor het deel dat daar naar toe is overgeheveld. Hoe dit gecombineerd uitwerkt vanaf leeftijd 58 als gevolg van de overheveling, wordt hieronder toegelicht. De stippellijn geeft daarbij de vierde lifecycle aan, die start op leeftijd 58. Het startniveau is daarbij altijd hetzelfde, uitgaand van Lifecycle Neutraal (ongeacht of een deelnemer tot leeftijd 58 had gekozen voor een van de andere twee lifecycles).

- Lifecycle Neutraal (default)

- t/m 37 jaar: 100% module Rendement en 0% renterisico afdekking
- t/m 67 jaar: 90% module Rendement, 10% module Rente en 0% renterisico afdekking*

Het gecombineerde effect met het beleid van de collectieve uitkeringsfase is als volgt:

- Van 58 t/m 67: module Rendement wordt afgebouwd van 90% naar 42,5% en de renterisico afdekking wordt opgebouwd van 0% naar 80%

*) Merk op dat bij het beleggen in module Rente er altijd sprake is van gedeeltelijke indirecte renteaafdekking door het beleggen in obligaties.

- Lifecycle Offensief

- t/m 67 jaar: 100% module Rendement en 0% renterisico afdekking

Het gecombineerde effect met het beleid van de collectieve uitkeringsfase is als volgt:

- Van 58 t/m 67: module Rendement wordt afgebouwd van 100% naar 42,5% en de renterisico afdekking wordt opgebouwd van 0% naar 80%

- Lifecycle Defensief - naar uitkeringsfase

- t/m 37 jaar: 90% module Rendement, 10% module Rente en 0% renterisico afdekking

- t/m 67 jaar: 80% module Rendement, 20% module Rente en 0% renterisico afdekking

Het gecombineerde effect met het beleid van de collectieve uitkeringsfase is als volgt:

- Van 58 t/m 67: module Rendement wordt afgebouwd van 80% naar 42,5% en de renterisico afdekking wordt opgebouwd van 0% naar 80%

- Lifecycle naar vaste uitkering (elders) = Neutraal (default) - naar vaste uitkering

- t/m 57 jaar: volgt lifecycle Neutraal (default)

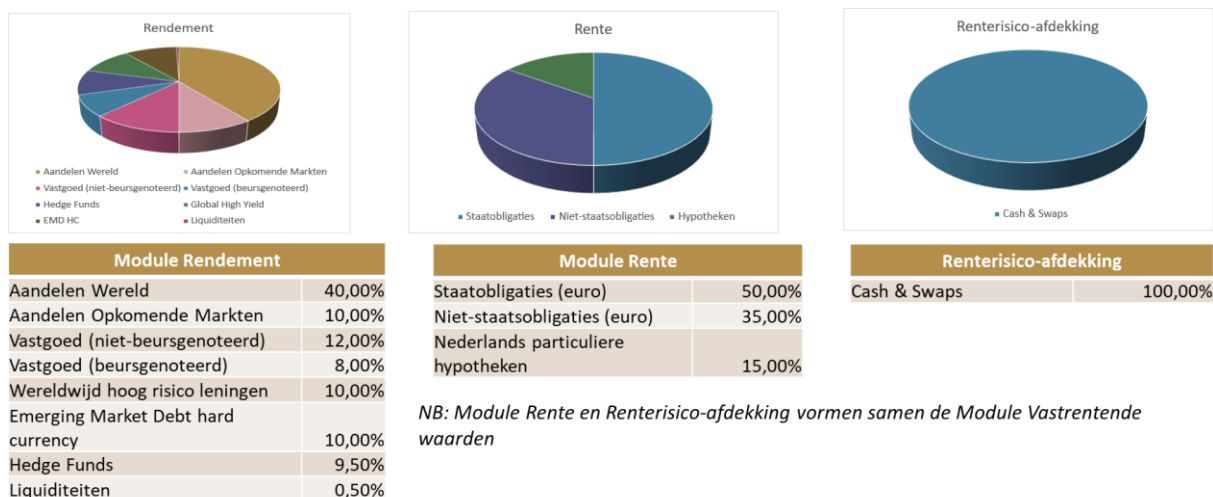
- Van 58 t/m 67: module Rendement wordt afgebouwd van 90% naar 10% en de renterisico afdekking wordt opgebouwd van 0% naar 100%

BELEGGINGSBELEID IN DE COLLECTIEVE UITKERINGSFASE

In de collectieve uitkeringsfase wordt de volgende allocatie van modules toegepast dat past binnen de wettelijke risicomaatstaven:

- 42,5% module Rendement
- 57,5% module Rente
- 80% renterisico-afdekking

In de collectieve uitkeringsfase wordt het rente risico afgedekt met een discretionair mandaat. De beleggingsmixen van de 2 modules en de renterisico afdekking zijn als volgt:

TOEDELING VAN RENDEMENT

Er is een verschil tussen het toedelen van rendement vanuit de lifecycles voor de pensioendatum en vanuit de collectieve uitkeringsfase na de pensioendatum.

Actieven en gewezen deelnemers hebben tot hun pensioendatum een keuze in de lifecycle waarin hun pensioenvermogen wordt belegd. Gepensioneerden hebben dat niet. Bij keuze voor variabel pensioen wordt het pensioenvermogen belegd volgens de hierboven omschreven allocatie in de collectieve uitkeringsfase.

De toedeling van het rendement vindt op de volgende manier plaats:

- Actieven en gewezen deelnemers ontvangen participaties in de lifecycle waarin ze beleggen. De waarde van deze participaties ontwikkelen zich op basis van het behaalde netto rendement (positief of negatief) van de modules waarin de lifecycle belegd. Daarnaast geldt voor actieven dat er maandelijks sprake is van een premiestorting. De netto spaarpremie wordt maandelijks omgezet in extra participaties. De waarde van één participatie maal het aantal participaties op de pensioendatum geeft de waarde van het pensioenvermogen van de deelnemer.
- Voor gepensioneerden wordt belegd volgens de beleggingsmix voor de collectieve uitkeringsfase. Het jaarlijkse resultaat wordt bepaald als de som van het jaarlijks behaalde netto rendement van de beleggingsmix van modules in de uitkeringsfase, het effect van de renteverandering op de uitkering plus het sterfteresultaat. De toedeling van dit resultaat (positief of negatief) vindt vervolgens gespreid plaats over een periode van 5 jaar (de dakpanmethodiek, zie paragraaf 1.2.6). In het geval hierbij een negatief resultaat volgt, wordt de risicodelingsreserve betrokken (zie paragraaf 1.2.7).
- Voor actieven en gewezen deelnemers vanaf leeftijd 58 wordt de waarde van hun persoonlijk pensioenvermogen geleidelijk overgezet naar de collectieve uitkeringsfase. Voor het deel dat nog niet is omgezet volgt de toedeling van het rendement de beschrijving zoals hierboven voor de actieven en gewezen deelnemers. Het deel dat is overgezet wordt belegd volgens de beleggingsmix van modules in de collectieve uitkeringsfase.

Hierbij wordt jaarlijks een resultaat bepaald, namelijk de som van het jaarlijks behaalde netto rendement in de lifecycle, het effect van de renteverandering op de uitkering plus het sterfteresultaat. De toedeling van dit resultaat vindt vervolgens gespreid plaats over een periode van 5 jaar (de dakpanmethodiek, zie paragraaf 1.2.6). In het geval hierbij een negatief resultaat volgt, wordt de risicodelingsreserve NIET betrokken.

1.2.4 Collectieve uitkeringsfase

De collectieve uitkeringsfase begint op de standaard pensioenleeftijd van 68 jaar (of zoveel eerder als een deelnemer het variabel pensioen eerder wil laten ingaan). Daarbij kan de deelnemer binnen Pf APF kiezen voor een variabele uitkering of een dalend variabele uitkering.

De uitkering wordt elk jaar herrekend, gegeven de rente ontwikkeling en de sterfte ontwikkeling. Vervolgens bepaalt de resultatendeling volgens de dakpanmethodiek (zie paragraaf 1.2.6) in welke mate de uitkering wordt aangepast (omhoog of omlaag). In het geval hierbij een negatief resultaat volgt, wordt de risicodelingsreserve betrokken (zie paragraaf 1.2.7). Heeft een pensioengerechtigde gekozen voor een dalend variabele uitkering, dan daalt de bij aanvang hogere uitkering jaarlijks aanvullend met 1%.

1.2.5 Vaste daling

Pf APF heeft ervoor gekozen ook een variabele uitkering met een vaste daling aan te bieden. Dit heet een dalende variabele uitkering. Pf APF biedt deze variant in beginsel aan met een vaste daling van 1%. De reden is om deelnemers de gelegenheid te geven te kiezen voor een optie waarbij de uitkering op een hoger niveau start en vervolgens minder stijgt als de stijging voor de andere gepensioneerden meer dan 1% bedraagt. Bedraagt de aanpassing van de uitkering voor de andere gepensioneerden minder dan 1%, dan zal de uitkering voor de gepensioneerden die hebben gekozen voor een variabele uitkering met vaste daling dalen. Omdat er naar verwachting een positief resultaat zal zijn, is de uitkering van de dalende variabele uitkering naar verwachting stabiel. De vaste daling van 1% past binnen het maximum zoals in de wet voorgeschreven en past daarmee bij het beleggingsbeleid zoals voor de collectieve uitkeringsfase gaat gelden. Dit beleggingsbeleid moet namelijk naar verwachting langdurig minimaal de vaste daling van 1% aan overrendement maken.

Als een deelnemer kiest voor een dalend variabele uitkering, wordt de startuitkering vastgesteld op de – door de deelnemer gekozen – pensioendatum.

Op de transitiedatum en vervolgens jaarlijks wordt het percentage waarmee de uitkering daalt getoetst aan het wettelijk maximale dalingspercentage, zoals berekend conform artikel 63a lid 2 PW. Als het percentage dat uit deze toets kleiner is dan 1%, geldt dit lagere percentage gedurende het gehele volgende kalenderjaar voor nieuwe pensioeningangen. Als het percentage dat uit deze toets volgt groter is dan 1%, wordt 1% als percentage genomen gedurende het gehele volgende kalenderjaar.

1.2.6 De dakpanmethodiek (spreidingssystematiek)

Jaarlijks wordt in de collectieve uitkeringsfase een resultaat bepaald. Dit jaarlijkse resultaat is de som van de resultaten op de beleggingen, kort leven risico, langlevens risico en kan positief of negatief zijn. Bij de vaststelling van de hoogte van de jaarlijkse aanpassing wordt rekening gehouden met de verwachte resterende levensverwachting van de alle deelnemers in de collectieve uitkeringsfase.

Bij het vaststellen van de resultaten in enig jaar worden de jaarlijkse resultaten in de collectieve uitkeringsfase uitgespreid over 5 jaar. Voor het vaststellen van de aanpassing van de lopende uitkeringen in enig jaar wordt de dakpanmethodiek gebruikt. De som van de uitgespreide resultaten van de afgelopen 5 jaar wordt gebruikt voor het aanpassen van de lopende uitkeringen in enig jaar. Gedurende de spreidingsperiode worden uitsluitend de uitkeringen en aanspraken van de bij aanvang van de spreidingsperiode tot de collectieve uitkeringsfase behorende personen in gelijke stappen aangepast. Als een deelnemer korter dan 5 jaar deelneemt aan de collectieve uitkeringsfase betreft het de som van de gespreide resultaten over de kortere periode dat de persoon in de collectieve uitkeringsfase zit.

De toepassing van de dakpanmethodiek leidt tot minder volatiliteit op korte termijn, omdat schokken worden gedempt en grotendeels worden doorgeschoven in de tijd. De spreidingsperiode is voor alle pensioengerechtigden gelijk. De onderbouwing van de 5 jaar spreidingsperiode is gebaseerd op ALM analyses.

Indien in enig jaar de aanpassing van de lopende uitkering, die met behulp van de dakpanmethodiek wordt vastgesteld, negatief is, wordt de risicodelingsreserve ("RDR") ingezet om een daling van de lopende uitkering zoveel als mogelijk te voorkomen. Mocht het jaar erna weer blijken dat er sprake is van een verlaging van de uitkering ten opzichte van het jaar ervoor, dan wordt voor dat jaar de RDR weer aangesproken. Mocht echter blijken dat een positief resultaat in het laatste jaar door de dakpanspreiding per saldo resulteert in een positieve aanpassing van de uitkering ten opzichte van het jaar ervoor, dan wordt de RDR niet aangesproken.

Met deze dakpanmethodiek wordt de RDR effectief ingezet voor het doel van die reserve, namelijk het zoveel als mogelijk voorkomen van verlagingen van de uitkering. Op deze wijze worden geen onttrekkingen aan de RDR gedaan voor deelnemers die geen verlaging van de uitkering in enig jaar hebben. Zo worden herverdelingseffecten voorkomen.

De dakpanmethodiek inclusief spreidingssystematiek en de werking van de RDR past bij de risicohouding van pensioengerechtigden.

1.2.7 De risicodelingsreserve en de werking van de overhevelingsfase

Belangrijke doelen van de collectieve uitkeringsfase zijn:

- een stabiele uitkering
- zo veel mogelijk voorkomen van verlaging van lopende uitkeringen
- zo veel mogelijk bijhouden van inflatie (waarbij het beleggingsbeleid binnen de risicohouding past).

De risicodelingsreserve ("RDR") heeft als doel om in enig jaar de deelnemers in de collectieve uitkeringsfase in voldoende mate te beschermen tegen een verlaging van de lopende uitkering. Dit betreft voor het eerst de uitkering in het jaar na invaren. Het heeft niet als doel om ook het vermogen van de collectieve uitkeringsfase aan te vullen. Dit komt overeen met de doelstelling van de Sociale Partners zoals opgenomen in het transitieplan. Met een ALM-studie is de omvang en de werking van de RDR getoetst. Belangrijk daarbij is vast te stellen dat de RDR ook over langere periode doet waarvoor deze is ingericht, namelijk verlaging van uitkeringen in voldoende mate voorkomen.

De risicodelingsreserve wordt niet gebruikt ter dekking van operationele kosten.

VULREGELS EN DE WERKING VAN DE OVERHEVELINGSFASE

- a) Alle huidige en toekomstige pensioengerechtigden (alle generaties dus) die van de RDR gebruik gaan maken, dragen hetzelfde percentage af aan de RDR. Dit percentage is gelijk aan 1,5% van het persoonlijke pensioenvermogen.
- b) Na de start van de FPR wordt de vulling van de RDR bij voldoende hoge invaardekkingsgraad² onttrokken aan de definitieve invaarkapitalen van de pensioengerechtigden die kiezen voor variabel pensioen. De invaardekkingsgraad is voldoende hoog als deze minimaal 103,5% is. Na vulling bedraagt de RDR 1,5% van de som van de persoonlijk pensioenvermogens in de uitkeringsfase.
- c) Tijdens de overhevelingsfase wordt jaarlijks (op 1 januari) het betreffende deel van het persoonlijke pensioenvermogen uit de opbouwfase naar de collectieve uitkeringsfase overgeheveld. Dat begint 10 jaar voor pensioeningangsdatum met 1/10e deel van het persoonlijke pensioenvermogen in de opbouwfase, een jaar later bedraagt dit 1/9e deel etc. Deze jaarlijkse overheveling wordt vermenigvuldigd met de factor 98,5%.

² De invaardekkingsgraad is de actuele dekkingsgraad per maand, maar dan zonder (exclusief) het vermogen van de beschikbare premieregeling en de achtergestelde lening. Deze dekkingsgraad is leidend bij de transitie (overgang naar de nieuwe pensioenregeling).

Bij de laatste overheveling vindt dan de volledige 1,5% dotatie aan de RDR plaats als de deelnemer kiest voor variabel pensioen. Deze dotatie (1,5/101,5 van het pensioenvermogen) wordt onttrokken aan de laatste overheveling.

- d) Voor deelnemers met leeftijd boven de 58 jaar (10 jaar voor huidige pensioeningangsdatum) wordt op het moment van invaren een evenredig deel overgeheveld naar de collectieve uitkeringsfase. Dus voor een 60 jarige wordt op dat moment 3/10e maal 98,5% overgeheveld naar de collectieve uitkeringsfase.
- e) Deelnemers die voor een vaste uitkering kiezen dragen niet bij aan het vullen van de RDR. Voor hen vindt ook geen overheveling plaats naar de collectieve uitkeringsfase. Voor deelnemers die 10 jaar voor pensioenrichtleeftijd voor een vaste uitkering hebben gekozen en op pensioendatum toch voor een variabel pensioen kiezen, wordt vanuit het persoonlijke pensioenvermogen alsnog 1,5% onttrokken voor de vulling van de RDR (1,5/101,5).
- f) Bij overlijden en bij het uitbetalen van het pensioen, blijft de betreffende RDR reserve achter. Door dit effect neemt de RDR procentueel toe.

UITDEELREGELS

De uitdeelregels van de RDR zijn als volgt:

- a) Indien in enig jaar de aanpassing van de lopende uitkering, die met behulp van de dakpanmethodiek inclusief spreidingssystematiek wordt vastgesteld, negatief is, wordt de RDR ingezet om een daling van de lopende uitkering zoveel als mogelijk te voorkomen.
- b) Bij een niveau van de RDR boven 2% van het pensioenkapitaal wordt het overschot eerst gebruikt om eventuele verlagingen van lopende uitkeringen in dat jaar te voorkomen. Een eventueel resterend overschot boven de 2% valt vrij in de collectieve uitkeringsfase.
- c) De maximale jaarlijkse onttrekking aan de RDR is 25% van de waarde van de RDR op dat moment. Hierdoor wordt voorkomen dat deze in een korte periode snel leeg raakt en kan de RDR ook niet negatief worden.

1.2.8 Invaren, voorrangregels en compensatie

Sociale Partners hebben Pf APF verzocht om de reeds opgebouwde pensioenaanspraken van deelnemers, pensioenrechten van gewezen deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden uit het huidige pensioenstelsel om te zetten in pensioenkapitalen in het nieuwe pensioenstelsel (hierna: "invaren"). Daarnaast hebben Sociale Partners Pf APF ook verzocht om de reeds opgebouwde pensioenkapitalen in de excedent-regeling één-op-één om te zetten in pensioenkapitalen in het nieuwe pensioenstelsel, waarbij deelnemers voor het kapitaal in de excedent-regeling niet meedelen in het vermogensoverschot en er geen herverdeling plaatsvindt tussen de leeftijdscohorten. Sociale Partners hebben in hun transitieplan voorrangregels opgenomen voor de verdeling van het pensioenvermogen bij het invaren.

Sociale Partners hebben in nauwe samenwerking het transitieplan opgesteld. Gedurende het gehele traject vanaf samenstelling paritaire werkgroepen in 2021, hebben de vakbonden meerdere afstemmingsmomenten gekend. Werkgevers hebben samen met betrokken vakbonden informatiebijeenkomsten georganiseerd voor actieve deelnemers. Na deze bijeenkomsten hebben de vakbonden een stemming gehouden onder de leden van de aangesloten vakbonden, waarin leden van de vakbonden werd gevraagd om zich achter de voorgestelde transitie te scharen. De leden van de vakbonden hebben in overgrote meerderheid ingestemd met het transitieplan.

Sociale Partners hebben invulling gegeven aan het hoorrecht door de VGAN mee te nemen in het proces, zodat de VGAN op verschillende momenten in het proces zijn input kon geven en Sociale Partners deze input nog daadwerkelijk konden meenemen in hun besluitvormingsproces. Uiteindelijk is de VGAN op basis van een zo goed als finaal concept van het transitieplan gevraagd hun oordeel te geven over de door Sociale Partners gemaakte afspraken. Het oordeel en standpunten van de VGAN is door Sociale Partners beoordeeld en meegewogen bij de definitieve keuzes van de inrichting van het transitieplan.

In de definitieve transitieplannen hebben Sociale Partners onder andere gekozen voor het toepassen van de standaardmethodiek met 1-jaar spreiding, tot een dekkingsgraad van 105%. Deze keuze is gemaakt om de VGAN tegemoet te komen, die bezwaar hadden gemaakt tegen het hanteren van de 10-jaars spreiding. Het bestuur heeft geconstateerd dat er wettelijk gezien geen basis is voor het afwijken van de voorgeschreven 10-jaars spreiding, maar gezien het beperkte effect is er naar mening van het bestuur geen sprake van enig onevenwichtig nadeel.

AANPASSING VOORRANGSREGELS

PF APF zal de voorrangsregels iets anders vormgeven dan door de Sociale Partners in het transitieplan hebben opgeschreven. De reden is dat DNB heeft aangegeven dat de oorspronkelijke vulling van de beoogde RDR niet is toegestaan. Sociale Partners hebben in het addendum op de transitieplannen aangegeven dat de werking van de RDR is aangepast). Dat resulteert in de aangepaste voorrangsregels.

KEUZE WEL OF NIET INVAREN

Bij de toepassing van de voorrangsregels is het uiterste moment dat Sociale Partners een besluit nemen of er wel of niet gaat worden ingevaren belangrijk. Dit vraagstuk speelt als de invaardekkingsgraad zich rond de 103,5% beweegt. Als namelijk eenmaal gekozen is voor invaren van de opgebouwde aanspraken en ingegane uitkeringen, kan het ingezette proces namelijk niet meer kort voor de beoogde transitiedatum worden stopgezet. Uiterlijk vier maanden voor de transitiedatum moet – bij een dekkingsgraad rond de 103,5% – bekend zijn of Sociale Partners wensen in te varen of niet.

Als dan besloten wordt wel in te varen, maar de dekkingsgraad bedraagt op de transitiedatum minder dan 103,5%, dan moet Pf APF vanwege het ingediende overbruggingsplan alle aanspraken en uitkeringen zodanig korten, dat erna de resulterende dekkingsgraad gelijk is aan 103,5%.

TOETSEN AAN DE BANDBREEDTES

Op het moment van invaren, de transitiedatum, zal getoetst moeten worden of de effecten van de transitie (de resultaten van de transitieberekeningen) zich binnen de vastgestelde bandbreedtes bevinden. Dit zal worden gedaan door te kijken naar de rente en de dekkingsgraad (er worden rond T=0 geen nieuwe transitieberekeningen gemaakt).

In het addendum bij de transitieplannen zijn de door Sociale Partners vastgestelde bandbreedtes opgenomen voor het UPO-bedrag en het netto-profijt.

Pf APF heeft ook eigen bandbreedtes vastgesteld voor het UPO-bedrag en het netto-profijt, maar deze wijken af van de bandbreedtes die Sociale Partners hebben opgesteld. Uiteraard vallen de door Pf APF vastgestelde bandbreedtes wel binnen de door Sociale Partners vastgestelde bandbreedtes.

Verder heeft Pf APF ook bandbreedtes vastgesteld bij het toetsen van de transitiekapitalen en het toetsen van de vervangingsratio.

Bij het opstellen van de eigen bandbreedtes heeft het bestuur vastgesteld dat de resultaten buiten de bandbreedtes kunnen vallen bij een hogere of lagere rente die meer dan 110 bps afwijkt van de bij de transitieberekeningen gehanteerde rente (die van ultimo 2023). Het bestuur heeft vastgesteld dat in dat geval het gesprek met Sociale Partners moet worden gevoerd, om gezamenlijk vast te stellen of invaren niet resulteert in enig onevenwichtig nadeel voor een (bepaald cohort van een) groep.

Dat wijkt af van de grens die Sociale Partners hebben opgenomen in de transitieplannen, daar is namelijk een afwijking van de rente van 150 bps opgenomen, waarbij Sociale Partners met elkaar in gesprek gaan.

COMPENSATIEREGELING

Er is sprake van een compensatieregeling voor mogelijk nadeel van de afschaffing van de doorsneesystematiek voor actieven en arbeidsongeschikten.

Actieven

Voor de mogelijke negatieve effecten van de afschaffing van de doorsneesystematiek is een compensatieregeling vastgesteld voor de huidige basisregeling tot de opbouwgrens (de CDC-regeling). Hiertoe wordt het verschil bepaald van:

- de contante waarde van de vaste opbouw die in onder de doorsneesystematiek (FTK, huidig premiebeleid) plaatsvindt tot de pensioendatum in de huidige regeling, én
- de contante waarde van de opbouw die op basis van een vaste premie (FTK) zou kunnen plaatsvinden tot de pensioendatum in de huidige regeling (door de vaste premie wordt de opbouw lager naarmate een deelnemer ouder wordt).

Bij een positieve uitkomst is compensatie benodigd (bij een negatieve uitkomst gaat een deelnemer er niet op achteruit maar op vooruit).

Per geboortjaar wordt een compensatiepercentage van de pensioengrondslagsom vastgesteld, met dat percentage wordt per actieve deelnemer over de betreffende pensioengrondslag het bedrag berekend dat benodigd is voor de compensatie.

Bij voldoende hoge dekkingsgraad van ongeveer 110% vindt de financiering van de benodigde compensatie plaats uit het fondsvermogen, tot een maximaal niveau van 2,4% van de technische voorzieningen. Bij een lagere dekkingsgraad is een premieoverschot uit 2024 en 2025 beschikbaar voor gedeeltelijke financiering en wordt een deel van het benodigde compensatiebedrag gefinancierd uit het fondsvermogen volgens de voorrangsregels. De rest van het benodigde bedrag zal gefinancierd worden uit de toekomstige premiebijdrage. Dat betekent dat:

- Boven een dekkingsgraad van ongeveer 110% de compensatie volledig uit het fondsvermogen kan worden gefinancierd, mits dit minder dan 2,4% dekkingsgraad kost.
- Als de compensatie meer kost dan 2,4% dekkingsgraad, dan wordt het meerdere gefinancierd uit de premie over een periode van 15 jaar. Stel bijvoorbeeld dat 95% van de compensatie gefinancierd kan worden uit het fondsvermogen, dan wordt voor alle actieve deelnemers op de transitiedatum 95% van de benodigde compensatie aan het persoonlijke pensioenvermogen toegevoegd. De andere 5% ontvangen actieve deelnemers (ook nieuwe actieve deelnemers), zolang sprake is van een dienstverband, in maximaal 15 jaar in de vorm van een extra maandelijkse premiestorting. Deze extra premie wordt per geboortjaar berekend en wordt gefinancierd uit het jaarlijkse budget.
- Bij een lagere dekkingsgraad dan 110%, kan niet de volledige benodigde compensatie gefinancierd worden uit het fondsvermogen. Voor het deel dat niet gefinancierd kan worden uit het fondsvermogen, wordt dezelfde methodiek van een maandelijkse extra premiestorting toegepast als hiervoor omschreven. Ook voor deze maandelijkse extra premiestorting geldt dat deze door de werkgevers maandelijks uit het jaarlijkse budget voor de betreffende actieve deelnemers wordt gestort.

Arbeidsongeschikten

Voor arbeidsongeschikten wijzigt ook de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw. Zij gaan ook de afgesproken leeftijdsonafhankelijke premie ontvangen die maandelijks aan het persoonlijk pensioenvermogen gaat worden toegevoegd. Voor de arbeidsongeschikten wordt de eventueel benodigde compensatie als gevolg van het afschaffen van de doorsneesystematiek op dezelfde wijze vastgesteld als voor de actieven. Deze compensatie wordt vervolgens onttrokken aan de schadevoorziening die bij Pf APF aanwezig is. De resterende schadereserve volstaat dan naar verwachting voor de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in de nieuwe FPR.

2 Inrichting projectorganisatie en besluitvorming

De transitie naar een nieuwe pensioenregeling vereist overleg tussen en instemming van verschillende partijen. In dit hoofdstuk beschrijven we de inrichting van de projectstructuur voor de transitie naar de nieuwe regeling. Ook lichten we het besluitvormingsproces voor het implementatieplan met verschillende betrokken partijen toe.

2.1 Inrichting projectstructuur voor de transitie

2.1.1 Samenstelling projectgroepen

Vertegenwoordigers van alle aangesloten ondernemingen (AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V.), Pf APF en de vakbonden (FNV, CNV en De Unie) zijn in 2021 verschillende werkgroepen gestart om te kijken naar de gevolgen van de Wtp voor de pensioenregeling. Pf APF is daarbij in mei 2021 apart een eigen Wtp project gestart.

Het vormgeven van de pensioenregeling heeft in samenspraak plaatsgevonden tussen Sociale Partners, Pf APF en haar uitvoerders APS en AIM. Het gemeenschappelijke doel van Sociale Partners en Pf APF is om de overgang naar een nieuwe pensioenregeling zorgvuldig en beheersbaar, evenwichtig en transparant te realiseren.

Pf APF gebruikt zoveel mogelijk de bestaande organisatiestructuur voor de governance en uitvoering van het Wtp project. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het project en neemt de noodzakelijke besluiten t.a.v. de opzet en uitvoering van het project. Het project wordt primair geleid vanuit het bestuursbureau van Pf APF en ondersteund door externe expertise. Het project is opgedeeld in 6 werkstromen. Per werkstroom is een werkstroomeigenaar (vanuit het bestuursbureau) aangesteld. Deze werkstroomeigenaar rapporteert per kwartaal over de voortgang. Waar mogelijk worden de onderwerpen binnen de werkstromen voorbereid in de bestaande pensioencommissie, beleggingscommissie en communicatiecommissie. De directeur bestuursbureau is verantwoordelijk voor de overall coördinatie van en rapportage aan het bestuur over het project. De directeur bestuursbureau heeft de coördinerende rol naar alle overige stakeholders. De aanpak en de planning zijn afgestemd met de uitbestedingspartijen.

De afstemming met de Raad van Toezicht ('RvT'), het Verantwoordingsorgaan ('VO') en de sleutelfunctiehouders actuarieel, risicobeheer en interne audit vindt eveneens plaats via de bestaande governance binnen het fonds. Sinds de start van het Wtp project is de mate waarin deze gremia en functionarissen tijd besteden aan de Wtp sterk toegenomen. Hetzelfde geldt voor de bestuursleden.

De Vereniging van Gepensioneerden AkzoNobel ('VGAN') ontvangt ten behoeve van het hoorrecht informatie van Sociale Partners. Sociale Partners krijgen daarbij ondersteuning van het bestuursbureau.

Bij de start is een Centrale Coördinatie Groep ('CCG') ingericht met als doel de besluitvorming over alle belangrijke mijlpalen zoals het contract, de regeling en de (timing van de) transitie centraal te coördineren. In de CCG zitten vertegenwoordigers van de werkgevers AkzoNobel Nederland B.V. en Nouryon Specialty Chemicals B.V., de vakorganisaties en vanuit Pf APF. De Sociale Partners van Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V. worden vertegenwoordigd door de vertegenwoordigers van Nouryon Specialty Chemicals B.V. De CCG komt maandelijks bijeen.

In mei 2022 is de Centrale Implementatie Groep ('CIG') ingericht. De doelstelling van de CIG is centrale coördinatie van de gezamenlijke inspanningen en afhankelijkheden om het operationele ontwerp van, en de transitie naar, de nieuwe pensioenregeling voor Pf APF te realiseren. Zowel op het gebied van pensioenbeheer, vermogensbeheer als communicatie. De CIG komt maandelijks bijeen en kent vertegenwoordiging vanuit Pf APF, vermogensbeheerder AIM en pensioenadministrateur APS. Standaard agenda-items bij de CIG zijn de koppeling van de gegevensuitwisseling tussen APS en AIM, de voortgang van de projectonderdelen van de vertegenwoordigde partijen aan de hand van periodieke (generieke en APF specifieke) voortgangsrapportages en afstemming van de planning. In de voortgangsrapportages wordt zowel over de APF specifieke elementen als de generieke implementatie van de onderliggende componenten van de doelarchitectuur gerapporteerd.

Aanvullend op de CIG vindt er elke twee weken een operationeel overleg plaats tussen APS en Pf APF om de specifieke pensioenbeheerwerkzaamheden te coördineren. Hierin is ook de werkstroom datakwaliteit gecoördineerd en worden de werkzaamheden gemonitord om bijzonderheden in de bestaande regeling op te schonen of te elimineren (dit deelproject heeft de naam 'Clean Water').

Ten slotte is er een communicatiewerkgroep ingericht met als doel de communicatie naar de deelnemers te coördineren. In de communicatie werkgroep zitten vertegenwoordigers vanuit de werkgevers AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V., de vakorganisaties en Pf APF.

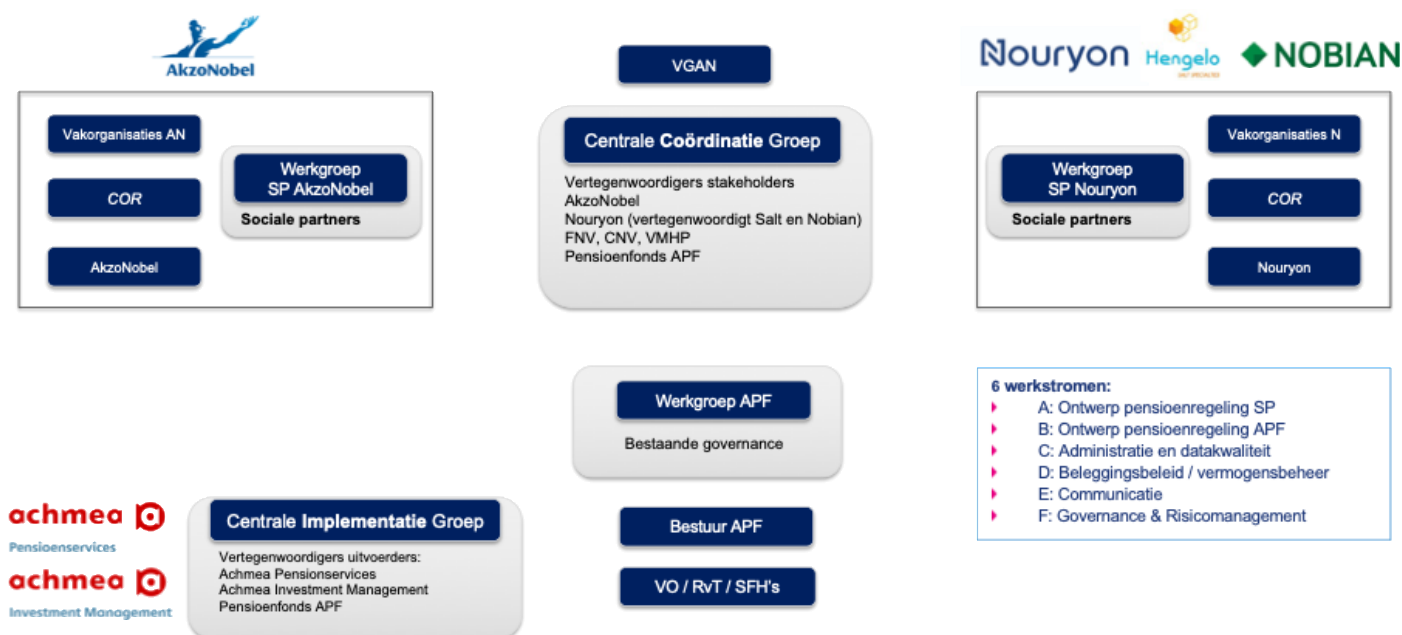
Naast bovenstaande overleggen vindt tussen de verschillende partijen ook veel inhoudelijk overleg plaats over specifieke onderwerpen. Voorbeelden hiervan zijn:

- de opzet en uitvoering van het risicopreferentieonderzoek en aansluitend het vaststellen van de risicohouding en vormgeving van de lifecycles binnen de FPR;
- het vaststellen van het geschikt zijn van de productvormgeving door Pf APF in het kader van de Product-Diensten-Catalogus ('PDC') van APS.

Pf APF heeft met APS een intentieovereenkomst gesloten. Momenteel is Pf APF in gesprek met APS om een specifieke projectovereenkomst voor de transitie sluiten. Met AIM heeft Pf APF een specifieke overeenkomst voor de transitie gesloten. Hierin staan afspraken over de te verrichten werkzaamheden en planning ten behoeve van de transitie, aansprakelijkheden en de vergoedingen voor de uitvoering.

De beschreven projectgovernance is in onderstaand overzicht visueel weergegeven.

Governance NPS

2.1.2 Betrokken gremia en achterbannen

2.1.2.1 Bestuur

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het project en neemt de noodzakelijke besluiten t.a.v. de opzet en uitvoering van het project. Het bestuur wordt ondersteund door het bestuursbureau die, aangevuld met externe expertise, het project primair leidt.

2.1.2.2 Sociale Partners

Sociale Partners van Pf APF zijn de aangesloten ondernemingen (AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V.) en de vakbonden FNV, CNV en De Unie. De vakbonden vertegenwoordigen de belangen van (ex) werknemers en pensioengerechtigden binnen Pf APF. Sociale Partners zijn eindverantwoordelijk voor de pensioenregeling. Pf APF voert deze regeling uit.

Sociale Partners zijn o.a. door de CCG vanaf Q1 2021 intensief betrokken bij de besluitvorming rond het ontwerp van en de transitie naar de nieuwe regeling. Tevens hebben zij in hun transitieplannen en addenda aangegeven op welke wijze zij de bestaande pensioenaanspraken wensen in te varen en hebben zij Pf APF verzocht om de nieuwe regeling uit te voeren. Het proces is steeds afgestemd met de uitbestedingspartners APS en AIM die betrokken zijn bij de technische en administratieve uitvoering van de nieuwe regeling.

2.1.2.3 Verantwoordingsorgaan

Het VO bestaat uit acht leden: zes vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden en twee vertegenwoordigers namens de actieve deelnemers. De werkgevers zijn op eigen verzoek niet vertegenwoordigd in het VO.

Het VO heeft tijdens de transitie een belangrijke rol en een uitgebreid adviesrecht. Het VO is betrokken geweest bij het vaststellen van de risicohouding. Pf APF heeft op grond van art. 150m, lid 4 Pw, het VO in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van Pf APF bij de collectieve waardeoverdracht. Dus over het besluit tot invaren en de evenwichtigheid in het transitieproces. Ook heeft het VO adviesrecht over het overbruggingsplan, de uitvoeringsovereenkomst en de WTP overeenkomst met de werkgevers. Ten slotte is het VO om advies gevraagd over het communicatieplan. Het VO heeft positief geadviseerd over voornoemde onderdelen. Waar nodig heeft het fonds in aanvullende stukken een nadere toelichting gegeven.

Sinds de start van het transitieproces heeft het VO een actieve rol gehad. Het VO is gedurende het gehele transitieproces geïnformeerd over de stand van zaken. Er zijn bovendien meerdere vergaderingen geweest van het VO. Daarin is achtergrondinformatie en uitleg gegeven over de diverse onderwerpen. Te denken valt aan onderwerpen zoals netto profijt, de evenwichtige belangenafweging, de opdrachtaanvaarding, transitiedoelen, transitie-effecten bij de berekeningen en het communicatieplan. Daarnaast zijn er verschillende heisessies voor het VO samen met het bestuur geweest. Tijdens de intensieve uitwisseling tijdens deze bijeenkomsten is gezamenlijk gereflecteerd op de strategie en de ontwikkelingen tijdens de voorbereiding op de transitie. Op 7 juni 2023 is bijvoorbeeld in de heisessie veel aandacht geweest voor het transitie FTK, de transitiedoelen, de transitie-effecten en de evenwichtige belangenafweging. Op 11 juni 2024 is in de heisessie waar het bestuur, het VO en de RvT aanwezig waren, stilgestaan bij de stand van zaken rondom de voortgang van de transitie en de opdrachtaanvaarding. In een educatiesessie die plaatsvond op 17 april 2024 is informatie en uitleg gegeven door het bestuur over onder meer de risico's, het transitieplan en de evenwichtige belangenafweging. Tot slot zijn er benen-op-tafel ('BOT')-sessies geweest, waarin zonder strikte agenda open en vrijuit door de betrokkenen is gesproken over een aantal relevante pensioenonderwerpen in relatie tot de Wtp. In de BOT-sessie van 16 augustus 2023 is gereflecteerd door het VO op de prioritering van de transitiedoelen en de onderbouwing bij de evenwichtigheid rondom invaren. In de BOT-sessie van 26 maart 2024 hebben het bestuur, het VO en de RvT hun visie gegeven op de evenwichtigheid en de resultaten van de berekeningen. Bij verschillende vergaderingen van het VO is aanvullende toelichting gegeven en zijn vragen beantwoord.

Het formele advies van het VO over het invaren is gevraagd op 18 april 2025. Beide geledingen van het VO hebben op 25 april 2025 positief advies gegeven.

Onderstaande tabel geeft weer wanneer en op welke wijze het VO is meegenomen over het onderwerp evenwichtigheid:

Datum	Hoe is informatie gedeeld?	Welke informatie is gedeeld?
20221220	Vergadering bestuur en VO	Info en uitleg door APS over netto profijt.
20220124	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over stand van zaken Wtp.
20230214	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over netto profijt.
20230314	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over update Wtp, leidraad evenwichtige belangenafweging en criteria opdrachtaanvaarding.
20230607	Heisessie bestuur, VO en RvT	Info en uitleg door bestuur(snbureau) over transitie FTK, transitiedoelen en -effecten en evenwichtigheid.
20230816	BOT-sessie van het VO	Info over prioritering transitiedoelen en onderbouwing bij evenwichtigheid rondom invaren.
20230912	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over transitiedoelen.
20231127	Vergadering VO	Info en uitleg over evenwichtigheid door Montae, info over prioritering transitiedoelen.
20231214	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over transitiedoelen – voorstel Sociale Partners en discussie over evenwichtigheid.
20240110	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over voortgang Wtp, transitiedoelen, inrichting FPR (inclusief RDR) en stand van zaken transitieplan.
20240213	Vergadering VO	Info over status transitieberekeningen en opdrachtaanvaarding Wtp, info en uitleg door bestuursbureau over overbruggingsplan, voortgang Wtp en transitiedoelen (inclusief principes evenwichtigheid).
20240305	Vergadering bestuur en VO	Info en uitleg door bestuur(snbureau) over transitiedoelen (inclusief principes evenwichtigheid) en planning t.a.v. evenwichtigheid.
20240312	Vergadering bestuur en VO	Info en uitleg door bestuur(snbureau) over standaardmethode en eerste resultaten transitieberekeningen.
20240326	BOT-sessie bestuur, VO en RvT	Info en uitleg door bestuur(snbureau) over evenwichtigheid (resultaten berekeningen).
20240411	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over maatmensen en laatste PWC inzichten van berekeningen transitiedoelen.
20240417	Educatiesessie VO en RvT	Info en uitleg door bestuursbureau over voortgang Wtp inclusief risico's en transitieplan inclusief evenwichtige belangenafweging.
20240605	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuur(snbureau) over overbruggingsplan, voortgang Wtp, reserve operationele risico's en kostenvoorziening, status transitieplan.
20240611	Heisessie bestuur, VO en RvT	Info en uitleg door bestuur(snbureau) over status Wtp/opdrachtaanvaarding.
20240711	Vergadering VO	Info en uitleg door bestuursbureau over voortgang Wtp, transitieplan & beoordeling evenwichtigheid Sociale Partners, opdrachtaanvaarding/evenwichtigheid.
20241024	Toelichting gegeven aan het VO via Teams	Toelichting gegeven op de in een brief gestelde vragen over de compensatie afschaffing doorsneesystematiek, de werking van de RDR en de verschillen tussen 1-jaar en 10-jaars spreiding.
20241202	Vergadering VO	Het VO heeft positief geadviseerd over de toeslagverlening; het VO is hierbij geïnformeerd over de generatie-effecten.
20250113	Vergadering VO	Het VO heeft vergaderd over het concept besluitvormingsdocument evenwichtigheid ter voorbereiding op het concept advies van het VO.
20250211	Vergadering VO	Info en uitleg gegeven door het bestuursbureau inzake een aantal vragen van het VO over het evenwichtigheidsdossier.
20250224	Aankondiging e-mail en plaatsing op iBabs	Concept adviesaanvraag voor VO inzake voorgenomen CWO met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht.
20250318	Vergadering VO	Voorbereiden concept advies VO aan de hand van de adviesaanvraag over de voorgenomen CWO.

Datum	Hoe is informatie gedeeld?	Welke informatie is gedeeld?
20250325	E-mail	Concept advies van het VO inzake voorgenomen CWO met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht.
20250401	Vergadering bestuur en VO	Bespreking concept advies van het VO inzake voorgenomen CWO met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht.
20250416	Vergadering VO en RvT	Bespreking concept advies van het VO inzake voorgenomen CWO met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht, het proces en de verwachtingen omtrent goedkeuring / bevindingen van de RvT m.b.t. dit dossier.
20250418	Aankondiging e-mail en plaatsing op iBabs	Adviesaanvraag voor VO inzake voorgenomen CWO met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht.
20250425	E-mail	Definitief advies van het VO inzake voorgenomen CWO met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van het pensioenfonds bij de collectieve waardeoverdracht.

2.1.2.4 Raad van Toezicht

Het intern toezicht binnen Pf APF wordt uitgevoerd door een RvT. De RvT bestaat uit drie leden. De RvT houdt toezicht op de beslissingen en het beleid van Pf APF en ziet specifiek toe op een evenwichtige belangenafweging gedurende de transitie.

De RvT dient onder meer op grond van art. 150m, lid 7 Pw goedkeuring te verlenen over de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van Pf APF bij de collectieve waardeoverdracht. Dus over het besluit tot invaren en de evenwichtigheid in het transitieproces. Om haar interne toezichttaken goed te kunnen uitvoeren heeft de RvT een toezichtvisie opgesteld.

In de wet is specifiek opgenomen dat het intern toezicht op grond van art. 150m, lid 3 Pw toezicht houdt op het invaren en hierover verantwoording aflegt in het bestuursverslag. In de parlementaire geschiedenis is uiteengezet wat in dat kader van de RvT wordt verwacht. Hieruit volgt dat de RvT het gehele transitieproces en de gehele transitieperiode vanuit haar bestaande taken nauwgezet moeten volgen en het bestuur hier kritisch op moeten bevragen. Dit komt door de omvang en impact van de besluitvorming bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. De RvT heeft als bestaande bevoegdheid toezicht te houden op evenwichtige belangenafweging. Daarom moet het een uitdrukkelijk en gemotiveerd oordeel vellen over de besluitvorming en de evenwichtige belangenafweging door het pensioenfondsbestuur bij de transitie en het besluit tot invaren. In dat kader heeft de RvT van Pf APF bijvoorbeeld haar oordeel over het gevolgde proces gegeven over het besluit van het bestuur tot het vaststellen van de risicohouding. Ook heeft de RvT een oordeel gegeven over het gevolgde proces van het bestuur voor het besluit over de datakwaliteit. De RvT heeft tenslotte bij het oordeel over de evenwichtige belangenafweging door Pf APF nadrukkelijk toegezien op de besluitvorming bij invaren. Daarbij is nadrukkelijk de vraag of alle relevante informatie is meegewogen in het uiteindelijke besluit aan de orde geweest. De RvT heeft de besluitvorming door het pensioenfondsbestuur gedurende de gehele transitieperiode dus met veel aandacht gevolgd.

De formele goedkeuring door de RvT over de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden van het vermogen van Pf APF bij de collectieve waardeoverdracht is op 15 mei 2025 gegeven.

In de tabel in de paragraaf hierboven is aangegeven dat de RvT vier keer bij sessies over evenwichtigheid aanwezig is geweest. Daarnaast is de RvT tijdens de reguliere gezamenlijke vergaderingen met het bestuur geïnformeerd over de voortgang. Verder is het onderwerp nieuwe pensioenregeling en transitie(proces) tijdens de RvT vergaderingen geregeld geagendeerd. Daarbij heeft de RvT gebruik kunnen maken van alle bestuursstukken over dit onderwerp die tijdens de bestuursvergaderingen zijn behandeld.

2.1.2.5 Vereniging van Gepensioneerden AkzoNobel ('VGAN')

De VGAN, die de belangen van alle pensioengerechtigden van Pf APF vertegenwoordigt, heeft een hoorrecht binnen het transitieproces. Sinds 2023 is de VGAN regelmatig geïnformeerd over de voortgang en ontwikkelingen binnen het transitieproject. Sociale Partners hebben invulling gegeven aan dit hoorrecht door de VGAN mee te nemen in het proces, zodat de VGAN op verschillende momenten in het proces input kon geven en Sociale Partners deze input nog daadwerkelijk konden meenemen in hun besluitvormingsproces. Uiteindelijk is de VGAN op basis van een zo goed als finaal concept van het transitieplan gevraagd hun oordeel te geven over de door Sociale Partners gemaakte afspraken. Het oordeel en de standpunten van de VGAN zijn door Sociale Partners beoordeeld en meegewogen bij de definitieve keuzes van de inrichting van het transitieplan. Het concept transitieplan is ook voorgelegd aan de VGAN met het verzoek om een oordeel uit te spreken. Dit oordeel is door de VGAN toegelicht op 22 april 2024 en schriftelijk toegezonden op 23 april 2024. Op 30 april 2024 hebben Sociale Partners hun reactie met de VGAN gedeeld op de door de VGAN gemaakt opmerkingen. Daarmee was het hoorrecht formeel afgerond. Wel zijn de partijen daarna nog in gesprek gebleven over (de voortgang) van de transitie en het beantwoorden van vragen. Ook Pf APF zorgt ervoor dat de VGAN goed geïnformeerd blijft over de transitie.

2.1.2.6 Sleutelfunctiehouders

Pf APF heeft drie sleutelfunctiehouders:

- een externe sleutelfunctiehouder actuariel (tevens certificerend actuaaris)
- een sleutelfunctiehouder risicobeheer (een rol die door een bestuurslid wordt ingevuld) en
- een externe sleutelfunctiehouder internal audit.

Voor het Wtp project is de betrokkenheid van elke sleutelfunctie uitgewerkt. Daarmee is de benodigde tegenkracht in de besluitvorming gewaarborgd. De sleutelfunctiehouders rapporteren periodiek aan het bestuur en indien nodig aan de RvT. Ze geven hun formele oordeel bij specifieke onderwerpen in het transitieproces voorafgaand aan besluitvorming door het bestuur.

2.1.2.7 Conclusie gremia en achterbannen

Met de hiervoor beschreven projectstructuur waarborgt Pf APF dat de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel zorgvuldig en beheersbaar, evenwichtig en transparant wordt uitgevoerd. Het zorgt er voor dat bestuur, bestuursbureau, Sociale Partners, het VO, de RvT, de VGAN, sleutelfunctiehouders en uitbestedingspartners nauw samenwerken. Dit met oog voor de belangen van alle betrokkenen. Tevens zorgt de projectstructuur er voor dat alle partijen voldoende geïnformeerd zijn om hun achterbannen te informeren en/of te raadplegen.

2.1.3 Overzicht gerealiseerde en nog te realiseren mijlpalen in de tijd

Voor de overgang naar de FPR moet een aantal besluiten genomen worden door onder andere het bestuur en Sociale Partners. Onderstaande besluitvorming is al afgerond. De belangrijkste mijlpalen van het Wtp project zijn:

Gerealiseerde mijlpalen

Datum	Mijlpaal
05 - 2021	Start project
06 – 2022	Principebesluit contractkeuze
01 – 2023	Doelstellingen en uitgangspunten geformuleerd
03 – 2024	Vaststellen risicohouding
04 – 2024	Hoorrecht VGAN afgerond
06 – 2024	Indiening partiële toetsing FPR contract + risicohouding
07 – 2024	Datakwaliteit AUP ontvangen en bestuursbesluit

Datum	Mijlpaal
07 – 2024	Indiening partiële toetsing datakwaliteit
10 – 2024	Definitieve versie transitieplannen
11 – 2024	Unitisering van de beleggingsportefeuille
11 – 2024	Vaststellen communicatieplan
01 – 2025	Partiële beoordeling datakwaliteit afgerond
01 - 2025	Ondertekening Wtp addendum AIM
02 – 2025	Partiële beoordeling FPR contract + risicohouding afgerond
04 - 2025	Addendum transitieplannen
06 - 2025	Besluit tot invaren (collectieve waardeoverdracht)
06 - 2025	Opdrachtaanvaarding en -bevestiging
06 – 2025	Vaststellen implementatieplan
06 - 2025	Indiening plannen bij DNB en AFM

Nog te realiseren mijlpalen

Plandatum	Mijlpaal
08 – 2025	Akkoord op inhoud van de Projectovereenkomst APS
10 – 2025	Tekenen definitieve uitvoeringsovereenkomsten APS en AIM
10 – 2025	1e pro-formaberekening en communicatie over nieuwe regeling aan deelnemers
12 – 2025	Tussentijds go/no-go moment
01 – 2026	Overzicht dat de benodigde componenten van de AllVida keten 100% gereed zijn voor Pf APF voor alle interfaces /koppelingen.
01 – 2026	Bedrijfsprocessen benodigd op migratiedatum incl. door de scrumteams geaccepteerde Functionele Acceptatie Test (FAT)
01 – 2026	Operational Readiness Plan voor Pf APF
03 – 2026	Bedrijfsprocessen benodigd op migratiedatum incl. door business geaccepteerde Keten Acceptatie Test (KAT)
03 – 2026	Set invaarparameters definitief
04 – 2026	Fondsspecifieke inrichting digitale kanalen (o.a. content en huisstijl, inlog) gereed
04 – 2026	Proefmigratie Brons (2 na laatste) afgerond (migratie en invaren)
05 – 2026	Proefmigratie Zilver (1 na laatste) afgerond (migratie en invaren)
05 – 2026	Uitvoeringsorganisatie t.b.v. reguliere uitvoering (run) na transitie is gereed
05 – 2026	2e go/no-go moment voor transitie
06 – 2026	Proefmigratie Goud (laatste) afgerond (migratie en invaren)
06 – 2026	Communicatie over prognoseberekening deelnemers
06 – 2026	Finale regressietest afgerond en alle processen benodigd op transitiedatum vrijgegeven door de business owners
06 – 2026	Go / no go (vrijgave voor transitie)
07 – 2026	Migratie, livegang systeem en invaren

Plandatum	Mijlpaal
Q3 – 2026	Communicatie transitieberekening na invaren
Q4 – 2026	Maken initiële keuzes deelnemers (lifecycle, vast variabel, etc.)
02 – 2027	Afronding hypercare fase
02 – 2027	Einde project

2.1.4 Vervolgstappen tot aan transitie

De geplande nog te realiseren milestones in de paragraaf hiervoor geven de vervolgstappen aan die nog moeten worden gezet. De volledig lijst van milestones van APS en AIM is opgenomen in respectievelijk het migratieplan van APS en het vermogenstransitieplan van AIM. APS en AIM hebben daarnaast draaiboeken uitgewerkt waarin alle acties onderliggend aan de milestones zijn opgenomen. Pf APF controleert en bewaakt de voortgang van de vervolgstappen van de transitie aan de hand van de milestones. Tevens heeft het enkele evaluatiemomenten in het proces ingebouwd om te toetsen of de transitie volgens de gestelde criteria beheersbaar verloopt. Bij deze evaluaties besluit het bestuur of het verstandig is om door te gaan volgens het plan, of dat het plan moet worden aangepast of eventuele scenario's om op terug te vallen in gang moeten worden gezet.

2.2 Besluitvormingsproces vaststelling implementatieplan

2.2.1 Beschrijving van het doorlopen besluitvormingsproces

De volgende tabel geeft inzicht wanneer voor de belangrijkste onderwerpen besluitvorming heeft plaatsgevonden:

Omschrijving	Beeld vorming	Oordeels vorming	Besluit vorming	Opinies SFH's ³	Advies VO Goedkeuring RvT
Risicohouding	8 mrt 2022 12 apr 2022 5 juli 2022 11 apr 2023 5 dec 2023	30 aug 2022 16 mei 2023 25 sept 2023 14 nov 2023 14 dec 2023 19 dec 2023 5 mrt 2024 26 mrt 2024 21 mei 2024	28 apr 2022 23 jan 2024 27 feb 2024 28 mei 2024 11 jun 2024 20 mei 2025	14 dec 2023 (SFH RB) 14 dec 2023 (SFH AF) 23 jan 2024 (SFH RB) 23 jan 2024 (SFH AF) 5 mrt 2024 (SHF AF) 5 mrt 2024 (SFH RB) 21 mei 2024 (SFH RB)	24 juni 2024 (goedkeuring RvT)
Beleid FPR regeling	24 jan 2023	28 mrt 2023 25 apr 2023 5 sept 2023 30 jan 2024 5 mrt 2024 10 apr 2024	11 jun 2024 20 mei 2025	11 apr 2024 (SFH RB) 11 apr 2024 (SFH AF) 11 jun 2024 (SFH AF) 11 jun 2024 (SFH RB) 27 jun 2024 (SFH RB)	

³ De data zijn de data van de vergaderingen waarin de opinie is besproken.

Omschrijving	Beeld vorming	Oordeels vorming	Besluit vorming	Opinies SFH's ³	Advies VO Goedkeuring RvT
Evenwichtigheid (incl. invaarmethodiek, voorrangsregels & compensatie)	15 nov 2022 20 dec 2022	24 jan 2023 21 mrt 2023 25 apr 2023 15 mei 2023 4 jul 2023 7 nov 2023 14 nov 2023 12 dec 2023 19 dec 2023 23 jan 2024 30 jan 2024 5 mrt 2024 26 mrt 2024 11 jun 2024 2 jul 2024 21 aug 2024 10 sep 2024 8 okt 2024 15 okt 2024 12 nov 2024 26 nov 2024 17 dec 2024 11 mrt 2025	4 feb 2025 (bandbreedte) 1 apr 2025 15 apr 2025 20 mei 2025	8 mrt 2024 (SFH AF) 2 jul 2024 (SFH RB) 21 aug 2024 (SFH RB) 21 aug 2024 (SFH AF) 10 sep 2024 (SFH AF) 10 sep 2024 (SFH RB) 11 mrt 2025 (SFH RB) 11 mrt 2025 (SFH AF) 20 mei 2025 (SFH AF) 20 mei 2025 (SFH RB)	Zie bij invaarbesluit
Transitie FTK / overbruggingsplan	1 aug 2022 17 mei 2022 1 jan 2023 9 jun 2022 4 okt 2022 1 jan 2024 5 sep 2023 31 dec 2024 5 mrt 2024 31 dec 2024 11 mrt 2025	1 aug 2022 14 jun 2022 1 jan 2023 15 nov 2022 1 jan 2024 3 okt 2023 31 dec 2024 11 apr 2024 31 dec 2025	1 aug 2022 5 jul 2022 1 jan 2023 20 dec 2022 1 jan 2024 14 nov 2023 19 dec 2023 31 dec 2024 21 mei 2024 31 dec 2025 20 mei 2025	1 aug 2022 5 jul 2022 (SFH AF) 1 jan 2023 15 nov 2022 (SFH AF) 15 nov 2022 (SFH RB) 1 jan 2024 14 nov 2023 (SFH AF) 14 nov 2023 (SFH RB) 31 dec 2024 27 feb 2024 (SFH AF) 5 mrt 2024 (SFH RB) 13 mei 2024 (SFH AF) 13 mei 2024 (SFH RB) 21 mei 2024 (SFH RB) 31 dec 2025 20 mei 2025 (SFH AF) 20 mei 2025 (SFH RB)	1 aug 2022 Advies VO: 20 jun 2022 1 jan 2023 29 nov 2022 7 dec 2022 1 jan 2024 28 nov 2023 31 dec 2024 20 jun 2024 31 dec 2025 3 jun 2025
Datakwaliteit	7 mrt 2023 16 mei 2023 14 nov 2023	19 dec 2023 5 mrt 2024 21 mei 2024 28 mei 2024 11 juni 2024 2 juli 2024 10 sept 2024	4 juli 2023 15 jul 2024 15 okt 2024	5 mrt 2024 (SFH RB) 21 mei 2024 (SFH RB) 21 mei 2024 (SFH AF) 15 jul 2024 (SFH IA) 15 jul 2024 (SFH RB) 15 jul 2024	Reactie RvT: 16 juli 2024

Omschrijving	Beeld vorming	Oordeels vorming	Besluit vorming	Opinies SFH's ³	Advies VO Goedkeuring RvT
				(SFH AF) 15 okt 2024 (SFH AF) 15 okt 2024 (SFH RB)	
Communicatieplan	11 apr 2024	2 jul 2024 8 okt 2024 11 mrt 2025	10 sep 2024 15 apr 2025 20 mei 2025	10 sep 2024 (SFH RB) 11 mrt 2025 (SFH IA) 15 apr 2025 (SFH RB) 20 mei 2025 (SFH RB)	Advies VO: 24 sep 2024
Implementatieplan	17 dec 2024 4 feb 2025	11 mrt 2025 20 mei 2025	17 jun 2025	20 mei 2025 (SFH RB) 20 mei 2025 (SFH IA) 20 jun 2025 (SFH RB)	N.v.t.
Toets Uitvoerbaarheid	10 sep 2024	4 feb 2025 11 mrt 2025 1 apr 2025	15 apr 2025 20 mei 2025	15 apr 2025 (SFH RB) 20 mei 2025 (SFH RB)	N.v.t.
Toets Wet- & regelgeving	12 nov 2024	17 dec 2024 4 feb 2025 11 mrt 2025 1 apr 2025	15 apr 2025	11 mrt 2025 (SFH RB)	N.v.t.
Toets Doelstellingen	12 nov 2024	17 dec 2024 11 mrt 2025	15 apr 2025	15 apr 2025 (SFH RB)	N.v.t.
Opdrachtaanvaarding & -bevestiging	30 jan 2024 11 apr 2024 21 mei 2024	11 mrt 2025 20 mei 2025	15 apr 2025 17 jun 2025	15 apr 2025 (SFH RB)	N.v.t.
Invaarbesluit	11 mrt 2025	1 apr 2025	15 apr 2025 12 mei 2025 20 mei 2025	15 apr 2025 (SFH RB)	Advies VO: 25 apr 2025 Goedkeuring RvT: 15 mei 2025

De besluitvorming over het implementatieplan is de verantwoordelijkheid van het bestuur van Pf APF. De planning voor de totstandkoming van het implementatieplan is uitgewerkt door de projectgroep van Pf APF. In de bestuursvergadering van 17 december 2024 is het eerste concept van het implementatieplan behandeld. In de bestuursvergadering van 11 maart 2025 is het tweede concept besproken. In de bestuursvergadering van 17 juni 2025 is het implementatieplan vastgesteld.

Het bestuur van Pf APF heeft derhalve het implementatieplan na een uitgebreid en zorgvuldig bestuurlijk traject vastgesteld.

2.2.1.1 Partiële beoordelingen

Pf APF heeft vooruitlopend op de inwaarmelding drie partiële beoordelingen aangevraagd bij DNB:

- een voor datakwaliteit (vóór invaren),
- een voor risicohouding en
- een voor de vormgeving van het FPR contract.

Met het gebruik maken van deze partiële beoordelingen wilde Pf APF bijdragen aan een soepeler en efficiënter beoordelingsproces van de inwaarmelding.

DNB heeft de borging en zekerstelling van de datakwaliteit voor de transitie beoordeeld en op 14 januari 2025 afgerond. DNB had – vooruitlopend op de invaarmelding door Pf APF – geen opmerkingen ten aanzien van de borging en zekerstelling van de datakwaliteit voor de transitie.

Daarnaast heeft DNB de vormgeving (incl. vastgestelde risicohouding) beoordeeld en op 13 februari 2025 afgerond. DNB had – vooruitlopend op de invaarmelding door Pf APF – een aantal bevindingen. Pf APF heeft deze bevindingen geadresseerd. Het bestuur is van mening dat de bevindingen zijn afgehandeld.

2.2.2 Oordeel van het bestuur

Over de inrichting van de nieuwe regeling is intensief samengewerkt met de sociale partners. De risicoanalyses zijn adequaat opgezet en de beheersmaatregelen zijn voldoende concreet in opzet, werking en bestaan. Het bestuur is ervan overtuigd dat de belangen van alle deelnemers, gewezen deelnemers en uitkeringsgerechtigden bij het besluit tot de transitie inclusief het invaren en de compensatie, op voldoende evenwichtige manier zijn gewaarborgd. Ten aanzien van de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het voorgestelde tijdpad en de benodigde aanpassingen in processen en systemen heeft intensieve afstemming plaatsgevonden met de uitbestedingspartners van Pf APF. Er zijn verschillende meetmomenten (“go / no go momenten”) in het transitieproces ingebouwd en afgesproken met de uitvoerders wat op die momenten gereed moet zijn. Bij ieder meetmoment bepaalt Pf APF de consequenties van de situatie op dat moment. Indien dit gevolgen heeft voor de opdracht van de sociale partners en/of de beoogde transitiedatum zal Pf APF hierover met de sociale partners in overleg treden.

Het bestuur is van mening dat dit implementatieplan tot stand is gekomen via een gedegen en zorgvuldig proces, waarbij de geldende richtlijnen en eisen zijn gevolgd. Het bestuur is van oordeel dat met het implementatieplan met streefdatum 1 juli 2026 een zorgvuldige en beheersbare, evenwichtige en transparante overgang kan worden gerealiseerd van de opdrachten en verzoeken voor de pensioenregelingen zoals die in de transitieplannen van de sociale partners van AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V., bij Pf APF zijn aangegeven.

Een apart communicatieplan is uitgewerkt om tijdige, juiste en relevante informatie over de veranderingen met alle deelnemers te delen. Het bestuur heeft de opinies, oordelen en adviezen van de sleutelfunctiehouders, de adviezen van het verantwoordingsorgaan en de goedkeuring van de raad van toezicht besproken en meegewogen bij de definitieve besluitvorming over het implementatieplan.

2.2.3 Oordelen van sleutelfunctiehouders, VO en RvT

De sleutelfunctiehouders hebben op de verschillende elementen die onderdeel vormen van het implementatieplan risico-opinies geschreven en het bestuur heeft deze opinies expliciet meegewogen in de besluitvorming over deze deelaspecten. De tabel in paragraaf 2.2.1 geeft aan op welke onderdelen de sleutelfunctiehouders adviezen hebben gegeven.

Het VO heeft geen adviesrecht over het implementatieplan, maar heeft wel delen ervan gebruikt voor hun advies over het invaren. Op 24 september 2024 ontving het VO het concept communicatieplan (onderdeel van het implementatieplan). Hoewel er geen wettelijke medezeggenschap is, vindt Pf APF het belangrijk dat het communicatieplan helder en effectief is. Daarom heeft het VO inzicht gekregen in het concept en de kans gekregen om advies te geven.

Door het VO vroegtijdig te betrekken bij het communicatieplan, konden suggesties direct worden meegenomen. Het VO gaf positief advies en concludeerde dat er niet alleen aan wettelijke normen is voldaan, maar dat ook een goede relatie met de deelnemer wordt bevorderd.

De RvT heeft geen goedkeuringsrecht over het vaststellen van het implementatieplan. Het bestuur van Pf APF heeft het implementatieplan wel besproken met de RvT.

Zowel het VO als de RvT zijn intensief meegenomen in het gehele project en hun oordelen en adviezen en goedkeuringen hebben hun weerslag gekregen in het implementatieplan.

Het VO heeft een positief advies gegeven over de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het op evenwichtige wijze aanwenden van het vermogen daarbij. Alles bij elkaar genomen is het VO van mening dat geen enkele groep of leeftijdscohort een onevenredig nadeel ondervindt van deze transitie. Het neemt niet weg dat bepaalde groepen of leeftijdscohorten meer of minder profijt hebben van de transitie dan andere groepen, maar de verschillen zijn zo klein mogelijk gemaakt door het gebruik van de voorrangsregels en de Indexatie-AMvB en het overbruggingsplan.

De RvT heeft vervolgens goedkeuring gegeven aan de voorgenomen collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het op evenwichtige wijze aanwenden van het vermogen daarbij. In haar 'goedkeuring invaarbepsluit' heeft de RvT het volgende met het bestuur gedeeld: 'de focus ligt nu op de uitvoering en de beheersing van de implementatierisico's. Deze risico's zijn uitgewerkt in RSA's en er zijn duidelijke go/no-go momenten vastgesteld. Ons oordeel is dat alle risico's continue goed worden afgewogen en passende beheersmaatregelen zijn geformuleerd'.

3 Risicoanalyses en beheersingsmaatregelen

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de wijze waarop dit risicomanagement heeft plaatsgevonden voor de transitie naar de nieuwe pensioenregeling. Ook beschrijven en beoordelen we de verschillende risico's van de transitie. Daarbij geven we de maatregelen aan om deze risico's te beheersen. De risico's die na het toepassen van de beheersmaatregelen overblijven, zijn beoordeeld en afgezet tegen de risicobereidheid van Pf APF. Hiermee stellen we vast of aanvullende maatregelen gewenst zijn.

3.1 Risico's en beheersingsmaatregelen

Randvoorwaarde voor de beheerste overgang naar de nieuwe pensioenregeling en transitie van de bestaande rechten is de opzet, het aanwezig zijn en werking van het risicomanagement. In deze paragraaf geven we inzicht in de wijze waarop dit risicomanagement heeft plaatsgevonden voor de Wtp transitie.

PROCES VAN RISICOMANAGEMENT T.A.V. DE WTP TRANSITIE

Pf APF heeft een belangrijk deel van haar uitvoering uitbesteed aan APS en AIM. Door zowel Pf APF als APS en AIM vinden zowel risicoanalyses plaats voor het Wtp project als voor de reguliere en toekomstige uitvoeringssituatie.

APF

Pf APF heeft een Integraal Risico Management beleid. Daarin is per risicodomein een risicohouding bepaald en zijn risicobereidheidsprincipes vastgesteld. De risico's voor de situatie voor, tijdens en na de transitie toetsen we aan deze risicohouding.

In 2023 heeft Pf APF een eigenrisicobeoordeling (ERB) uitgevoerd. Dit was naar aanleiding van het in werking treden van de Wtp vanaf 1 juli 2023 en de intentie van Sociale Partners en Pf APF om in te varen naar een FPR.

De in de ERB geïdentificeerde materiële risico's gaven geen aanleiding om de strategie en risicohouding van Pf APF aan te passen. Wel heeft Pf APF maatregelen vastgesteld om de kans op en/of impact van deze risico's te verlagen.

Het identificeren en beheersen van (potentiële) risico's is een belangrijk onderdeel van de beheerste transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Bij de start van het project Wtp is een RSA uitgevoerd. De eerste risicoanalyse voor het Wtp project is op 16 november 2021 besproken in de bestuursvergadering van Pf APF. Bij elke bespreking van de risicoanalyses in het bestuur heeft de SFH risicobeheer zijn opinie kunnen geven. De SFH internal audit heeft het proces van risicomanagement beoordeeld.

Voor de risico's die zijn geïdentificeerd is een risico-inschatting (bruto en netto) gemaakt en zijn beheersmaatregelen geformuleerd. Deze risico's worden tijdens het project blijvend bewaakt. Hierbij wordt geïnventariseerd of:

- De risicobeschrijving nog voldoet, de risico-inschatting nog correct is.
- Beheersmaatregelen nog adequaat, passend en effectief zijn.
- Er nieuwe/uitgebreide beheersing nodig is om de netto-inschatting van het risico binnen de risicobereidheid te houden.
- Minimaal ieder kwartaal wordt de status van de risico's en de beheersing gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd. Als hier aanleiding voor is, doen we dat eerder. De resultaten hiervan worden besproken met het bestuur als onderdeel van de behandeling van de voortgangsrapportage Wtp.

APS

APS beheerst de risico's in haar processen door het uitvoeren van Integraal Risicomanagement (beleid, tools en acties) zowel op de run als op de change. Tot de overgangsdatum wordt de pensioenadministratie uitgevoerd in MAIA. Over deze uitvoering behoudt het pensioenfonds regie door middel van sturings- en verantwoordingsinformatie, waaronder SLA rapportages, de ISAE 3402 type 2-verklaring, de ISAE 3000a-verklaring en de rapportage niet-financiële risico's (NFR).

Voor het uitvoeren van regie op de parallel uitgevoerde change steunt Pf APF op diverse risicoanalyses en testwerkzaamheden.

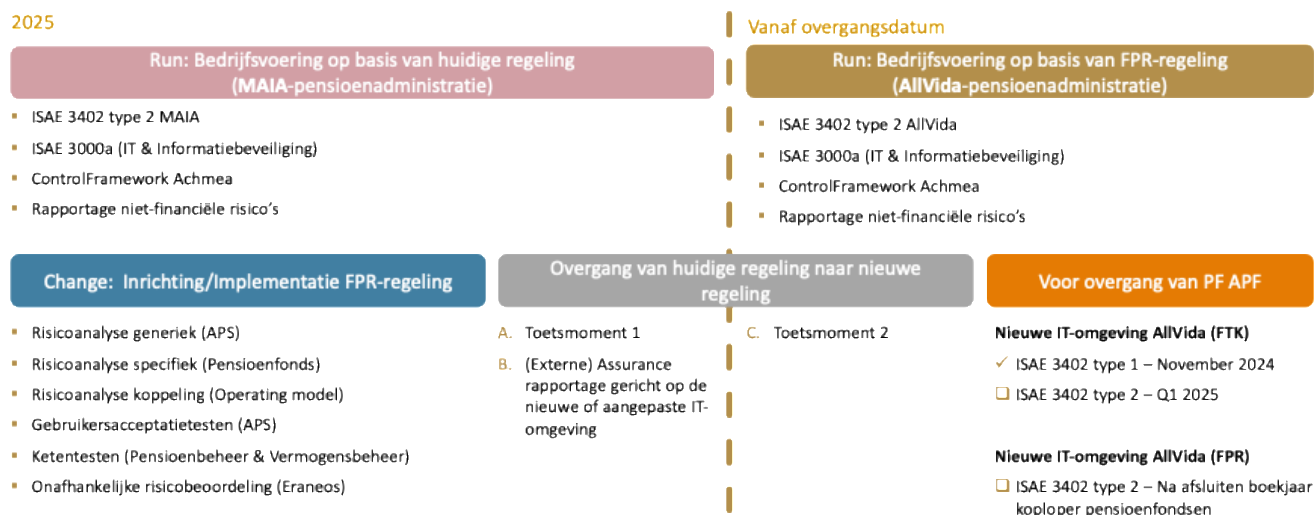
Change

- In de generieke Wtp risicoanalyse APS (D) zijn de risico's opgenomen gerelateerd aan de generieke Wtp transitie voor APS. Deze RSA wordt maandelijks geactualiseerd. De risico's en bijbehorende beheersmaatregelen die Midden/Hoog en Zeer Hoog scoren worden maandelijks gerapporteerd aan alle fondsen.
- De pensioenfondsspecifieke RSA Wtp (E) bevat alle risico's die verband houden met de fondstransitie, aangevuld met pensioenfondsspecifieke risico's. APS en Pf APF doorlopen en actualiseren de RSA (risico's en beheersmaatregelen) periodiek.
- In de RSA van de PUO koppeling (H) worden de risico's opgenomen gerelateerd aan de koppeling tussen AIM en APS. Deze RSA wordt periodiek geactualiseerd en door EY wordt er Assurance afgegeven op de beheersmaatregelen die AIM heeft geformuleerd.

Run

- Voorafgaand aan de transitie naar AllVida wordt dit systeem op twee niveaus getoetst. Voor AllVida (FTK) heeft de ISAE 3402 type 1-audit plaatsgevonden in november 2024, gevolgd door de ISAE 3402 type 2-audit in het eerste kwartaal van 2025. Voor AllVida (FPR) wordt de ISAE 3402 type 2-audit uitgevoerd na de afsluiting van het boekjaar (2025) van de koploper pensioenfondsen.
- Vanaf de overgangsdatum (1 juli 2026) wordt de pensioenadministratie van Pf APF uitgevoerd vanuit AllVida. Pf APF ontvangt vanaf dit moment dezelfde sturings- en verantwoordingsinformatie als momenteel verkregen wordt voor de uitvoering vanuit MAIA.
- Voor de beheersing van de mutatieverwerking steunt Pf APF op het control framework van APS. Om het bestuur comfort te bieden ontvangt Pf APF inzicht in de beheersing van de mutatieverwerking. Hiertoe behoren onder andere de ISAE 3402 type 2 verklaring, de ISAE 3000-verklaring en de Rapportage niet-financiële risico's.

2025

APS past haar IT platform aan om de nieuwe Wtp regelingen en het invaren te kunnen ondersteunen. Het kernsysteem MAIA wordt vervangen door AllVida. Pf APF zal tot de overdracht geadmineistreerd worden in MAIA en de nieuwe regeling zal worden geadmineistreerd in AllVida. Voor het omrekenen op het invaarmoment wordt gebruikt gemaakt van een nieuwe IT module genaamd ACE.

Het proces verloopt op hoofdlijnen als volgt: MAIA levert op basis van de oude regeling de aanspraken en verplichtingen op. ACE levert de benodigde parameters ten behoeve van berekeningen. In AllVida wordt vervolgens een invaarmutatie per deelnemer uitgevoerd die leidt tot een nieuwe beginstand in de FPR regeling. Vanuit AllVida wordt ook de eerste beleggingsopdracht t.b.v. AIM verstrekt.

Aanvullend op het hiervoor beschreven control framework vindt assurance plaats op het invaren. De ACE module is door een externe partij gevalideerd. Herijking van deze validatie vindt elk half jaar plaats. Verder zijn op basis van good practices en een servicedocument vanuit de Pensioenfederatie de stappen en controles (ook van externe accountant en certificerend actuaaris) uitgewerkt rondom invaren (toetsmoment 2).

QA PROCES

In Q3 2023 is als gezamenlijke initiatief van het merendeel van de APS klanten een opdracht verstrekt aan een externe partij om quality assurance (QA) activiteiten te verrichten op het veranderprogramma Wtp bij APS. Het doel van de quality assurance is om onafhankelijk te verifiëren of de noodzakelijke activiteiten om de transitie van de APS klanten te kunnen uitvoeren voldoende robuust zijn georganiseerd, de noodzakelijke voortgang wordt gerealiseerd en problemen worden geïdentificeerd. Pf APF ziet dit als een mitigerende maatregel op de risico's die de uitbestedingspartij loopt in haar programmaopzet. Belangrijk onderdeel van de scope van de QA is de realisatie van de IT keten bij APS. Hiermee wordt door APF zorgvuldig geborgd dat gedurende de implementatiefase de voortgang in voltooiing van de IT-systemen met voldoende diepgang kan worden gevolgd. In het bijzonder kan het behalen van de kritische mijlpalen worden geverifieerd en wordt bij (tussentijdse) issues ingegrepen.

Elke maand rapporteert deze externe partij haar bevindingen langs een vooraf opgesteld raamwerk. De resultaten worden vervolgens eerst met alle deelnemende APS klanten gezamenlijk besproken, waarna een bespreking met APS volgt. Zodra uit de QA rapportage blijkt dat interventies noodzakelijk zijn om de haalbaarheid te vergroten of te waarborgen, worden deze bij APS geadresseerd. De uitvoering van deze interventies wordt vervolgens weer via de QA gemonitord.

AIM

Op kwartaalbasis wordt een update gedaan van de Program Risk Assessment ('PRA') van Programma IPA inclusief een risicoanalyse (F). IPA staat voor Implementatie Pensioen Akkoord. Deze risicobeoordeling wordt vastgesteld door het Programma team van AIM inclusief Project Quality.

Naast het programma IPA loopt er bij AIM nog een groot project, Ithaka genaamd. Ithaka is het transformatieprogramma voor de gedeeltelijke uitbesteding van de financiële en beleggingsadministratie naar de asset service provider State Street. Met de update Ithaka en IPA wordt Pf APF op kwartaalbasis over beide projecten geïnformeerd.

In het algemeen geldt na afronding van het programma IPA, programma Ithaka en op bestaande processen onderstaand beheersingsmechanisme voor AIM: AIM heeft een Control Framework ('CFW') ingericht. Daarin zijn de belangrijkste risico's ('key risks') en beheersmaatregelen ('key controls') van AIM opgenomen. Het CFW is opgenomen in de applicatie CoTheSys en wordt binnen AIM door de tweede lijn in samenwerking met de eerste lijn beheerd.

De eerste lijn bij AIM is verantwoordelijk voor de opzet, het bestaan en de effectieve werking van de key controls. De eerste lijn stelt elk kwartaal de effectieve werking van de key controls vast. De tweede lijn monitort en 'challenger' de risicobeheersing door de eerste lijn. De derde lijn voert periodiek audits uit en stelt daarbij onder meer vast of een effectief systeem van risicomanagement is ingericht en beheersmaatregelen toereikend zijn en effectief hebben gewerkt.

AIM rapporteert elk kwartaal aan Pf APF door middel van de Rapportage niet financiële risico's over de key controls die relevant zijn voor Pf APF. Deze key controls betreffen o.a. de key controls die onderdeel zijn van de Standaard ISAE 3402 en Richtlijn 3000A type 2 rapportages die AIM jaarlijks aan Pf APF verstrekt. Periodiek ontvangt Pf APF een update over de monitoring van deze risico's.

Door de transitie blijft de rol van AIM grotendeels onveranderd op het gebied van fiduciair vermogensbeheer en de interactie met uitvoerende vermogensbeheerders. De portefeuille zal worden ingevuld met verschillende beleggingsfondsen en mandaten bestaande uit verschillende financiële instrumenten van verschillende uitvoerende vermogensbeheerders. Ook een aantal belangrijke beleggingsprincipes onder het pensioenbeleggen verandert niet: goede spreiding over risicobronnen (diversificatie) blijft belangrijk, net als de inzet van illiquide beleggingen als potentiële rendementsbron.

Administratief zijn er echter wel veranderingen nodig. De beleggingsmodules die in de opbouwphase van de nieuwe FPR regeling worden opgezet zijn volledig 'unitised'-oplossingen met een orderafwikkelingsproces, net asset value (NAV) afgifteproces en een proces voor informatie-uitwisseling. Deze unitised oplossing is per november 2024 reeds geïmplementeerd op de huidige beleggingsportefeuille. In de uitkeringsfase waarin een Collectief Variabel Pensioen wordt geboden, kan hetzelfde systeem worden gebruikt.

KOPPELING APS EN AIM

De FPR vraagt een aanzienlijke aanpassing in de gegevensuitwisseling met APS. Het verwachte pensioeninkomen van de deelnemers moet gekoppeld zijn aan het totale pensioenfondsvermogen. Het totale pensioenfondsvermogen moet gelijk zijn aan de optelsom van de individuele vermogens en de voorzieningen en reserves die Pf APF aanhoudt (zoals de risicodelingsreserve, operationele reserve, voorziening eerbiedigende werking nabestaandenpensioen en minimum vereist eigen vermogen).

Tussen AIM en APS is gegevensuitwisseling reeds een bestaand proces dat in het huidige pensioenstelsel al aantoonbaar werkt. Het specifieke proces van gegevensuitwisseling tussen APS en AIM voor de FPR is beschreven in de Operating Manual. Dit document is de formele vastlegging van de onderling gemaakte afspraken rond de levering en de ontvangst van de informatie voor de FPR. Dit document wordt bevestigd door APS en AIM en dient als bijlage bij de dienstverleningsovereenkomsten tussen Pf APF en haar uitbestedingspartijen APS en AIM.

Voor de FPR wordt een vergelijkbaar proces ingericht tussen het nieuwe IT-systeem van APS en het voor het nieuwe pensioenstelsel aangepaste, huidige systeem (current operating model plus, COM+) van AIM. AIM zal, met behulp van een externe partij, ook een nieuw, meer toekomstbestendig systeem (target operating model: ('TOM')) ontwikkelen dat ook voldoet aan de Operating Manual. Dit is het hiervoor genoemde project Ithaka. Het TOM wordt bereikt in twee stappen. De uitvoering van de migratie van het Accounting Book of records (ABOR) staat gepland op 1 oktober 2025 voor alle Northern Trust klanten waaronder Pf APF. De afronding van de bouw en configuratie van systemen van Investment Book of records (IBOR) in samenwerking met State Street staat gepland in april 2026. Na de IBOR migratie zal AIM volledig over zijn naar het TOM.

Naast de door AIM en APS uitgevoerde risicoanalyses is door APS en AIM een gezamenlijke Operating Manual opgesteld waarin de koppeling van de vermogensbeheerder en pensioenuitvoeringsorganisatie staat beschreven. De risico's van deze koppeling worden opgenomen in een RSA van de PUO koppeling (H).

In de CIG wordt de uitbesteding – en daarmee het changeprogramma t.a.v. de Wtp van de uitbestedingspartijen – gecoördineerd. In dit overleg monitort Pf APF de voortgang van de veranderprogramma's van AIM en APS waar de activiteiten van beide partijen elkaar raken, waaronder de Reis van de euro inclusief Operating Manual.

ALTERNATIEVE SCENARIO'S

Het basisscenario is een overgang naar de Wtp op een transitiedatum van 1 juli 2026.

De transitie is ook een grote veranderopgave voor de uitbestedingspartijen AIM en APS. Ten behoeve van deze verandering hebben zij programma's en projecten opgezet waarin de voortgang strak wordt gemonitord en beheersmaatregelen zijn opgenomen om eventuele vertraging te voorkomen of om bij te sturen. Voor de situaties dat een van de uitbestedingspartijen de mijlpalen niet haalt en daarmee de transitiedatum van Pf APF in het gedrang komt, heeft Pf APF alternatieve scenario's met de uitbestedingspartijen afgesproken. Daarnaast heeft Pf APF fallback scenario's voor een ander transitiemoment en/of uitvoering geanalyseerd en uitgewerkt.

3.1.1 Operationele en IT-risico's

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van de operationele en IT-risico's, waaronder de continuïteit en betrouwbaarheid van de dienstverlening voor, tijdens en na de transitie (inclusief de borging van voldoende capaciteit aan mensen en middelen).

Hieronder staan de operationele en IT-risico's die door Pf APF zijn geïdentificeerd. De IT-risico's komen ook tot uiting bij de uitbestedingsrisico's aangezien de uitbestedingspartijen IT-transities doorvoeren.

Voor elk risico zijn beheersmaatregelen uitgewerkt en in gang gezet. Er is een risico-actieplan uitgewerkt om de openstaande beheersmaatregelen te implementeren.

Beschrijving	Risicobereidheid ex post			Δ netto-doelwaarde	Status Q1 2025
	Netto risico		Netto risico		
Operationeel risico - intern	K	I	Netto risico		
Verschillende snelheden (tussen gremia): Besluitvorming Sociale Partners (en later APF) is niet gelijktijdig gereed conform planning door versnippering van activiteiten en onvoldoende tijd vanuit of afstemming tussen ANN, Nouryon, APF, APS & AIM	2	2	4	-6	Beheersmaatregelen voldoende in place
Specifieke producten APF: Voor bestaande bijzondere- en overgangsregelingen wordt geen passende oplossing gevonden in de nieuwe regeling(en) en/of transitie daar naartoe	2	3	6	-4	Beheersmaatregelen voldoende in place
Visieverschil werkgevers: Pensioenregeling(en) zijn onuitvoerbaar door gebrek aan uniforme keuzes ANN en Nouryon op fundamentele onderwerpen (bijv a.g.v. verschillende arbeidsvoorwaardenpartijen)	1	2	2	-8	Beheersmaatregelen voldoende in place
Aansluiting op risicopreferentie: Gekozen pensioenregeling(en) sluiten niet aan bij de risicopreferentie van de deelnemers, in het bijzonder gepensioneerden, en opgestelde risicohouding van het fonds	2	2	4	-2	Beheersmaatregelen voldoende in place
Capaciteit: Uitloop implementatie door onvoldoende capaciteit APF bestuur(s)bureau en bestuur, werkgevers of vakorganisaties. Bijvoorbeeld door wegvallen van key persons en/of andere dossiers (run en change, implementatie wet- en regelgeving).	4	2	8	-2	Beheersmaatregelen deels in place
Rework: Rework als gevolg van de complexiteit van het project (inhoud, afhankelijkheden, partijen)	5	2	10	0	Beheersmaatregelen voldoende in place
Vertrek werkgevers Vertrek werkgevers voor transitiedatum	1	4	4	-2	Beheersmaatregelen voldoende in place
Zorgvuldige besluitvorming (inclusief evenwichtige belangenafweging): Het bestuur onderbouwt de inrichting van de regeling (waaronder evenwichtige belangenafweging) en transitie onvoldoende.	2	4	8	-2	Beheersmaatregelen voldoende in place
Keuzebegeleiding: Beperkt draagvlak deelnemers(groepen) onvoldoende ingerichte keuzebegeleiding.	2	3	6	-4	Beheersmaatregelen voldoende in place
Operationeel risico - extern					
Communicatie: Beperkt draagvlak deelnemers(groepen) door onvoldoende onderbouwing en/of onvolledige, onjuiste en niet tijdige informatie in de overgang naar de nieuwe contractvorm(en).	2	2	4	0	Beheersmaatregelen deels in place
Rekenkundig invaren/omzetten: Aanspraken worden niet correct omgezet door foutieve omrekenregels / invaarsystematiek	2	3	6	0	Beheersmaatregelen voldoende in place
Stappenplan invaarproces Door complexiteit van of fouten in het proces of onverwachte tegenvallers (van uitkomsten, operationele uitvoering en/of datamigratie) moet het invaren worden uitgesteld	2	3	6	0	Beheersmaatregelen voldoende in place
Klachtenafhandeling: Klachten (van deelnemers) worden niet goed/tijdig afgehandeld.	2	2	4	-2	Beheersmaatregelen onvoldoende in place

Hieronder staan de datarisico's die door Pf APF zijn geïdentificeerd.

Risicoanalyse project WTP		Risicobereidheid ex post				
		Netto risico		Δ netto-doelwaarde		
Beschrijving		K	I	Netto risico		Status Q1 2025
Data risico						
Datakwaliteit (get clean): De benodigde data zijn niet aantoonbaar volledig en/of niet aantoonbaar juist en/of niet aantoonbaar zo geadmineistreerd dat ze bruikbaar zijn voor de omzetting naar de nieuwe pensioenregeling. De datakwaliteit kan bovendien niet voldoende of tijdig op orde worden gebracht.		1	2	2	-4	Beheersmaatregelen voldoende in place
Datakwaliteit (stay clean): De datakwaliteit kan niet op voldoende niveau worden gehouden tot en met de transitiedatum.		2	2	4	-2	Beheersmaatregelen voldoende in place
Datamigratie bij invaren De beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de data(migratie) van MAIA naar de doelsystemen (Alvida / invaar module / etc) is onvoldoende geborgd		1	3	3	-3	Beheersmaatregelen voldoende in place
Databeschikbaarheid: De benodigde data bij uitbestedingspartijen zijn voor, tijdens of na transitie niet beschikbaar. Hierdoor is de continuïteit van processen (business continuity management) niet gewaarborgd.		1	3	3	-3	Beheersmaatregelen deels in place

Ten tijde van het schrijven van dit implementatieplan is een deel van de afspraken over de beheersmaatregelen bij de datamigratie en databeschikbaarheid bij invaren nog onderhanden.

De uitbestedingspartijen lopen zelf ook operationele en IT-risico's. Deze risico's zijn geïdentificeerd in de programma risicoanalyses van APS en AIM. In de tabel in paragraaf 3.1 zijn dat de risicoanalyses D t/m G. Met de uitbestedingspartijen is frequent overleg over de risico's en de beheersing daarvan in de in hoofdstuk 1 genoemde overleggen binnen de governance van het Wtp project.

3.1.2 Wijzigingen in taken en verantwoordelijkheden uitvoerders

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van de belangrijkste wijzigingen in de taken en verantwoordelijkheden van de pensioenuitvoerder en partijen in de vermogensbeheerketen. Hierbij is rekening gehouden met de grotere afhankelijkheid tussen pensioenbeheer en vermogensbeheer in de nieuwe pensioenregeling.

Sociale Partners en Pf APF kiezen voor implementatie van een FPR-regeling en voor invaren. AIM, als fiduciair manager, adviseert over lifecycle ontwerp, lifecycle bijsturing en over de invulling van het beleggingsbeleid. APS administreert de deelnemersgegevens en verstrekt aan deelnemers de juiste informatie over hun pensioen. Zij berekent en int premies van de werkgevers en werknemers en voert het pensioeneringsproces en het uitkeren van pensioen aan uitkeringsgerechtigden uit. Dit proces omvat ook het beheer van de individuele persoonlijke pensioenvermogens middels lifecycles, het collectieve pensioenvermogen voor gepensioneerden in de collectieve uitkeringsfase en de voorzieningen en reserves. Tevens omvat het de rebalancing en verwerking van de beleggingskeuzes en andere mutaties.

AIM, als fiduciair en leidende administrateur, beheert en administreert de beleggingsportefeuille. In het geval van FPR omvat dit ook de administratie van de beleggingsmodules.

De nieuwe regeling vereist frequente gegevensuitwisseling (beleggingsorders, waardebeoordeling, vermogensstanden, rendementen) en frequente reconciliatie van vermogens tussen APS en AIM. APS rekent behaalde rendementen toe aan deelnemers (via lifecycles en afhankelijk van leeftijd en beleggingsprofiel) en reserves en rapporteert aan pensioenfonds, deelnemers, werkgevers en toezichthouders. AIM rapporteert aan Pf APF en (al dan niet via APS) aan DNB.

In het migratieplan van APS is de beschrijving van de uitvoering van het premie- en beleggingsproces binnen de FPR opgenomen. Het migratieplan beschrijft de algemene weg van de premie (per euro) in de pensioenregeling ('Reis van de euro') en geeft aan wat de taken daarin zijn van vermogensbeheerder AIM en pensioenuitvoeringsorganisatie APS.

In de Operating Manual van APS en AIM staat een overzicht van verantwoordelijkheden inzake de gegevensuitwisseling tussen APS en AIM opgenomen.

De belangrijkste wijziging in taken en verantwoordelijkheden van uitvoerders is dus voorzien in de gegevensuitwisseling tussen APS en AIM. Het orderproces in zichzelf wijzigt niet maar heeft wel een hogere frequentie en er zijn andere eisen aan de data. De aanpassingen zijn vooral aanzienlijk omdat dit proces wordt geautomatiseerd (de API-koppeling) en qua datavereisten minstens aan de SIVI standaard dient te voldoen. Verder wijzigen de taken en verantwoordelijkheden tussen APS en AIM beperkt als gevolg van de Wtp.

3.1.3 Wijzigingen in belangrijkste bedrijfsprocessen

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van materiële wijzigingen in de belangrijkste bedrijfsprocessen die voor Pf APF worden uitgevoerd.

In het kader van de migratie naar het nieuwe IT-systeem is door APS een generiek procesmodel uitgewerkt. In dat model zijn alle aan de PDC gekoppelde diensten in bedrijfsprocessen beschreven. Van ieder proces is, zoals ook in de huidige situatie, bij de pensioenuitvoeringsorganisatie een 'startdocument' aanwezig waarin het proces volgens een vast stramien is uitgewerkt, inclusief een procesgerichte risicoanalyse met bijbehorende beheersingsmaatregelen. Met de introductie van de Wtp zijn de processen uitgebreid met de diensten voortkomend uit de nieuwe wetgeving. Daarnaast zijn bestaande processen aangevuld met de nieuwe wettelijke vereisten. In het nieuwe IT-systeem worden de processen volgens het generieke procesmodel ingericht.

In de Operating Manual staat een overzicht van afspraken inzake de gegevensuitwisseling tussen APS en AIM. Samenvattend staat in de Operating Manual:

- Partijen zijn de rollen en verantwoordelijkheden overeengekomen in de keten, welke als basis voor de dienstverlening aan Pf APF gelden;
- Partijen zijn overeengekomen de SIVI standaard te volgen en hebben afspraken gemaakt over de geïmplementeerde versie;
- Partijen hebben nadere invulling gegeven en afstemming bereikt over de functionele invulling van ieder bericht volgens de SIVI standaard;
- Partijen hebben nadere invulling gegeven aan de technische invulling van de berichten, welke in de 'Open-API' standaard zijn opgenomen;
- Partijen hebben overeenstemming bereikt over de tijdigheid van de informatie-uitwisseling;
- Partijen zijn een gezamenlijk testtraject overeengekomen om te toetsen of de gerealiseerde informatie-uitwisseling aan de vooraf gestelde specificaties voldoet.

Er is een Control framework van toepassing op de bedrijfsprocessen van AIM en APS. De gewijzigde processen zijn onderdeel van de ISAE verklaringen 3000 en 3402 van beide uitbestedingspartijen.

3.1.4 Wijzigingen in de governance

In deze paragraaf zijn de wijzigingen in de governance van Pf APF (inclusief sleutelfunctiehouders, intern toezicht en andere gremia) opgenomen. De belangrijkste wijzigingen in governance als gevolg van de Wtp zijn in onderstaande tabel weergegeven. De tabel geeft inzicht in de wijzigingen in taken en verantwoordelijkheden en hoe in de borging van beheerste en integere bedrijfsvoering rekening wordt gehouden met deze wijzigingen.

Gremium	Wijziging in taken en/of verantwoordelijkheden tijdens transitie	Wijziging in taken en/of verantwoordelijkheden na transitie	Borging van beheerste en integere bedrijfsvoering
Vertegenwoordiging werkgever en werknemer			
Werkgever	Nieuwe pensioenovereenkomst Transitieplan.	Geen wijzigingen.	Abtn en reglement aanpassen indien nodig.
Werknemer	Nieuwe pensioenovereenkomst Transitieplan.	Geen wijzigingen.	Abtn en reglement aanpassen indien nodig.
Bestuur en commissies			
Bestuur	Nieuw type beleggingsbeleid en uitvoeren van en aansluiten op RPO Keuzebegeleiding en communicatie Datakwaliteit Klachten- en geschillenregeling, klachtenbeleid Beoordeling evenwichtigheid Implementatieplan en communicatieplan Invaarbesluit Uitvoeringsovereenkomst Pensioenreglement.	Zorgdragen evenwichtige risicoverdeling.	Voortgangrapportages Wtp project, RSA, ERB. Beleid waar nodig aanpassen.
Beleggings-commissie	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel: uitvoering en vertaling van een RPO en de inrichting, monitoring en evaluatie van beleggingsbeleid.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel.	Commissiereglement waar nodig aanpassen.
Communicatie-commissie	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel, bijvoorbeeld rondom keuzebegeleiding.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel.	Commissiereglement waar nodig aanpassen.
Pensioen-commissie	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel: bijvoorbeeld rondom de pensioenadministratie en datakwaliteit.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel.	Commissiereglement waar nodig aanpassen.
Klachtencommissie	Taken en verantwoordelijkheden	Taken en verantwoordelijkheden	Klachten- en geschillenreglement,

Gremium	Wijziging in taken en/of verantwoordelijkheden tijdens transitie	Wijziging in taken en/of verantwoordelijkheden na transitie	Borging van beheerste en integere bedrijfsvoering
	wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd verandert wel: nieuwe eisen rondom klachten- en geschillenregeling, klachtenbeleid.	wijzigen niet. De inhoud waarover geadviseerd wordt verandert wel.	klachtenbeleid waar nodig aanpassen.
Sleutelfuncties			
Actuarieel	Beoordeling risicohouding, Inrichting nieuwe regeling incl. risicodelingsreserve en voorzieningen & reserves, plausibiliteit netto profijt berekeningen, datakwaliteit, waardering aanspraken, evenwichtigheid invaren, uitvoerbaarheid, overbruggingsplan.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover een opinie kan worden gegeven wijzigt wel.	Aanpassing charter actuarieel.
Risicobeheer	Beoordeling risicohouding, Inrichting nieuwe regeling, plausibiliteit netto profijt berekeningen, datakwaliteit, waardering aanspraken, evenwichtigheid invaren, uitvoerbaarheid, overbruggingsplan.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover een opinie kan worden gegeven wijzigt wel.	Aanpassing charter niet noodzakelijk.
Interne audit	Beoordeling datakwaliteit, communicatieplan, implementatieplan.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. Het onderwerp van de audit wijzigt wel.	Aanpassing charter niet noodzakelijk.
Intern toezicht			
Verantwoordingsorgaan	Verantwoordingsorgaan heeft een adviesrecht t.a.v. invaren opgebouwde pensioenen.	Geen wijzigingen in taken en verantwoordelijkheden.	Aanpassing reglement niet noodzakelijk.
Raad van toezicht	Raad van Toezicht heeft een instemmingsrecht t.a.v. van het besluit tot invaren van de opgebouwde pensioenen.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarop toezicht moet worden gehouden verandert deels (zie taken en verantwoordelijkheden bestuur).	Aanpassing reglement niet noodzakelijk.
Extern toezicht			
Certificerend Actuaris	Rol bij (Midyear) transitie Rol bij toetsmoment 2.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover een oordeel wordt gegeven wijzigt wel.	Concrete afspraken voor Midyear transitie en toetsmoment 2.
Externe Accountant	Rol bij (Midyear) transitie Rol bij toetsmoment 2.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet. De inhoud waarover een oordeel wordt gegeven wijzigt wel.	Concrete afspraken voor Midyear transitie en toetsmoment 2.
Uitvoering (intern)			

Gremium	Wijziging in taken en/of verantwoordelijkheden tijdens transitie	Wijziging in taken en/of verantwoordelijkheden na transitie	Borging van beheerste en integere bedrijfsvoering
Bestuursbureau	Verantwoordelijkheden wijzigen niet. Ondersteuning bij taken bestuur in het kader van transitie.	Taken en verantwoordelijkheden wijzigen niet.	Geen aanpassingen noodzakelijk.

Samenvattend wijzigt de governance van Pf APF beperkt. Tijdens de Wtp transitie zijn er wel extra activiteiten die door de verschillende gremia moeten worden uitgevoerd. Ook verandert door de transitie een belangrijk deel van de inhoud. De risico's zien daarmee beperkt op governance wijzigingen en zijn opgenomen onder operationele risico's.

3.1.5 Wijzigingen in de kostenstructuur

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van de wijzigingen in de kostenstructuur.

APS & AIM

Na invoering van de Wtp zal Pf APF geen BTW meer hoeven te betalen over de dienstverlening van APS en AIM. De twee uitvoerders verliezen hierdoor hun (pro rata) aftrek van de BTW op kosten zoals software/ IT systemen/ laptops, huur kantoorruimte en inhuur personeel. Dat betekent dat daarmee de kostprijs voor hun dienstverlening stijgt. Om dat nadelig effect te compenseren zullen de uitbestedingspartijen APS & AIM de prijs (BTW-vrij) van hun dienstverlening verhogen via een %-opslag.

APF

Het Wtp project leidt tijdelijk tot hogere kosten. Omdat de governance niet significant zal wijzigingen, is de inschatting dat de algemene kosten van Pf APF (bestuur, bestuursbureau, sleutelfunctiehouders, intern en extern toezicht) in de periode na invoering van Wtp van een vergelijkbaar niveau zullen zijn als vóór aanvang van het Wtp project – standaard verhogingen conform contracten en inflatie daargelaten. Er worden geen wezenlijke aanpassingen in de kostenstructuur als gevolg van de overgang naar de nieuwe regeling voorzien.

APS

APS berekent de kosten voor de overgang op een nieuw IT-systeem deels door aan haar klanten. De generieke implementatie neemt APS zelf voor haar rekening, de kosten die APS maakt in het kader van de transitie naar de Wtp worden aan klanten doorbelast.

De totale kostenrange voor Pf APF, bestaat uit 2 delen:

- De transitiekosten zijn opgebouwd op basis van 10 werkpakketten waarvan 7 een vaste vergoeding hebben en 3 een variabele vergoeding.
- De kosten voor de uitvoering van de Wtp regeling. Het betreft hier de structurele jaarlijkse kosten zoals die gaan gelden vanaf de beoogde transitiedatum 1 juli 2026.

De afspraken over de transitiekosten maken onderdeel uit van de Intentieovereenkomst en Projectovereenkomst tussen Pf APF en APS.

De jaarlijkse kosten in de Wtp situatie zijn onderdeel van de nieuwe Pensioenbeheerovereenkomst tussen Pf APF en APS. De Wtp kosten voor de pensioenuitvoering zijn lager dan de huidige uitvoering. Voor bijna de helft wordt dit veroorzaakt door het feit dat voor de Wtp dienstverlening geen BTW meer hoeft te worden betaald. Voor iets meer dan de helft wordt dit veroorzaakt door een verwachte goedkopere uitvoering van de regeling. Er wordt geen wezenlijke aanpassing in de kostenstructuur als gevolg van de overgang naar de nieuwe regeling voorzien.

AIM

De kostenstructuur vóór en tijdens de implementatie, bestaat uit drie delen:

1. De bestaande kostenstructuur van Pf APF. Deze structuur is conform de beleggingsportefeuille en dienstverlening. Over de structuur van de gehele beleggingsportefeuille wordt gerapporteerd via de J402 ten behoeve van het jaarwerk.
2. Generieke kosten van het project Implementatie Pensioen Akkoord (IPA). De componenten van deze kosten zijn besproken met Pf APF via presentaties en notities en zijn vastgelegd in het overeengekomen Wtp Addendum.
3. Tijdens de Wtp transitie worden er ook klant specifieke kosten gemaakt die nodig zijn voor de omzetting van de huidige inrichting onder het FTK naar de nieuwe inrichting onder de FPR. Deze zijn ook vastgelegd in het Wtp addendum.

De kostenstructuur in de Wtp situatie wordt bepaald door de structuur en het beleggingsbeleid. De grootste verschillen ten opzichte van de huidige structuur zitten in hoogte en indeling als gevolg van (1) de aanpassing naar het leeftijdsafhankelijk beleggingsbeleid en (2) de introductie van beleggingsmodules:

1. Jongeren gaan meer in de duurdere rendementscategorieën beleggen, ouderen meer in de goedkopere vastrentende categorieën. Afhankelijk van het deelnemersbestand zal dit leiden tot verschillen tussen de kosten in de opbouw- en de uitkeringsfase.
2. Het grootste deel van de fiduciaire vergoeding van AIM is volume afhankelijk en zal relatief gezien vergelijkbaar blijven. De nieuwe FPR beleggingsmodules moeten worden ingericht. Als gevolg van de dienstverlening voor modulebeheer stijgen de kosten in beperkte mate. Als gevolg van de introductie van de beleggingsmodules verandert ook de structuur van de kosten. De kosten per beleggingscategorie zullen gaan vallen in de betreffende module en verrekend worden in de unitwaarde. Ook andere vergoedingen zullen hierover verdeeld gaan worden, zodat kosten onder FPR juist toegerekend kunnen worden aan de deelnemers.

De jaarlijkse kosten in de Wtp situatie zijn onderdeel van de nieuwe overeenkomst tussen Pf APF en AIM. Naast de genoemde punten wordt verder geen wezenlijke aanpassing in de kostenstructuur als gevolg van de overgang naar de nieuwe regeling voorzien. De custody en bewaarloonkosten bij Northern Trust ondergaan geen veranderingen in de kostenstructuur bij de overgang naar de nieuwe regeling.

3.2 Oordeel technisch uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling

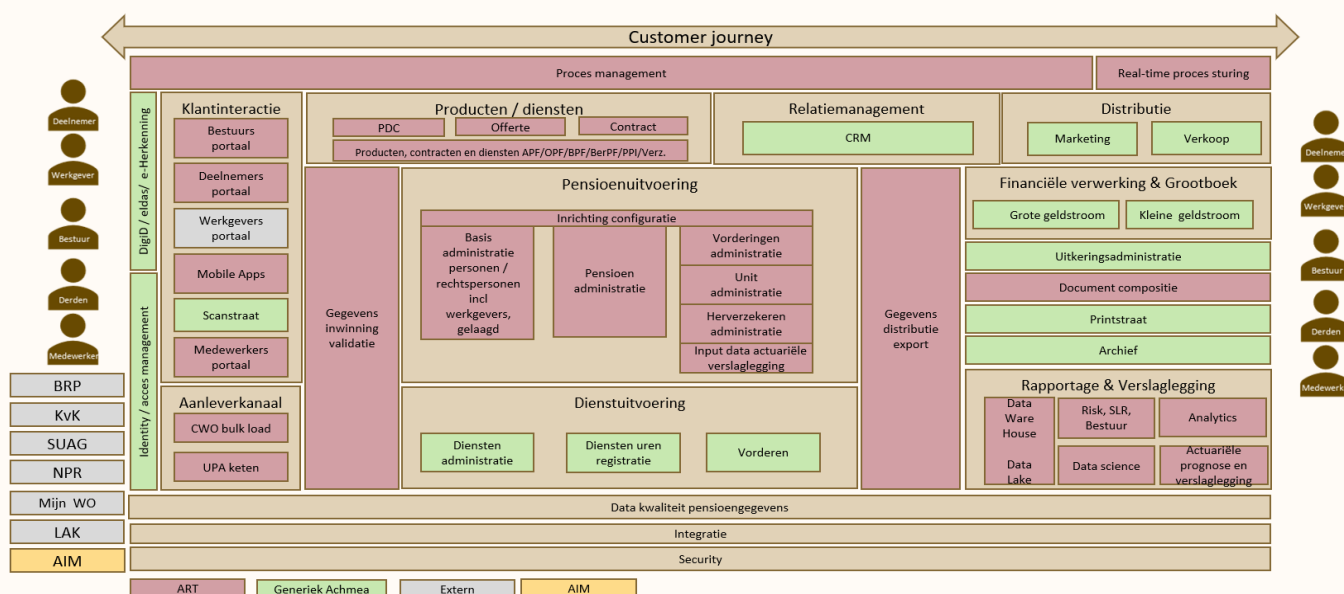
Onder de technische uitvoerbaarheid van de pensioenovereenkomst valt onder meer een omschrijving van de noodzakelijke aanpassingen in de pensioenadministratie, het vermogensbeheer en de ICT-systemen.⁴

3.2.1 Haalbaarheidsanalyse IT-systemen

In deze paragraaf gaat Pf APF in op de uitgevoerde haalbaarheidsanalyse (inclusief beoordelingscriteria) door het bestuur waaruit blijkt dat de IT-systemen gereed (zullen) zijn om de transitie naar en de nieuwe pensioenregeling uit te voeren.

3.2.1.1 IT veranderprogramma APS

APS is een programma gestart voor de overgang op het nieuw IT platform voor de Wtp. APS realiseert de volledig nieuwe Wtp administratie- en bedieningsketen op basis van het nieuwe AllVida IT landschap. Dit landschap is in onderstaand figuur weergegeven. Over de voortgang van de bouw van het IT-landschap rapporteert APS op maandbasis.

De basis voor de inrichting van dit nieuwe platform is een door APS opgestelde PDC. Deze PDC geeft de standaard dienstverlening en de keuzeopties aan voor de klanten van APS. Alles dat niet in de PDC is opgenomen wordt gezien als maatwerk en wordt door APS zoveel mogelijk voorkomen. De IT delivery wordt zodanig ingericht dat alle diensten uit de PDC hiermee kunnen worden geleverd. Zolang fondsen hun product en dienstenkeuzes maken binnen deze PDC, is voor hen geen specifiek maatwerk in de bouw van het IT-systeem nodig. In april 2024 heeft Pf APF op basis van de beoogde pensioenregeling de PDC ingevuld en de keuzes bepaald. Deze keuzes vallen binnen de PDC, Pf APF verlangt verder geen aanvullend maatwerk. Op basis hiervan heeft APS vastgesteld dat de FPR-regeling van Pf APF realiseerbaar is in de IT-systemen. APS heeft aan Pf APF bevestigd dat de gewenste uitvoering ook uitvoerbaar is middels een verklaring maakbaarheid PDC.

Daarnaast heeft APS een IT haalbaarheidsanalyse voor Pf APF uitgevoerd. Deze IT haalbaarheidsanalyse is beoordeeld op basis van de volgende criteria:

1. Volledigheid
2. Tijdigheid
3. Maakbaarheid
4. Robuustheid
5. Kwaliteit

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 36 067, nr. 3, p. 403 en art. 150i lid 2 sub a Pw.

Uitgangspunt is dat alle processen voor de uitvoering van de nieuwe regeling in scope zijn en alle processen die benodigd zijn op de transitiedatum worden voor de transitiedatum opgeleverd. Een aantal processen die nodig zijn ná de transitiedatum, worden mogelijk later opgeleverd maar altijd binnen de wettelijke termijnen.

Op basis van de transitiekalender van APS (van alle fondsen) is vastgesteld welke processen voor welke fondsen wanneer nodig zijn. De drie pensioenfondsen die op dit moment vóór Pf APF gepland staan om live gaan binnen APS, hebben een FPR implementatie waarbij Pf APF in grote mate gebruik zal maken van de voor deze fondsen opgeleverde processen. Pf APF heeft inzichtelijk welke processen extra moeten worden gebouwd ten opzichte van de processen die reeds worden gebouwd voor de twee beroepspensioenfondsen en voor het ondernemingspensioenfonds die eerder gepland staan om over te gaan dan APF. Over de voortgang van de voor Pf APF te bouwen processen wordt maandelijks gerapporteerd door APS.

De IT haalbaarheidsanalyse bevat ook de testaanpak. Eén of meerdere features vormen een proces (end-to-end). Features worden end-to-end getest in de keten. End-to-end betekent de gehele AllVida keten, dus inclusief de randen van het schilderij (interfaces en koppelingen met andere applicaties). De testen worden opgesteld aan de hand van acceptatiecriteria. Deze acceptatiecriteria worden door werknemers van APS met kennis van de administratie (business kennis) opgesteld. Het testen vindt gefaseerd plaats. Over de testaanpak worden ook afspraken gemaakt in de projectovereenkomst met APS.

Voorafgaand aan de migratie vinden er 3 proefmigraties en proefinvaren plaats; brons, zilver en goud. APS rapporteert over de resultaten van de proefmigraties ten behoeve van de go/no-go beslissing en rapporteert over de resultaten van de uitvoering van de productie migratie. Deze rapportages worden na de (proef)migratie(s) opgeleverd aan het fonds.

Wanneer de testaanpak en de proefmigraties op migratie en invaren akkoord zijn volgt de vrijgave van advies op het systeem door APS aan het fonds.

De processen die specifiek nodig zijn voor migratie en invaren worden van te voren IT-technisch gerealiseerd. Dat wil zeggen dat deze processen volledig gebouwd, getest en functioneel geaccepteerd zijn. Daarna dient er voldoende tijd te zijn voor gebruikersacceptatietesten, proefmigraties en invaren.

Voor elk beoordelingscriterium is een analyse uitgevoerd waarbij is aangegeven hoe hieraan invulling wordt gegeven. Op basis van de vijf beoordelingscriteria en de mogelijkheid om deze op maandelijkse basis te volgen en eventueel conform de daarvoor beschikbare escalatielijnen bij te sturen stelt APS dat de IT haalbaarheid afdoende is aangetoond en geborgd.

De tijdslijnen voor het gereedmaken van de IT-systemen voor de implementatie van de nieuwe pensioenregeling zijn vastgelegd in het migratieplan. Dit plan wordt door APS en Pf APF gemonitord.

3.2.1.2 Toets op uitvoerbaarheid

Als onderdeel van de opdrachtaanvaarding heeft Pf APF een toets op uitvoerbaarheid uitgevoerd. Voor de toets op uitvoerbaarheid heeft Pf APF een set aan minimale eisen van kritische onderdelen bepaald, zowel voor de nieuwe regeling als voor de migratie en het invaren. Voor de nieuwe regeling betreft het minimale eisen voor de kernprocessen om de FPR adequaat (volledig, tijdig, maakbaar, robuust en kwaliteit) te laten functioneren. Die kernprocessen zijn de deelnemersadministratie, de premie- en uitkeringsadministratie, de voorzieningen en reserves, de koppeling van de PUO met de vermogensbeheerder, communicatie en keuzebegeleiding, terugwerkende kracht mutaties en incidentenbeheer, risicomanagement, governance en assurance. Voor de migratie en invaren betreft het minimale eisen voor de systemen en processen benodigd voor migratie en invaren, operational plan voor de freeze periode, risicomanagement, business implementatie en assurance.

Met behulp van geïnventariseerde informatie van PF APF, APS en AIM (documenten waarin afspraken (overeenkomsten), verklaringen, plannen, proces- & assurance beschrijvingen, analyses, validaties, testaanpak, etc. zijn vastgelegd), is beoordeeld of aan de minimale eisen voldaan gaat worden.

Ook de in de paragraaf hierboven genoemde verklaring maakbaarheid PDC en IT Haalbaarheidsanalyse vallen onder deze informatie.

Op basis van deze toets heeft het bestuur op 15 april 2025 geconcludeerd dat de regeling en het invaarverzoek van Sociale Partners uitvoerbaar zijn. Er zijn weliswaar risico's geïdentificeerd die de uitvoerbaarheid zouden kunnen vertragen of zelfs zouden kunnen dwarsbomen (zie paragraaf 3.3.4), maar met realistische prognose die de toets levert en aanvullende risicobeheersing is het bestuur tot een positief oordeel gekomen.

En voor het geval niet (tijdig) aan de minimale eisen kan worden voldaan, heeft Pf APF scenario's om op terug te vallen ontwikkeld en voorbereid. Zoals in paragraaf 2.1.4 aangegeven is in het migratieplan en het vermogenstransitieplan opgenomen hoe de uitbestedingspartijen APS en AIM de resterende werkzaamheden verrichten tot het moment van invaren. Over de voortgang hiervan vindt binnen de in de governance gemaakte overlegstructuren frequent overleg plaats. Een externe partij ondersteunt Pf APF hierbij als onafhankelijke quality assurance expert t.a.v. APS.

Pf APF heeft eigen go/no-go momenten gedefinieerd waarop zij een oordeel velt over de overall voortgang en haalbaarheid van het Wtp project waaronder de uitvoerbaarheid. Hiervoor zijn data vastgesteld en is een lijst van criteria opgesteld waarlangs de beoordeling wordt uitgevoerd. Bij ieder meetmoment bepaalt Pf APF de consequenties van de situatie op dat moment. Indien dit gevolgen heeft voor de opdracht van de sociale partners en/of de beoogde transitiedatum zal Pf APF hierover met de sociale partners in overleg treden.

3.2.1.3 Analyse mid-year transitie

Omdat het overgangsmoment van Pf APF gepland is op 1 juli 2026 hebben zowel de externe accountant Deloitte als APS en AIM samen een analyse uitgevoerd wat het betekent dat de overgang 'mid-year' wordt uitgevoerd. De impact op de uitvoering van een mid-year transitie ten opzichte van een transitie op 1 januari is in zijn algemeenheid voor zowel APS als AIM beperkt. De relevante impact wordt voorzien op vier onderdelen:

1. Verslaglegging, jaarwerk; het opleveren van een eindstand FTK per 30 juni.
2. Migratie; aangepaste migratietechniek, meer en andere gegevens nodig in de migratie.
3. Assurance, ISAE3402; het fonds moet per balansmoment beschikken over assurance (rapportages (ISAE 3402)).
4. Liquiditeit van de markten; Op en rond jaareinde zijn de markten in het algemeen minder liquide dan op en rond de beoogde transitiedatum. Naar verwachting zal hierdoor de beleggingsportefeuille sneller en tegen lagere kosten uitgevoerd kunnen worden op deze datum.

De acties die hieruit voortkomen zijn besproken in de CIG en belegd bij de verantwoordelijke organisaties. De opvolging van deze acties wordt in de CIG gemonitord.

Daarnaast maakt Pf APF afspraken met de accountant en de certificerend actuaris om de mid-year transitie te faciliteren.

3.2.2 Beschrijving stappen en tijdslijnen gereedmaken IT-systemen

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van de nog te nemen stappen inclusief bijbehorende (kritische) tijdslijnen om IT-systemen gereed te maken voor de implementatie van de nieuwe pensioenregeling.

APS

In het migratieplan APS heeft APS vastgelegd op welke wijze voorbereidingen worden getroffen en realisatie wordt aangepakt voor de implementatie van de Wtp op basis van de nieuwe IT-keten. Op basis van belangrijke mijlpalen in dit plan wordt door Pf APF een formeel go/no-go besluit genomen. Per go/no-go besluit zijn de acceptatiecriteria vastgesteld alsmede de daarbij behorende bewijsvoering.

In het migratiedraaiboek heeft APS een gedetailleerde uitwerking van alle activiteiten opgenomen die nodig zijn voor de uitvoering van het migratieplan en invaren. Deze activiteiten zijn uitgezet in de tijd en de verantwoordelijken zijn benoemd.

Om de nieuwe FPR regeling te kunnen uitvoeren richt APS, in overleg met AIM, de IT-systemen en koppelingen in. Bij de inrichting van de nieuwe systeemketen wordt onderscheid gemaakt tussen:

- generieke inrichting (keten gereed)
- fondsspecifieke inrichting en koppelingen ten behoeve van Pf APF

De generieke inrichting betreft het realiseren van een generieke Wtp keten, waarbij de diverse koppelvlakken (interfaces) gereed zijn om te 'communiceren' met de pensioen- en uitkeringenadministratie, debiteuren- en vermogensbeheer, invaarfunctionaliteit enz. In het migratieplan worden de elementen genoemd die gerealiseerd zullen worden.

De fondsspecifieke inrichting betreft de inrichting van de gewenste regeling van Pf APF, waarbij de specifieke functionaliteiten zijn opgenomen in het nieuwe doelplatform. De inrichtingsdocumenten die gebruikt worden, beschrijven in detail wat er ingericht wordt om het betreffende onderdeel gereed te krijgen voor de uitvoering van Pf APF. In het migratieplan van APS worden de belangrijkste inrichtingsonderdelen genoemd. In het migratieplan staan de mijlpalen opgenomen voor het gereedmaken van de IT systemen voor Pf APF. Zie ook paragraaf 2.1.3. waar een overzicht wordt gegeven van de gerealiseerde en nog te realiseren mijlpalen in de tijd.

AIM

De administratieve portefeuille-inrichting (unitiseren) is reeds per 1 november 2024 geïmplementeerd. De resterende werkzaamheden ten behoeve van de Wtp en een gedetailleerde planning zijn opgenomen in het vermogenstransitieplan van AIM.

KOPPELING TUSSEN APS EN AIM

Per eind juni 2025 verwacht AIM de Wtp koppeling voor de gegevensuitwisseling met APS definitief gereed te hebben. Na oplevering wordt er een architectuur dry-run uitgevoerd voor de Wtp koppeling. De finale specifieke Pf APF versie van het Operating Manual met APS wordt naar verwachting eind Q3 2025 opgeleverd.

3.3 Uitbestedingsrisico

3.3.1 Procesbeschrijving

In deze paragraaf zet Pf APF uiteen hoe het bestuur haar uitbestedingspartners heeft betrokken bij de voorbereiding op de transitie. Alle uitbestedingspartners zijn in een vroeg stadium ingelicht over en betrokken bij de projectgroep voor de transitie. De governance en de wijze van samenwerking met de verschillende stakeholders is reeds in paragraaf 2.1.1 beschreven. De projectstructuren en governance van de programma's van APS en AIM zijn uitgewerkt in respectievelijk het migratieplan en het vermogenstransitieplan.

Zowel APS als AIM heeft specifiek voor de Wtp overgang een transitie manager voor Pf APF aangesteld naast de reguliere accountmanager. De transitie manager draagt zorg voor de transitie van Pf APF binnen de programmaorganisaties van APS of AIM. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor Pf APF en borgen de activiteiten in de planning binnen hun organisatie. Zij zijn ook de eerste escalatielijn op het moment dat dit noodzakelijk is.

3.3.2 Belangrijkste afspraken met kritieke uitbestedingspartijen

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van de belangrijkste afspraken met kritieke uitbestedingspartijen.

De volgende activiteiten zijn uitbesteed aan de volgende partijen:

Type uitbesteding	Partij
Pensioenadministratie en communicatie	APS
Fiduciair vermogensbeheer	AIM
Operationeel vermogensbeheer	AIM
Custody	Northern Trust

APS

APS voert de afspraken die Pf APF met APS heeft gemaakt door in de keten van (onder)uitbestedingen. Dit doet APS door met de partijen die voor Pf APF als onderuitbesteding worden gezien afspraken te maken over o.a. de verwerking van gegevens (verwerkingsovereenkomst), de beveiliging van de IT omgeving (security agreement) en afspraken over beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid via service levels (service level agreement).

In de ISAE 3402 II-rapportages die Pf APF ontvangt van APS wordt over de onderuitbestedingen gerapporteerd en is aangegeven hoe deze uitbestedingen worden gemonitord en beheerst.

De afspraken die Pf APF met APS heeft gemaakt t.a.v. de transitie zijn vastgelegd in de Intentieovereenkomst en worden opgenomen in de Projectovereenkomst. Er zijn afspraken gemaakt over de rol van APS in het Wtp project. Verder worden in het Projectovereenkomst afspraken vastgelegd over de transitiedatum, de belangrijkste mijlpalen, hoe er wordt omgegaan met eventuele vertragingen, aansprakelijkheden en over de transitievergoeding. De Projectovereenkomst bevat een flink aantal bijlagen over onderwerpen waarover afspraken zijn gemaakt:

- Bijlage A (Fondsspecifieke wijzigingen)
- Bijlage B (Migratieplan)
- Bijlage C (Kosten)
- Bijlage D (Overzicht Wtp processen)
- Bijlage E (Proactieve remedies)
- Bijlage F (Testaanpak)
- Bijlage G (Rapportages)
- Bijlage H (De stappen en de rolverdeling binnen het invaarproces)
- Bijlage I (Fallback Plan)
- Bijlage J (Wijzigingsprocedure)
- Bijlage K (Mijlpalenplanning)
- Bijlage L (Goedgekeurde onderaannemers)
- Bijlage M (Verwerkersovereenkomst)

Voor de dienstverlening ná invaren wordt een nieuwe pensioenbeheerovereenkomst tussen Pf APF en APS overeengekomen. In de Projectovereenkomst worden afspraken gemaakt over de belangrijkste onderdelen voor deze pensioenbeheerovereenkomst.

Daarnaast wordt er een fondsspecifieke Operating Manual opgesteld waarin de samenwerking en de rollen, taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de gegevensuitwisseling met AIM worden beschreven. De Operating Manual is een toevoeging ten opzichte van de huidige afspraken tussen de uitbestedingspartijen van Pf APF en zal onderdeel zijn van de dienstverleningsovereenkomsten tussen Pf APF en APS.

AIM

In het Wtp addendum van AIM zijn afspraken over de transitie naar de FPR vastgelegd tussen Pf APF en AIM. Er zijn afspraken gemaakt over de rol van AIM in relatie tot de andere uitbestedingspartijen van Pf APF, hoe zij zich daarin opstelt en hoe Pf APF bewerkstelligt dat de fiduciair deze rol kan uitvoeren. Verder liggen in het Wtp addendum afspraken vast over de transitiedatum, hoe er wordt omgegaan met eventuele vertragingen, aansprakelijkheid en over de transitievergoeding.

Als onderdeel van het Wtp addendum is een vermogenstransitieplan vastgesteld. In het vermogenstransitieplan zijn alle activiteiten vastgelegd die in het kader van vermogensbeheer worden uitgevoerd om de transitie naar de Wtp te faciliteren. Daar is ook de inrichting van de gegevensuitwisseling met APS een onderdeel van. Andere belangrijke zaken zijn risicomonitoring en -beheersing, gezamenlijke go/no-go momenten, de systeem- en portefeuille-inrichting (systeemconversie), de aanpassing van beleggingen naar het leeftijdsafhankelijk beleggingsbeleid en de activiteiten rondom invaren.

De beleggingstransitie om te komen tot de definitieve FPR portefeuille en het plan op welke manier de transacties worden uitgevoerd en gemonitord rondom invaardatum worden in detail vastgelegd in het beleggingstransitieplan (BTP). Deze zal in Q1 2026 worden afgerond.

Voor de dienstverlening ná invaren worden de bestaande overeenkomsten en bijlagen daarbij, zoals de PDC, tussen Pf APF en AIM geüpdatet.

Daarnaast is een Operating Manual (generieke versie) opgesteld waarin de samenwerking en de rollen, taken en verantwoordelijkheden van AIM met APS ten aanzien van de gegevensuitwisseling worden beschreven. De Operating Manual is een toevoeging ten opzichte van de huidige afspraken tussen de uitbestedingspartijen van Pf APF en zal onderdeel zijn van de dienstverleningsovereenkomsten tussen Pf APF en AIM.

NORTHERN TRUST

Uitgaande van een leidende beleggingsadministratie door AIM, inclusief unit administratie (NAV's), beperkt de rol van de custodian zich tot het beheer van geld en het in bewaar nemen van effecten voor Pf APF.

De rol van Northern Trust wijzigt niet bij de overgang naar de nieuwe FPR regeling. De processen voor de custodian blijven ongewijzigd. Tussen AIM en Northern Trust worden afspraken gemaakt over de Wtp transitie en benodigde transacties rondom invaarmoment. Op het moment dat Northern Trust moet worden geïnformeerd over wijzigingen in de beleggingen zal dit worden gedaan door AIM.

3.3.3 Overzicht kritieke uitbestedingen

In deze paragraaf geeft Pf APF een overzicht van alle kritieke uitbestedingen en onderuitbestedingsrelaties betrokken bij de transitie inclusief een beschrijving van de dienstverlening.

Deze onderuitbestedingen worden door APS en AIM meegenomen in de uitvoering van hun integrale risicomanagement beleid en uitvoering van hun control framework zoals in paragraaf 3.1 is beschreven.

APS

Er is een directe uitbestedingsrelatie tussen Pf APF en APS als uitvoeringsorganisatie. APS werkt ook met onderuitbestedingspartijen. Niet alle onderuitbestedingen zijn in dezelfde mate betrokken bij de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Met name de IT-onderdelen zijn in de aanloop naar het nieuwe IT-systeem en de koppeling tussen vermogensbeheer en pensioenbeheer van belang. De volgende derde partijen worden door APS als leveranciers betrokken bij de uitvoering van de Wtp transitie.

Leverancier	Beschrijving, betrokken bij
T&T Vertrouwd Verbonden	Datatransport t.b.v. NPR (Pensioenregister), BRP/GBA, RGI (registratie niet ingezetenen), screening tegen sanctielijst, waardeoverdrachten via web
ParsePort B.V.	XBRL converter t.b.v. financiële rapportage van fondsen t.b.v. DNB
Spotler Nederland B.V.	Nieuwsbrieven, mailing
Achmea S&T en Centrale dienstverlening (Achmea Interne Diensten N.V)	Documentlogistiek, Debiteuren Management & Betalingsverkeer, HR Services, Procurement Crediteurenadministratie, IT diensten
Visma Idella B.V.	Leverancier van de tool eBenefits (UPA Suite én Werkgeverportaal). eBenefits is op dit moment nog niet gekoppeld aan de AllVida keten, maar dit is wel het voornemen.
Hyfen B.V.	Waardeoverdrachten
Stichting Cis	Stichting CIS levert de diensten Compliancy Check en de UBO check
Deloitte Consultative Services B.V.	Ten behoeve van Wtp: Het uitvoeren van data-analyses ten behoeve van datakwaliteit
Data eXcellence B.V.	Ten behoeve van Wtp: datamigratie ondersteuning met tooling

Leverancier	Beschrijving, betrokken bij
Previder B.V.	Betreft Hosting en overige dienstverlening voor Accountancy As A Service, voor het opstellen van jaarrekening/ kwartaalrapportages voor de pensioenfondsbesturen, gebruik makend van licenties: Audition en Auditor van leverancier Exact, Document Manager van Hyarchis
IG&H/Feniqs	Out Systems en rekenkern AllVida keten
TCF. B.V. (The consulting factory)	TCF is leverancier van het platform voor Exstream (een tool van Opentext) dat nu nog rechtstreeks aan APS wordt geleverd. In de loop van 2025 zal dit platform worden geleverd via Achmea S&T. Daarnaast is aan TCF een deel van de bouw van de brieven (output) uitbesteed.

AIM

Ieder kwartaal ontvangt Pf APF van AIM de rapportage niet-financiële risico's (NFR). Onderdeel van deze rapportage is onderstaand overzicht met daarin een lijst van alle voor Pf APF relevante (onder-) uitbestedingen.

Leverancier	Beschrijving, betrokken bij
Schuberg Philis BV	Technisch applicatiebeheer vermogensbeheerapplicaties
Schuberg Philis BV	Beheer Azure omgeving
State Street Bank International GmbH	Asset Service Provider diensten
Charles River Development Inc.	Front-office tooling
Stichting CIS	UBO- en Compliance-check
Mercer Nederland	Door consultants uitvoeren van Operational Due Diligence op aan te stellen/aangestelde vermogensbeheerders
VI Company	Valuta exposure management tooling voor het uitvoeren van berekeningen en het doen van transactievoorstellen
Achmea Strategie & transformative	Algemene ICT ondersteuning werkplekken, netwerkverbinding naar Schuberg Philis
Achmea Financiën	Reporting, Fiscale ondersteuning, Cashmanagement en Betalingsverkeer
Achmea Interne Audit	Derdelijks audit activiteiten
Achmea Compliance	Tweedelijks operational risk en compliance activiteiten
Achmea Centrale Dienstverlening	Document logistiek, debiteuren management & betalingsverkeer, HR services, Facilitair bedrijf, Procurement crediteurenadministratie, Procurement inkoop en gecentraliseerde Know Your Customer-activiteiten

3.3.4 Overzicht uitbestedingsrisico's en beheersingsmaatregelen

De belangrijkste risico's inzake de uitbesteding zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Beschrijving	Netto risico			Δ netto-doelwaarde	Status Q1 2025
	K	I	Netto risico		
Uitbestedingsrisico (Managen van uitbestedingen en onderuitbesteding)					
Uitvoerbaarheid door AIM: AIM kan of wil de door APF gewenste implementatie niet (tijdig) afronden en/of onvoldoende aansluiting op data/processen van APS	2	3	6	0	Beheersmaatregelen voldoende in place
Uitvoerbaarheid door APS: APS kan de gewenste regeling niet (tijdig) uitvoeren als gevolg van interne systeemtransitie en/of onvoldoende aansluiting op data/processen van AIM	3	4	12	6	Beheersmaatregelen deels in place

De beheersing van de uitvoerbaarheid van APS is een belangrijk aandachtspunt voor Pf APF. De reden hiervoor is dat APS de werkzaamheden t.b.v. de nieuwe IT realisatie voor Wtp niet conform planning heeft gerealiseerd. Het inzicht in de Pf APF specifieke workload is verbeterd maar is nog niet helemaal gereed. Van de 112 processen die benodigd zijn om APF te implementeren, moeten 8 processen specifiek voor APF worden aangepast. De overige processen staan reeds gepland om bij de koploperfondsen van APS geïmplementeerd te worden en zouden dan voor Pf APF herbruikbaar zijn. Ten tijde van het schrijven van dit implementatieplan zijn deze echter nog niet allemaal opgeleverd. Tevens staat de migratiekalender onder druk door verschuivingen van de transitiedata van de koploperfondsen. Voor de 8 APF specifiek aan te passen processen is uitgewerkt of een alternatief beschikbaar is mocht de oplevering hiervan niet tijdig plaatsvinden. De verwachting is dat het risicobeeld verbetert zodra de eerste klanten live gaan op de Wtp IT keten van APS. Deze situatie wordt nauwlettend gevolgd door Pf APF in samenwerking met de andere APS klanten en ondersteund door een extern bureau voor quality assurance.

3.4 Risicoanalyse en beheersing financiële risico's

3.4.1 Financiële risico's van belang voor transitie

De belangrijkste financiële risico's van belang voor de transitie zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Risicoanalyse project WTP		Risicobereidheid ex post			Status Q1 2025
		Netto risico		Δ netto-doelwaarde	
Beschrijving	K	I	Netto risico		
Financieel risico					
Kosten transitie/implementatie vallen hoger uit dan begroot: De kosten voor de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling en/of de eenmalige changekosten t.b.v. de WTP implementatie zijn (fors) hoger dan de geprognostiseerde kosten.	2	3	6	-4	Beheersmaatregelen deels in place
Onvoldoende reserve: De reserves (risicodeling, operationeel) zijn onvoldoende toekomstbestendig ingericht. Hierdoor lijden deelnemers/APF financieel verlies.	1	3	3	-7	Beheersmaatregelen deels in place
Actuele dekkingsgraad lager dan invaardekkingsgraad: APF heeft een invaardekkingsgraad bepaald, waarbij de transitie volgens planning kan worden uitgevoerd. Indien de dekkingsgraad (vlak voor transitiedatum) onder deze invaardekkingsgraad komt, kan de transitie in overleg met Sociale Partners worden uitgesteld of kan de transitie alsnog plaatsvinden maar met financieel nadeel voor deelnemers.	2	4	8	-2	Beheersmaatregelen voldoende in place

De openstaande acties die benodigd zijn om de beheersmaatregelen gereed te maken, zijn belegd en gepland.

3.4.2 Scenario-analyse

Pf APF heeft beheersmaatregelen geïmplementeerd om de dekkinggraad op peil te kunnen houden richting het transitiemoment. Desondanks blijft de kans bestaan dat er financiële, economische en/of andere schokken tijdens de transitieperiode optreden. Pf APF heeft daarom een scenario-analyse uitgewerkt om te bepalen welke stappen gezet worden indien deze schokken zouden optreden tijdens de transitieperiode. Hiermee wordt voorkomen dat in geval van schokken voor het invaarbesluit nieuwe besluitvorming nodig is.

Sociale Partners hebben overeenstemming bereikt over invaren vanaf een dekkinggraad van 103,5%. Onder deze dekkinggraad zullen zij met elkaar in gesprek gaan om af te stemmen of invaren nog steeds gewenst is. Daarbij hebben zij onderzocht wat de impact is van verschillende renteschokken op de gemaakte afspraken. Hun conclusie is dat de gemaakte afspraken blijven gelden bij hogere en lagere rentestanden, zolang de dekkinggraad boven 103,5% ligt op moment van invaren. Daarbij is een range onderzocht van een rente plus en min 150 basispunten ten opzichte van de rente per 31 december 2023.

Vervolgens heeft Pf APF onderzocht wat de impact is van verschillende renteschokken op de gemaakte afspraken. Daarbij is een range onderzocht van een rente plus en min 200 basispunten ten opzichte van de rente per 31 december 2023 (opgenomen in de DNB scenarioset van Q1 2024). Pf APF heeft daarbij, mede ingegeven door het Factsheet dat DNB hierover heeft gepubliceerd, geconstateerd dat strakkere grenzen ten aanzien van de evenwichtigheid mogelijk, en beter uitlegbaar, zijn. De uiteindelijk vastgestelde bandbreedtes komen erop neer dat binnen een rente van plus en min 110 bps nog sprake is van een evenwichtige transitie. Als de rente meer dan 110 bps naar boven of beneden afwijkt, zal dat niet direct aanleiding zijn om niet in te varen, maar zal wel worden onderzocht of deze conclusie nog steeds stand houdt. Het bestuur zal dan met Sociale Partners in gesprek gaan om de opstelling en uitwerking van de voorrangsregels opnieuw te bespreken.

Bij dekkingsgraden boven 103,5% hebben Sociale Partners per dekkingsgraadniveau voorrangsregels uitgewerkt. Het bestuur heeft daaropvolgend de evenwichtigheid van de gemaakte afspraken beoordeeld. De conclusie is dat de gemaakte afspraken blijven gelden bij hogere en lagere rentestanden binnen de gestelde grenzen, zolang de dekkingsgraad boven 103,5% ligt op moment van invaren.

Bovenstaande analyse heeft geresulteerd in het volgende monitoringskader:

- Als de dekkingsgraad zich op transitiedatum binnen de 103,5% - 130% bevindt én de rente maximaal 110 bps afwijkt van de rente eind 2023 (naar boven of beneden), dan is er geen sprake van een onevenwichtig nadeel en kan er ingevaren worden.
- Als de dekkingsgraad zich op transitiedatum binnen de 103,5% - 130% bevindt, maar de rente meer dan 110 bps afwijkt van de rente eind 2023 (naar boven of beneden), dan dient het bestuur de evenwichtigheid van de transitie te onderzoeken en te onderbouwen en kan er wellicht ingevaren worden.
- Als de dekkingsgraad op transitiedatum lager is dan 103,5% of hoger is dan 130%, dan zullen Sociale Partners met elkaar in overleg gaan of invaren nog gewenst is.

Maandelijks zal dit monitoringskader gebruikt worden om te bezien of het fonds zich nog binnen de bandbreedtes bevindt. Aanvullend zal Pf APF tot de transitiedatum twee stresstesten gaan uitvoeren om te beoordelen of de resultaten van de transitieberekeningen zich nog steeds binnen de bandbreedtes bevinden. Met de dataset per 30 juni 2025 en 31 december 2025 zullen transitieberekeningen opnieuw worden uitgevoerd, gegeven de dan geldende invaardekkingsgraad (waarbij het niet nodig is alternatieve dekkingsgraden of rentestanden door te rekenen). Met de berekeningsresultaten kan vervolgens geanalyseerd worden of het monitoringskader afdoende werkt, dan wel moet worden bijgesteld.

Bij het uitvoeren van de stresstest per 31 december 2025 zal ook de risicohouding opnieuw worden getoetst en doorgerekend, uitgaande van de opgestelde basis-lifecycle. De grenzen van de (langere termijn) risicomaatstaf en verwachtingsmaatstaf worden dan getoetst. Als deze toetsing resulteert in de constatering dat dan buiten de ondergrens (verwachtingsmaatstaf) of bovengrens (risicomaatstaf) wordt getreden, zullen de lifecycles hierop aangepast moeten worden.

Tot slot beschikt Pf APF over een crisisplan dat voorziet in acties die moeten worden uitgevoerd als vlak voor transitiedatum er sprake is van een onvoorziene situatie. Als het crisisplan van Pf APF om wat voor reden dan ook in werking treedt zal het bestuur in gesprek gaan met Sociale Partners of invaren op het beoogde invaardatum verantwoord is.

3.4.3 Overzicht aanpassingen beleggingsbeleid

Op basis van een uitgebreide ALM/SAA-analyse is een beoogde strategische asset allocatie voor de FPR per 1 juli 2026 vastgesteld. De ALM/SAA-analyse volgde op de vaststelling van de risicohouding. Het resultaat is een default lifecycle waar de verhouding tussen rentedragende beleggingen (module Rente) en rendement gerichte beleggingen (module Rendement) per leeftijdsfase is bepaald alsmede de beoogde renteafdekking in de collectieve uitkeringsfase. In onderstaande tabel is het beleggingsbeleid en risicoprofiel per fase toegelicht.

Tabel: Beleggingsbeleid en risicoprofiel per fase (FPR)

Fase FPR	Beleggingsbeleid	Risicoprofiel
Opbouwfase: 25-57 jaar	De opbouwfase heeft een hoge allocatie aan rendement gerichte beleggingen zoals aandelen, vastgoed en alternatieve investeringen. Het doel is om het rendementspotentieel te maximaliseren. Er is minder focus op renteaftdekking.	Hoog risicoprofiel: De nadruk ligt op groei en het benutten van de langere beleggingshorizon om rendement te genereren, met een hogere mate van volatiliteit.
Overhevelingsfase: 58-67 jaar	Tijdens de overhevelingsfase worden de rendement gerichte beleggingen geleidelijk afgebouwd en meer belegd in obligaties. Tevens wordt de renteaftdekking geleidelijk verhoogd als gevolg van een geleidelijke overheveling naar de collectieve uitkeringsfase. Het doel is om het portefeuillerisico te beheersen, om de volatiliteit te verminderen en om het risico op een nadelige pensioenkoop in de collectieve uitkeringsfase te beperken.	Gemiddeld risicoprofiel: Het risico wordt stapsgewijs verminderd om kapitaalbehoud te waarborgen en het risico van grote verliezen te beperken naarmate de pensioendatum nadert.
Uitkeringsfase: 68+ jaar	De uitkeringsfase heeft een allocatie van 57,5% naar obligaties en 42,5% naar rendement gerichte beleggingen. Tevens heeft het een renteaftdekking van 80% om de uitkeringszekerheid veilig te stellen. Het doel is een stabiele en voorspelbare uitkering.	Laag risicoprofiel: De focus ligt op kapitaalbehoud en het genereren van stabiele inkomsten om aan de uitkeringsverplichtingen te voldoen, met beperkte blootstelling aan marktschommelingen.

De implementatie van de FPR beleggingsportefeuille leidt ten opzichte van het huidige strategische beleggingsbeleid (FTK) tot wijzigingen in de allocaties per beleggingscategorie en in de valuta- en renteaftdekkingsportefeuille. In de FPR beleggingsportefeuille (op totaalniveau) ten opzichte van de beleggingsportefeuille van de huidige regeling is per saldo:

- meer zakelijke waarden benodigd;
- minder vastrentende waarden benodigd;
- minder afdekking van het valutarisico benodigd;
- minder afdekking van het renterisico benodigd.

De allocaties per beleggingscategorie in de huidige portefeuille en de FPR zijn inzichtelijk in het vermogenstransitieplan. Het plan voor de beleggingstransitie om rondom invaardatum te komen tot de nieuwe beleggingsportefeuille en de wijze waarop dit wordt gemonitord, wordt in detail vastgelegd in het beleggingstransitieplan (BTP).

3.4.3.1 Strategisch beleggingsbeleid in de FPR

Uitgangspunt is dat het strategisch beleid na invaarmoment enige tijd mag afwijken van de vastgestelde SAA FPR. Hierdoor hoeft niet geforceerd gehandeld te worden op de financiële markten en kunnen potentieel ongewenste volatiliteit en onnodig hoge (transactie)kosten worden voorkomen.

Voor de transitie van de beleggingen tot en na invaarmoment zijn verschillende risico's geïdentificeerd, zoals het dekkingsgraadrisico, liquiditeitsrisico, renterisico, onderpandrisico, wetgevingsrisico, communicatierisico en operationeel risico. Deze risico's worden beïnvloed door marktomstandigheden in die periode rond de transitiedatum. Hieronder worden de risico's voor de aanpassingen in het beleggingsbeleid rondom transitiedatum beschreven, met een focus op het minimaliseren van markt- en liquiditeitsrisico's:

- Marktrisico: daling van de koersen (zakelijke waarden). Als we zakelijke waarden vooraf extra opbouwen, kan de invaardekkingsgraad onder druk komen te staan. Dit gebeurt als de koersen van zakelijke waarden voor de transitiedatum dalen.
- Liquiditeitsrisico: zakelijke waarden zijn liquide en zeker rondom transitiedatum 1 juli 2026. Een opbouw van de allocatie zakelijke waarden kan na de transitiedatum op korte termijn worden gerealiseerd.
- Renterisico: daling van de rente. Bij een daling van de rente, zal de invaardekkingsgraad onder druk komen te staan. Het renterisico is met een afdekkingspercentage van 73% voor een belangrijk deel afgedekt.

- Rentemismatch risico: een verschillend rentebeleid voor groepen deelnemers. In de FPR wordt het renterisico voor oudere deelnemers grotendeels afgedekt, terwijl jongere deelnemers geen afdekking van het renterisico hebben. Hierdoor moet de renteswap portefeuille worden opgebouwd, wat een potentieel groot risico met zich meebrengt. Afhankelijk van de marktomstandigheden zal de verkoop van staatsobligaties en renteswaps sneller of langzamer plaatsvinden. Door een gefaseerde afbouw kunnen de markten nauwlettend worden gevolgd en kan strategisch gereageerd worden op marktveranderingen. In nauwe samenwerking met de uitvoerder zal worden geprobeerd ongewenste volatiliteit en te hoge transactiekosten te beperken.
- Valutarisico: wijziging in valuta afdeckingsbeleid. Het beleid voor afdekking van niet-euro valuta's wordt aangepast voor zakelijke waarden. Voor obligaties in de module rente blijft het beleid met 100% afdekking hetzelfde. In de module Rendement wordt het valutarisico minder afgedekt. Dit leidt tot transacties in valutacontracten.
- Onderpandrisico: bij een stijging van de rente daalt de waarde van derivaten, wat betekent dat er onderpand moet worden gestort. Door de renteswaps geleidelijk af te bouwen, vermindert dit risico. Onze uitvoerder zal tijdens de aanpassingen in de beleggingen rondom de transitiedatum het onderpand nauwlettend moeten beheren.
- Wetgevingsrisico: ervoor zorgen dat we blijven voldoen aan de wetgeving onder het FTK en de Wtp. Dit vereist een grondige kennis van de regels, zorgvuldige planning en uitvoering van risicomanagementstrategieën, en naleving van strikte rapportageverplichtingen. Wij zullen proactief handelen om aan de regels te voldoen en tegelijkertijd de financiële gezondheid van Pf APF te waarborgen.
- Communicatierisico: beleggingen zijn vaak complex en moeilijk te begrijpen voor deelnemers. Het niet duidelijk communiceren van de beleggingsstrategie en de impact van de transitie kan leiden tot wantrouwen en onzekerheid onder deelnemers. Wij zullen tijdig en helder communiceren over de wijzigingen in de beleggingen en de bijbehorende transactiekosten. De huidige beleggingen zullen voor het grootste deel in takt blijven en hiermee zijn de transactiekosten beperkt.
- Operationeel risico: fout in de uitvoering van beleggingstransacties. Onze uitvoerder heeft veel ervaring met het uitvoeren van grote en complexe transacties. Ook is een speciaal transitieteam ingericht om de transacties correct door te geven en te monitoren. Achteraf wordt een transitieverslag opgeleverd zodat de uitgevoerde transacties en de bijbehorende kosten transparant zijn.

3.4.3.2 Beschermen dekkingsgraad tot invaarmoment

Voor de beleggingsportefeuille van de FPR op collectief niveau is ten opzichte van de huidige regeling een hogere allocatie naar zakelijke waarden benodigd en een lagere renteaafdekking. Dit is tegengesteld aan de mogelijkheden voor het beperken van rente- en aandelenrisico in de transitieperiode tot invaren.

Volgens het transitieplan is het belangrijk op invaarmoment een invaardekkingsgraad te hebben van minimaal 103,5%. Onder dit niveau gaan Sociale Partners met elkaar in overleg en kan er mogelijk niet worden ingevaren. De invaardekkingsgraad van het fonds beweegt mee met verschillende ontwikkelingen en is met name gevoelig voor bewegingen in de rente en de koersen van de beleggingen.

Het rente-afdeckingspercentage in het FTK is een vast percentage van 73% van de voorzieningen. Tot het moment van invaren is het renterisico daarmee voor een belangrijk deel afgedekt. De invaardekkingsgraad is daarmee met name gevoelig voor veranderingen in aandelenkoersen.

Pf APF heeft criteria en uitgangspunten bepaald om het aandelenrisico tot het moment van invaren eventueel te beperken. Een manier om het aandelenrisico te beperken, is door putopties op aandelen te kopen. Dit brengt operationele gevolgen en kosten met zich mee. Pf APF zal later dit jaar hierover een besluit nemen. Op grond van artikel 102a Pensioenwet zal het governance proces rondom de vaststelling van de wijziging van de risicohouding en beleidsuitgangspunten worden doorlopen.

3.5 Juridische en privacy risico's

3.5.1 Belangrijkste juridische risico's ten aanzien van de transitie

Onderstaande tabel geeft Pf APF een overzicht van de belangrijkste risico's op het gebied van juridisch zaken en privacy.

Risicoanalyse project WTP	Risicobereidheid ex post				
	Netto risico		Δ netto-doelwaarde		
Beschrijving	K	I	Netto risico		Status Q1 2025
Juridisch en privacy risico					
Goedkeuring DNB en AFM: Geen (tijdige) goedkeuring DNB door onvoldoende (goed) gedocumenteerd proces op transitie en implementatie en/of geen akkoord AFM op invulling zorgplicht bij uitvoering communicatie en keuzebegeleiding	2	3	6	0	Beheersmaatregelen voldoende in place
Vertraging/uitstel door politieke besluiten: De transitie vindt (door uitstel) op een later moment plaats dan door APF en sociale partners gewenst. En/of de wetgever besluit tot significante wijziging van de Wip.	1	4	4	-2	Beperkt te beheersen
Claims en geschillen: Deelnemers dragen uit ontevredenheid met de gang van zaken in de transitie naar en implementatie van de nieuwe regeling claims/geschillen aan.	2	2	4	-2	Beheersmaatregelen deels in place
Privacy: De privacy van deelnemers (of andere stakeholders) is onvoldoende gewaarborgd (bij communicatie) in het kader van transitie naar en implementatie van de nieuwe regeling (zoals het RPO). Dit kan een datalek opleveren.	2	2	4	0	Beheersmaatregelen voldoende in place

De openstaande acties die benodigd zijn om de beheersmaatregelen gereed te maken, zijn belegd en gepland.

Door Pf APF is daarnaast als onderdeel van de opdrachtaanvaarding de transitieplannen en de invaarverzoeken getoetst op wet- en regelgeving. Ook is getoetst of de pensioenovereenkomsten tussen de bij Pf APF ooit aangesloten werkgevers en hun huidige/voormalige werknemers rechtsgeldig zijn gewijzigd. Ten slotte is de omzetting van het transitieplan naar een pensioenreglement getoetst op risico's met betrekking tot gelijke behandeling (in het bijzonder leeftijdsonderscheid, geslacht en arbeidsduur). De aandachtspunten die uit deze toetsen naar voren zijn gekomen zijn opgevolgd en indien nodig gedeeld met de sociale partners.

3.6 Conclusie

In deze paragraaf wordt het eindoordeel gegeven van het bestuur, de sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder internal audit en de RvT over de kwaliteit van de uitgevoerde risicoanalyses en, indien van toepassing, de implementatie en werking van de beheersingsmaatregelen.

3.6.1 Oordeel bestuur

Het bestuur concludeert dat er sprake is van een beheerste en integere bedrijfsvoering ten aanzien van de transitie. Het huidige risicomanagementbeleid wordt uitgevoerd, inclusief RSA's voor de verschillende onderdelen door Pf APF en de uitbestedingspartijen. Daarnaast vindt frequente monitoring plaats van de risico's en beheersmaatregelen en zijn de acties voor de nog te implementeren beheersmaatregelen belegd. Ook worden risico's gemanaged als daar aanleiding toe was.

Hoewel er risico's zijn geïdentificeerd die de transitie kunnen vertragen of belemmeren, heeft het bestuur op basis van realistische prognoses en effectieve risicobeheersing het vertrouwen dat de overgang naar de nieuwe regeling, inclusief invaren, succesvol zal verlopen.

3.6.2 Opinie SFH Risicobeheer

Op 20 juni 2025 heeft de SFH Risicobeheer zijn opinie risicoanalyse bij implementatieplan WTP opgeleverd.

Inhoudelijke beoordeling

De SFH Risicobeheer kan zich vinden in de risicoanalyses. Specifiek zijn de volgende punten beoordeeld:

Identificatie risico's

De geïdentificeerde risico's zijn de belangrijkste risico's voor het fonds in het kader van de implementatie van de Wtp. Deze komen tevens overeen met risico's die reeds langere tijd worden gemonitord door het fonds.

Risicobeoordeling en beheersmaatregelen

De SFH Risicobeheer kan zich vinden in de beoordeling van de risico's en er is vastgesteld dat het fonds dit heeft uitgevoerd in lijn met het risicomanagementbeleid. Ook zijn de beheersmaatregelen passend.

Monitoring

De SFH Risicobeheer heeft vastgesteld dat de opvolging van acties en borging van beheersmaatregelen periodiek door het fonds wordt gemonitord.

Proces

De SFH Risicobeheer is vanuit de risicobeheerfunctie op verschillende momenten in het proces geïnformeerd over de risicoanalyses. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is bij de bestuursvergaderingen aanwezig geweest waarin deze zijn besproken. Er is een gedegen proces doorlopen om tot de risicoanalyses te komen die in het implementatieplan zijn vastgelegd.

Conclusie

Op basis de uitgevoerde beoordeling worden de risicoanalyses in het implementatieplan toereikend geacht en zijn deze passend voor de aard, omvang en complexiteit van het pensioenfonds. De risico's zijn goed in kaart gebracht, en de bijbehorende beheersmaatregelen zijn adequaat.

3.6.3 Opinie SFH Internal Audit

Op 19 mei 2025 heeft de SFH Internal Audit zijn opinie risicoanalyse bij implementatieplan WTP opgeleverd. De opinie bij de NPS risicomatrix is als volgt:

Uit het onderzoek komt naar voren dat het onderzochte deel van het Implementatieplan voldoet aan de voorwaarden zoals verwoord in de gebruikte referentiekaders.

Deelvraag 1: Is de risicoanalyse (RSA) op een adequate wijze uitgevoerd (conform referentiekader IRM DNB)?

Uit het onderzoek komt naar voren dat het pensioenfonds ten behoeve van het beheersen van de risico's in verband met de implementatie van de Wtp een risicoanalyse heeft uitgevoerd (NPS Risicomatrix). De opzet van de NPS Risicomatrix is conform de gebruikte relevante delen van het DNB referentiekader Integraal Risicomanagement (risico identificatie, risico inschatting en het bepalen van beheersmaatregelen).

Er is voldoende tijd genomen om de NPS Risicomatrix op te stellen en regelmatig te voorzien van een update. Op grond hiervan is de NPS Risicomatrix op adequate wijze tot stand gekomen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de aangekondigde verdieping van de WTP implementatierisico's APS per september 2024 niet is uitgevoerd. Daar staat tegenover dat uit de bestudeerde vergaderstukken van de Pensioencommissie duidelijk blijkt dat de Pensioencommissie zich nadrukkelijk bezig heeft gehouden met de implementatierisico's bij APS, hoe deze beheerst kunnen worden en welke mogelijke alternatieven het pensioenfonds heeft.

Deelvraag 2: Zijn de gegevens uit de NPS Risicomatrix juist en volledig overgenomen in het implementatieplan?

De risico's en beheersmaatregelen zoals opgenomen in de NPS Risicomatrix zijn juist en volledig opgenomen in Hoofdstuk 2 van het implementatieplan.

Deelvraag 3: Is de weergave van de risico's en beheersmaatregelen in Hoofdstuk 2 van het Implementatieplan overeenkomstig het referentiekader van DNB?

De onderdelen betreffende risicoanalyse en beheersmaatregelen zoals genoemd in de DNB "Good Practice/Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds" en de DNB Factsheet "Inhoud Implementatieplan pensioenfonds", zijn opgenomen in het implementatieplan.

3.6.4 Oordeel Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft op 15 mei 2025 goedkeuring gegeven over het invaarbesluit CWO en een positief oordeel over het doorlopen van het Wtp proces. Deze goedkeuring en oordeel zijn door de RvT uitgebreid onderbouwd. Hierin schrijft de RvT het volgende: *“Het implementatieplan met daarbij de risicoanalyses geeft aan dat het bestuur voldoende in control is ten aanzien van de uitvoering, en dat op evenwichtige wijze uitvoering kan worden gegeven aan de opdracht van Sociale Partners, zoals neergelegd in het transitieplan en addenda daarop. Er moet nog veel gebeuren, maar het vertrouwen is aanwezig dat de implementatie tijdig is afgerond. Dit zal worden meegenomen in onze monitoring van het proces tot invaren en erna.”*

4 Data en datakwaliteit

Om datakwaliteit te borgen heeft Pf APF de risico's voor de datakwaliteit in kaart gebracht. Ook hebben we beheersmaatregelen getroffen zodat we risico's kunnen beheersen. Ons fonds heeft voor de beoordeling van de eigen datakwaliteit gebruik gemaakt van het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie. Het Kader Datakwaliteit helpt ons om de datakwaliteit op een consistente en aantoonbare manier te onderbouwen en te waarborgen bij het invaren.

Het Kader Datakwaliteit onderscheidt zes fasen met daarbinnen verschillende uit te voeren stappen. Deze fasen zijn stap voor stap bij herhaling doorlopen. Pf APF is als dataverantwoordelijke sturend geweest in uitvoering en planning van de onderstaande fasen:

- Fase 1: Opzet datakwaliteit: In deze fase hebben wij ons beleid voor datakwaliteit (her)geformuleerd en hebben we Kritieke Data-Elementen (KDE) geïnventariseerd.
- Fase 2: Risico-inventarisatie en -beoordeling: Hierbij zijn relevante risicofactoren geanalyseerd, waaronder het datakwaliteitsbeheersingsraamwerk en specifieke deelnemersrisico's.
- Fase 3: Data-analyses en deelwaarnemingen: Deze fase omvat 'data profiling', het uitvoeren van generieke analyses en deelwaarnemingen om de datakwaliteit te beoordelen.
- Fase 4: Rapportage en beoordeling: In deze fase zijn de bevindingen gerapporteerd en beoordeeld, inclusief besluitvorming en eventuele correcties.
- Fase 5: Verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden door externe accountant (AUP): Dit betreft de specifieke werkzaamheden die door een accountant of IT-auditor zijn uitgevoerd om de datakwaliteit te waarborgen.
- Fase 6: Besluit over datakwaliteit voor invaren: De laatste fase omvat het nemen van een definitief besluit over de datakwaliteit. Deze gaat vooraf aan het invaren in het nieuwe pensioenstelsel.

In dit hoofdstuk beschrijven we op welke wijze wij de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie hebben vormgegeven.

4.1 Beschrijving van de beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie en van de beheersing van de risico's

De beschikbaarheid van data speelt een zeer belangrijke rol in het hele traject rond de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Voor, tijdens en na deze overgang zullen deze data beschikbaar moeten zijn op die momenten die relevant zijn voor de procesgang van ons pensioenfonds.

4.1.1 Beschikbaarheid data voor de transitie

Pf APF heeft sinds september 2006 haar pensioenuitvoering bij Syntrus Achmea Pensioenbeheer⁵ ondergebracht. Sinds 2006 worden door deelnemers, werkgevers, het klantteam en externe bronnen (o.a. SUAG⁶, BRP) data aan APS aangeleverd en APS verwerkt die. Sinds september 2010 is MAIA het administratiesysteem. De data in MAIA zijn ook de data die geschikt zijn voor data-analyses, zoals dataprofiel en generieke analyses. APS beschikt ook over een archief waarin de deelnemersgegevens van vóór 2009 fysiek (Iron Mountain) en digitaal aanwezig zijn. Alle correspondentie van na 2009 is digitaal toegevoegd aan het pensioendossier van de deelnemer. Ook is een Excel overzicht aanwezig van het fysieke archief van bestuursbesluiten, collectieve waardeoverdrachten afkopen etc. uit het verleden.

In de periode vóór september 2006 werd de pensioenuitvoering door ons pensioenfonds in eigen beheer uitgevoerd. Daarbij is tot 1 januari 2001 gebruikt gemaakt van het systeem Pegasus. De data uit Pegasus zijn per 1 januari 2001 volledig overgegaan naar het systeem SAP. Dat gebeurde tot 1 september 2010. Vanaf die datum is de volledige data overgegaan naar het huidige systeem MAIA van APS. De historische data van Pegasus zijn beschikbaar in de database HOPS. De historische data van SAP zijn in een accetool vastgelegd. Dit betreft o.a. deelnemer- en salarisgegevens, pensioenaanspraken, toegankelijk voor raadpleegtoepassingen.

⁵ Per 1 januari 2018 is de naam Syntrus Achmea Pensioenbeheer gewijzigd in Achmea Pensioenservices.

⁶ SUAG sinds 2014, daarvoor ontvingen Achmea informatiedragers van het UWV.

Voorafgaand aan de transitie is een uitgebreide inventarisatie gemaakt van de bestaande data. We hebben het kritieke karakter daarvan beoordeeld en de bijbehorende kwaliteit. Deze analyse zorgt ervoor dat essentiële informatie beschikbaar is en goed te integreren is in het nieuwe systeem. Na de analyse zijn verbeteracties uitgevoerd om de datakwaliteit te optimaliseren. Komen er uit de afgesproken stay clean activiteiten en de reguliere controleprocessen nog nieuwe bevindingen? Dan worden deze volgens het reguliere incidentenmanagement proces opgelost.

4.1.2 Beschikbaarheid data tijdens transitie

Tijdens de feitelijke transitie hevelen we data volgens de drie stappen van ETL (Extract, Transformatie, Load) over naar het nieuwe systeem, AllVida.

- Extract: we onttrekken de data systematisch uit het huidige systeem.
- Transformatie: de 'routekaart' voor de data van het oude naar het nieuw systeem: we wijzen de data toe volgens het formaat van het nieuwe systeem.
- Load: de output uit de Transform-stap laden we in het nieuwe systeem.

Deze stappen zorgen er voor dat de data tijdig, volledig en juist overgaan naar de nieuwe administratie. APS is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Gedurende de transitiefase controleert en bewaakt ons pensioenfonds nauwgezet de voortgang. Dit gebeurt op basis van gesprekken met en rapportages van APS. Met APS maken wij afspraken om de te doorlopen stappen te voorzien van aansluitingscontroles en controles op volledigheid en juistheid.

Pf APF draagt zorg voor een aantoonbare aansluiting tussen de eindstand in Maia en de beginstand in AllVida. Daarnaast zorgen we ervoor dat er een passend assurance dossier aanwezig is. Tot slot stellen de sleutelfunctiehouders tijdig controleplannen op en voeren deze uit.

4.1.3 Beschikbaarheid data na transitie

Na de transitie komt de aandacht te liggen op de handhaving van optimale databeschikbaarheid en het beheersen van risico's op de lange termijn. Data in systemen (zowel oud als nieuw) en informatie in de vorm van bijvoorbeeld deelnemerscommunicatie zien we als archiefwaardige informatie.

Daarop is het 'records managementbeleid' van APS van toepassing. Dit beleid kent lange bewaartermijnen die minimaal voldoen aan de wettelijke richtlijnen. Beleid en de effectiviteit van de naleving ervan controleert en bewaakt APS op vaste momenten. Dit vormt het 'key risk onderdeel' van hun 'control framework'.

4.2 Risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie

Hieronder beschrijven we de wijze waarop Pf APF de datakwaliteitsrisico's voor, tijdens en na de transitie in kaart heeft gebracht, inclusief de beheersing van die risico's.

4.2.1 Risicoanalyse datakwaliteit voor transitie

Vóór het transitiemoment, hebben we Fase 2 van het Kader Datakwaliteit gevolgd. Dit verliep in een aantal stappen :

- Inventariseren van de relevante risico-indicatoren voor Pf APF;
- Beoordelen van het aanwezige beheersingsraamwerk voor datakwaliteit, en;
- Bepalen van de specifieke risico-indicatoren voor deelnemers en risicovolle gebeurtenissen.

Op basis van deze inventarisatie hebben we een risicobeoordeling gemaakt per Kritiek Data Element (KDE). KDE's zijn de meest belangrijke elementen in de pensioenadministratie om te komen tot een juiste en volledige berekening van aanspraken. De risicoinventarisatie en -beoordeling hebben wij in samenwerking met specialisten gemaakt. Dit is gedaan door middel van workshops, overleggen, aangevuld met informatie afkomstig uit diverse rapportages. Daarmee konden we de activiteiten vaststellen die nodig waren om tot een aantoonbare datakwaliteit voor invaren te komen. Ook konden we bepalen welke kenmerken, bijzonderheden en indicatoren we bij deze activiteiten moesten betrekken. De gevolgde stappen staan hieronder toegelicht.

4.2.1.1 Risico-inventarisatie

Inventarisatie van Risico-indicatoren pensioenuitvoerder

Op basis van de karakteristieken en historie van ons pensioenfonds, zijn eerst de risico's bij de pensioenuitvoerder in kaart gebracht. Kenmerken en gebeurtenissen die zorgen voor risico's voor de datakwaliteit, betreffen:

- Branche-specifieke kenmerken van de werkgevers waarvoor Pf APF de regeling uitvoert, waaronder ploegentoeslag en variabele salarisonderdelen;
- Het werken door APS met zogenoemde workarounds en end user computing voor specifieke wijzigingen, waaronder vereveningen, ingang ouderdomspensioen met alle flexibele elementen en arbeidsongeschiktheid;
- De verschillende wijzen van gegevensaanlevering door werkgevers door de jaren heen;
- Het bestaan van meerdere regelingen binnen Pf APF, waarbij met name de combinatie van de basisregeling (CDC) en de excedent regeling (beschikbare premieregeling) tot extra complexiteit leidt;
- Transitie van oude naar nieuwe pensioenadministratiesystemen en collectieve waardeoverdrachten in het verleden (zie ook DRI-events: Risicovolle gebeurtenissen);
- Het bestaan van gecedeerde polissen;
- De aftrek van buitenlandse pensioenrechten.

Daarnaast zijn er kenmerken die de risico's voor de datakwaliteit verlagen, namelijk:

- Er is een overzicht beschikbaar van gebeurtenissen en wijzigingen uit het verleden waarbij verschillende experts waren betrokken. Rapportages hierover zijn beschikbaar, met name na het Impero onderzoek uit 2013;
- de uitgevoerde datacontroles met behulp van de DataValidator van bureau WTW.

Datakwaliteitsbeheersing

Een tweede stap in de risico-inventarisatie betrof de beoordeling van de datakwaliteitsbeheersing. Hierbij is gekeken naar het datakwaliteitsbeleid en het herzieningenbeleid van ons pensioenfonds. En ook naar de aansluiting op het beleid van APS en naar de uitvoerbaarheid door APS. Resultaat van deze stap is een adequaat datakwaliteitsbeleid met aandacht voor rollen en verantwoordelijkheden, datastromen, preventieve en detecterende beheersmaatregelen en de controle van data. In het datakwaliteitsbeleid van ons pensioenfonds zijn de KDE's opgenomen die bij risicobeoordelingen als uitgangspunt dienen. Ook is in dit beleid de risicobereidheid voor datakwaliteit geformuleerd. Het beleid sluit aan bij en is uitvoerbaar door APS.

Deelnemersrisicoindicatoren (DRI's)

Pf APF heeft in kaart gebracht welke gebeurtenissen bij deelnemers (mutatiesoorten, gegevenssoorten) voor deelnemers een verhoogd risico op het gebied van datakwaliteit met zich meebrengen. Dit zijn de zogenoemde deelnemersrisicoindicatoren (DRI's). De DRI's zijn vastgesteld door te inventariseren welke risicovolle gebeurtenissen zich hebben voorgedaan (DRI-events). En door te inventariseren welke klachten en incidenten met gevolgen voor de datakwaliteit zich hebben voorgedaan (DRI-incidenten en klachten). Op basis van de geïnventariseerde DRI's zijn risicogroepen vastgesteld. Deze risicogroepen zijn opgenomen in paragraaf 4.3 hierna.

DRI-events: Risicovolle gebeurtenissen

We hebben alle gebeurtenissen en risicovolle processen verzameld die sinds het bestaan van ons pensioenfonds mogelijk invloed hebben op de kwaliteit van de data. Hierbij is onderscheid gemaakt in ontwikkelingen binnen ons fonds, in ontwikkelingen in de regeling, ontwikkelingen in de administratiesystemen en in gebeurtenissen op deelnemersniveau.

Op hoofdlijnen zijn de uitkomsten hiervan:

Fonds	Periode	Risico's	Beheersing
Oprichtingsdatum pensioenfonds	1-1-1972	- Gecedeerde polissen	- Nagaan mogelijkheid tot afkoop herverzekerde polissen - Nagaan mogelijkheid voorziening herverzekerde polissen onder FPR
Gesloten groep: Af te trekken buitenlandse pensioenen	1985-2012	- Te hoge uitkering aan pensioengerechtigde a.g.v. niet-toepassen aftrek	- Aanschrijven groep (i.o.m. werkgever) met doel om voor transitie te verrekenen
Gesloten groep: AOW-vervangende uitkering	1985-2012	- Te hoge uitkering aan pensioengerechtigde a.g.v. niet-toepassen korting door buitenland	- Opvullen gat expats t.o.v. volledige SVB-uitkering - Onderzoeken of invaren mogelijk is (SZW)
Fusies met of overnames van andere ondernemingen met afwijkende regelingen	Meerdere jaren	- Zelfde regeling maar verschillende parameters	- Code werkgever vastgelegd in systeem - Invulling parameters in sjabloon, incl. 4-ogenprincipe
Organon Teknika	<2000	- In mindering gebracht verwacht pensioen uit kapitaal	- Individuele dossiers raadplegen

Wijzigen regeling	Periode	Risico's	Beheersing
Van eindloon naar middelloon	2001	- Aanspraken niet reproduceerbaar - Onjuiste verwerking arbeidsongeschikten	- Raadplegen archieven
Aanpassing pensioenrichtleeftijd	2014 2018	- Onjuiste omzetting aanspraken - Onjuiste parameters	- Conversierapportages - Sjablonen met 4-ogenprincipe
Aanpassing opbouwpercentage	2014 2015	- Onjuiste parameters/onjuiste aanspraken	- Sjablonen met 4-ogenprincipe - Steekproeven
Aanpassing methodiek nabestaandenpensioen (van opbouw naar risicobasis en vice versa)	Meerdere jaren	- Aanspraken niet reproduceerbaar	- Inrichtingscontroles in 2013 en 2018
Indexatie actieven van loon naar prijsindex	<2000	- Onjuiste parameters	- Sjablonen met 4-ogenprincipe - Voldoende beschikbaarheid gegevens
Afschaffing/omzetting vrijwillige bijspaarregeling	2020	- Onjuiste of onvolledige omzetting	- 4-ogenprincipe - 1 deelnemer nog omzetten
Unitisering BP (methodiek rendementstoekenning gewijzigd)	2021	- Onjuiste rendementstoekenning	- 4-ogenprincipe - Kwaliteitscontroles bij conversie
Toepassing jaardip opbouwpercentage	Meerdere jaren	- Onjuiste parameters/onjuiste aanspraken	- Sjablonen met 4-ogenprincipe - Steekproeven

Administratiesystemen	Periode	Risico's	Beheersing
Eigen beheer door Afdeling Pensioenen (Pegasus)	tot 1987	Momenten van overgang naar een nieuw administratiesysteem of belangrijke wijzigingen in de pensioenregeling brengen ieder voor zich Extra risico's met zich mee tot onbedoelde onjuiste aanpassing in de pensioendata.	- o Projectaanpak - o Conversierapportages - o Externe onderzoeken - o Audits - o Quinto-P onderzoek (2014) - o Kwaliteitsonderzoek administratie o.b.v. Impero programma Syntrus
HOPS tot 2001	1987-2001		
Overgang naar Achmea: SAP 2001-2010	2001-2010		
Migratie naar Maia: 2010	Vanaf 2010		

Events deelnemers (risicovolle processen)	Periode	Risico's	Beheersing
Arbeidsongeschiktheid	n.v.t.	- Onjuiste aanspraken - Onjuiste of niet actuele AO-gegevens	- Verankering in business processen en applicaties (controles, automatische verwerking) - Changemanagement proces - Data governance organisatie - Uitvoeren RSA's - Externe assurance PUO (ISAE3402, ISAE3000, SOC2) - Periodieke bestandsanalyses en rapportages
Pensioenaanspraken en uitkeringen aan bijzondere partners uit DC-kapitaal	n.v.t.	- Gegevens ex-partner niet bekend - Onjuiste aanspraken	
Echtscheiding	n.v.t.	- Gegevens ex-partner niet bekend - Onjuiste aanspraken	
Aftrek buitenlands pensioen	n.v.t.	- Deelnemer geeft geen gegevens door of gegevens zijn niet beschikbaar.	
AOW-volgende uitkering	n.v.t.	- Uitkering onjuist vastgesteld	
Inhaalindexatie	n.v.t.	- Proces inhaalindexatie nog niet vastgesteld; wel geregistreerd wat mogelijk is in te halen	

Voor alle bovengenoemde gebeurtenissen hebben we bepaald op welke KDE de gebeurtenis invloed zou kunnen hebben. Waar relevant zijn deze gebeurtenissen meegewogen in de risicobeoordeling per KDE (zie paragraaf 4.2.1.2. risicobeoordeling).

DRI Klachten en incidenten

Ons pensioenfonds heeft alle klachten en incidenten die zich het afgelopen jaar met gevolgen voor de datakwaliteit hebben voorgedaan in kaart gebracht. We hebben ook de getroffen beheersmaatregelen en de geraakte KDE's geïnventariseerd. Dit maakt het mogelijk om de klachten en incidenten mee te laten wegen in de risicobeoordeling per KDE. Uit analyse is naar voren gekomen dat er geen klachten of incidenten zijn geweest die duiden op structurele dataproblemen. Er is dan ook geen aanleiding geweest voor het treffen van structurele aanvullende maatregelen voor de datakwaliteit.

Tijdshorizon

De inventarisatie van de karakteristieken van ons fonds, de risicovolle gebeurtenissen, de incidenten en klachten heeft ons inzicht gegeven. Inzicht in de momenten waarop impactvolle wijzigingen hebben plaatsgevonden en welke beheersing er op de verschillende momenten heeft plaatsgevonden. Deze inventarisatie was het uitgangspunt voor de vaststelling van de tijdshorizon. Daarmee bedoelen we de periode waarover gedetailleerde data-analyses en deelwaarnemingen, als gevolg van de risicoanalyse, zijn uitgevoerd.

Voor de tijdshorizon van de risicoanalyse heeft het bestuur besloten terug te gaan tot *1 januari 2014*.

De onderbouwing hiervoor is als volgt:

- Met ingang van 30 september 2010 heeft binnen Syntrus Achmea Pensioenbeheer een overgang van het administratiesysteem SAP naar MAIA plaatsgevonden. Hiervoor is een conversieverslag opgesteld;
- DNB heeft in 2013 een Quinto-P onderzoek bij een aantal pensioenfonds uitgevoerd. Op basis hiervan heeft DNB pensioenfonds opgeroepen om zelf kritisch naar de eigen pensioenadministratie te kijken. Daarom hebben we besloten een onderzoek uit te laten voeren naar de kwaliteit van de pensioenadministratie ('Impero onderzoek'). Naar aanleiding van de bevindingen uit dit onderzoek is besloten nog twee gerichte deelwaarnemingen te doen (naar vereveningen en inkomende waardeoverdrachten). In oktober 2014 heeft ons bestuur vastgesteld dat de historische mutaties tot dat moment correct waren uitgevoerd en dat er geen bedenkingen over de datakwaliteit waren. Met de aanbevolen acties uit het Impero traject kon een volledige streep onder het verleden worden gezet.

4.2.1.2 Risicobeoordeling

De resultaten uit de bovenstaande risico-inventarisatie zijn gebruikt voor de beoordeling van de risico's op KDE-niveau. Ons pensioenfonds heeft 62 KDE's vastgesteld. Daarbij is een beheersingsraamwerk is ingericht en vastgesteld dat integraal onderdeel uitmaakt van de risicobeoordeling.

Voor elke KDE is vastgesteld:

- Welk risico zich bij het betreffende KDE kan voordoen (o.a. op basis van de DRI events en DRI klachten en incidenten);
- Inschatting van het bruto risico;
- Effectiviteit van de bestaande en ingevoerde beheersingsmaatregelen. En van gegevensgerichte werkzaamheden;
- Inschatting van het netto risico.

De beheersmaatregelen op de risico's voor de KDE's zijn talrijk en liggen op het gebied van o.a. automatische aanlevering, ingebouwde plausibiliteits- en volledigheidsc controles, 4-ogenprincipes, steekproeven, aansluitingscontroles, werkinstructies, testwerk en externe assurance. Daarnaast houden we rekening met het gegeven dat deelnemers of werkgevers contact met ons opnemen bij onjuiste brondata in communicatie-uitingen.

Bij de inschatting van de netto risico's is rekening gehouden met de (plausibiliteits-)testen en zogenaamde jaarlaagcontroles. Die zijn uitgevoerd met behulp van DataValidator van bureau WTW. DataValidator is een applicatie om met een groot aantal geautomatiseerde (plausibiliteits)testen de datakwaliteit te onderzoeken. Deze controles hebben we voorafgaand aan het doorlopen van het Kader Datakwaliteit verricht. De uitkomsten zijn in 2023 gerapporteerd en wegen mee in de risicobeoordeling. De reikwijdte van het DataValidator onderzoek naar de CDC regeling betreffen de data over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2021. Voor de BP-regeling betreft het de gegevens over de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021. Dit betekent dat de datakwaliteit over deze perioden in de controle is betrokken.

Op basis van de risicobereidheid is vastgesteld dat er bij 38 KDE's risico's buiten de risicobereidheid vallen. Het gaat dan onder meer over het maximum pensioengevend salaris, het opbouwpercentage, het indexatiepercentage, arbeidsongeschiktheidsgegevens, salariscomponenten, pensioenaanspraken en KDE's gerelateerd aan flexkeuzes en echtscheiding.

Bij de overige 24 KDE's zijn geen risico's vastgesteld die buiten de risicobereidheid vallen. Voor iedere KDE die buiten de risicobereidheid valt, zijn aanvullende maatregelen getroffen in de vorm van specifieke analyses of deelwaarnemingen.

4.2.1.3 Vaststellen aanvullende activiteiten

Op basis van de risico-inventarisatie en -beoordeling heeft ons pensioenfonds vastgesteld welke activiteiten er nodig waren om te komen tot een aantoonbare datakwaliteit. En tot waarborgen voor het invaren. Ook is vastgesteld welke kenmerken, bijzonderheden en indicatoren in deze activiteiten betrokken moesten worden. Ons fonds heeft de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Data profiling controles over alle KDE's voor alle deelnemersgroepen. Daarbij zijn de data gecontroleerd op:
 - Compleetheid (ontbrekende relevante waarden);
 - Juistheid (juiste datatype, validiteit);
 - Verwachte domeinwaarden;
 - Data distributie (verdeling van de data).
- Generieke data-analyses (op basis van verwachte uitkomsten en toegestane afwijkingen);
- Specifieke data-analyses (op basis van de uitkomsten van de risicobeoordeling en de bovengenoemde data-analyses);
- Deelwaarnemingen (een volledige doorrekening van de aanspraken voor deelnemers uit vastgestelde risicogroepen).

Deze analyses hebben 8 bevindingen opgeleverd die inmiddels zijn opgelost. Onderdeel van de oplossing was de analyse van de oorzaak van een dataconstatering en/of de vaststelling of er herstel dient plaats te vinden. Ook is er gekeken of er mogelijk structurele dataproblemen zijn.

Tot nu toe zijn er geen vermoedens van structurele dataproblemen die om aanvullende onderzoeken vragen. Ons bestuur blijft het oplossen van de bevindingen (get clean) en de borging van de datakwaliteit (stay clean) activiteiten nauwgezet volgen. De bevindingen en de daaraan gekoppelde acties zijn toegelicht in paragrafen 4.6 en 4.7.

4.2.2 Risicoanalyse datakwaliteit tijdens transitie

Na de voorbereidingsfase en de controle op datakwaliteit voeren we de transitie technisch uit. De gevolgen van onvoldoende datakwaliteit zijn groot. De fase van de feitelijke transitie is daarin cruciaal. Voor de beheersing zijn passende maatregelen voor de omzetting van huidige aanspraken naar individuele pensioenvermogens getroffen. Hiermee garanderen we dat de data volledig, tijdig en juist overgaan van het oude naar het nieuwe systeem.

De datamigratie bestaat uit het opmaken van de definitieve eindstand uit MAIA (de migratiestand) en het overzetten van deze eindstand naar het nieuwe platform AllVida. Voor een beheerst verloop van de datamigratie heeft APS in overleg met Pf APF een gedetailleerde invaarbلاuwdruk opgesteld. Daarin zijn de invaarstappen in detail uitgeschreven. De stappen zijn ook opgenomen in een afzonderlijk stappenplan. Daarin zijn de activiteit, de rolverdeling en het tijdsplan uiteengezet.

De stand bij overgaan bevat alle data die benodigd zijn voor invaren en voldoet aan de afgesproken kwaliteitsvoorwaarden. APS toetst de stand bij overgaan op volledigheid en juistheid volgens de afgesproken standaarden. Hierbij is onder meer aandacht voor een tijdelijke freeze (stilleggen) voor individuele waardeoverdrachten. Ook is er dan aandacht voor controle of alle correcties van het onderzoek naar datakwaliteit zijn uitgevoerd en controle of alle mutaties zijn bijgewerkt. Na een positieve uitkomst van alle controles geven we de stand bij overgaan vrij.

De stand bij overgaan vormt de basis voor de invaar mutatie. Na de invaar stappen ontstaat een startresultaat voor de nieuwe regeling.

Op de invaar mutatie voeren we diverse controles uit. Zo mag de totaal telling van alle voorzieningen en reserves niet meer bevatten dan het totale vermogen zoals bekend voorafgaand aan het invaarproces. Een integrale controle op het correct omrekenen en toewijzen laten we uitvoeren door Actuarieel Advies van APS.

De uitgevoerde stappen verantwoordt APS in een controleverslag. Het middel waarmee de omzetting en omrekening wordt uitgevoerd is gevalideerd door een externe partij, Milliman. Het controleverslag en de externe validatie vormen het vertrekpunt voor verdere controles na de transitie door de externe accountant en de sleutelfunctiehouders.

4.2.3 Risicoanalyse na transitie

Met APS hebben we afspraken gemaakt over de 'stay clean aanpak' in de nieuwe keten.

Na de transitie zullen we de risicobeheercyclus voor datakwaliteit opnieuw iken. Het datakwaliteitsbeleid en de KDE's moeten we beoordelen op actualiteit en relevantie. Hierbij bekijken we de hele keten. Daarnaast vindt opnieuw een risico-inventarisatie en risicobeoordeling plaats. Die is toegespitst op de Wtp en op de AllVida uitvoeringsketen. Wij maken met APS afspraken over de SLA-normen en rapportages op het gebied van datakwaliteit. Ook voeren we op vaste momenten datacontroles uit. De nieuwe processen moeten we inbedden in de ISAE- (of soortgelijke) rapportages van de uitbestedingspartijen. Waar dit nog niet direct mogelijk is, zorgen we voor aanvullende controlemaatregelen. Datakwaliteit behoudt op deze wijze een structurele plaats binnen het totale risicoraamwerk van Pf APF.

4.3 Overzicht belangrijkste risico's en complexe dossiers datakwaliteit

Op basis van relevante gebeurtenissen ('DRI-events'), incidenten en klachten (DRI-incidenten en klachten) hebben wij samen met APS de risicogroepen (risicovolle domeinen en deelnemersgroepen) bepaald. Eerst is het totaalbeeld van alle gebeurtenissen en incidenten bekeken. Daarna zijn we door middel van de tijdshorizon, logica en getroffen beheersmaatregelen tot de risicogroepen gekomen.

Vanuit de 'DRI-events' heeft ons pensioenfonds 8 risicogroepen vastgesteld. Het gaat om deelnemers met:

- Verschillende parameters voor werkgevers
- Verschillende premies voor werkgevers
- Jaardip in het opbouwpercentage
- Wijziging van indexatie
- Unitisering BP
- Arbeidsongeschiktheid
- Ex-partners
- Buitenlandse pensioenen

Vanuit de DRI-incidenten en klachten heeft ons pensioenfonds 8 risicogroepen vastgesteld. Het gaat om deelnemers met:

- Omzetting pensioenvormen
- Ex-partners
- Nabestaanden
- Rendementen BP-regeling
- Jaardip in het opbouwpercentage
- Arbeidsongeschiktheid
- Buitenlandse pensioenen
- Uitkeringen

De risicogroepen zijn betrokken in de deelwaarnemingen die ons fonds heeft verricht in fase 3 van het Kader Datakwaliteit (zie paragraaf 4.5.3).

4.4 Risicobereidheid en toegestane afwijkingen in datakwaliteit

Vanwege het belang van betrouwbare data voor datakwaliteit kent ons fonds een lage risicobereidheid. Dit betekent dat we bij de realisatie van onze doelstellingen slechts in beperkte mate risico's van een bepaald soort en aantal accepteren. We willen fouten in de uitvoering van IT-kernprocessen zo veel mogelijk voorkomen. Op basis van deze ambitie en de risicobereidheid hebben we het volgende risicobereidheidsprincipe voor datakwaliteit geformuleerd:

"Data voldoen aan de gestelde eisen met betrekking tot de juistheid, volledigheid, en actualiteit volgens de gestelde normen opgenomen in dit beleid. Datakwaliteit benaderen we risico gebaseerd. Ons pensioenfonds realiseert zich dat niet alle data voorzien kunnen worden van volledige assurance voor datakwaliteit. Dit is mede vanuit het oogpunt van kosten en baten oogpunt niet altijd mogelijk en realistisch."

Bovengenoemde risicobereidheid betreft een *kwantitatieve* norm. Daarnaast heeft ons pensioenfonds een *kwantitatieve* norm vastgesteld. Dat is de Maximaal Toegestane Afwijking (MTA). De MTA is de praktische vertaling van de kwalitatieve risicobereidheid voor datakwaliteit naar een kwantitatieve risicobereidheid op de KDE (individuele) pensioenaanspraak.

De MTA is door ons fonds bepaald als het verschil dat er maximaal mag zijn op de aanspraak van een individuele deelnemer door tekortkomingen in de pensioenadministratie. De MTA geeft een grenswaarde weer wanneer de uitkomsten we de onderzochte individuele aanspraken verder moeten onderzoeken.

Deze MTA is gelijk aan € 12 per jaar. Voor iemand die met pensioen gaat is de MTA ongeveer gelijk aan € 240 voor zijn of haar gehele verwachte pensioen.

Een MTA van € 12 per jaar past het beste bij de risicohouding en kernwaarden van ons pensioenfonds. Deze MTA ligt zeer dicht tegen de waarde waar de deelnemers recht op hebben. Aan de andere kant voorkomt deze MTA onnodige intensieve vervolganalyses als er bijvoorbeeld sprake is van afrondingsverschillen.

Naast de MTA hanteren we ook een correctiegrens. Deze correctiegrens geeft aan bij welke afwijking we de aanspraak of uitkering gaan corrigeren. De correctiegrens is vastgelegd in het herzieningenbeleid en is als volgt:

Te lage aanspraken en uitkeringen corrigeert ons fonds - ongeacht de hoogte - altijd volledig. Dat betekent dat iedere aanspraak die foutief is, hersteld wordt. Ook als het gaat om 1 cent.

4.5 Verrichte werkzaamheden

Om de datakwaliteit vóór het invaren te kunnen vaststellen, heeft ons pensioenfonds gebruik gemaakt van het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie. Dit kader bestaat uit 6 stappen. Per stap staan hieronder de uitgevoerde werkzaamheden beschreven. Ons fonds heeft dit kader in nauwe samenwerking met APS gevolgd en uitgevoerd.

4.5.1 Fase 1 - Opzet datakwaliteit

In fase 1 van het Kader Datakwaliteit heeft ons pensioenfonds het datakwaliteitsbeleid en het herzieningenbeleid vastgesteld. Het datakwaliteitsbeleid stelt de kaders, uitgangspunten en randvoorwaarden voor de beheersing en borging van de datakwaliteit. We hebben dit dus gedaan op basis van het Kader Datakwaliteit.

Het herzieningenbeleid geeft richtlijnen voor de situaties waarin en wijze waarop we correcties en herzieningen uitvoeren.

APS heeft deze beleidsstukken vooraf beoordeeld op uitvoerbaarheid. Daarbij heeft APS specifiek gelet op de (kwalitatieve) risicobereidheid van ons pensioenfonds met datakwaliteit. Door deze beoordeling is het beleid waar nodig aangepast, zodat het uitvoerbaar is.

Als laatste onderdeel van Fase 1 heeft ons pensioenfonds de Kritieke Data Elementen (KDE's) vastgesteld. Tijdens verschillende workshops hebben we een KDE-lijst opgesteld met 62 KDE's. Aan deze workshops heeft zowel een afvaardiging van ons pensioenfonds als van APS deelgenomen.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer is van mening dat voor Fase 1 een inhoudelijk goed en zorgvuldig proces is doorlopen door de werkgroep in samenwerking met APS.

4.5.2 Fase 2 – Risico-inventarisatie en beoordeling

In fase 2 heeft ons pensioenfonds voor de uitvoering van de risico-inventarisatie en de risicobeoordeling gezorgd. Het risicoprofiel van ons fonds en van onze deelnemers is in kaart gebracht. Per KDE zijn de risico's bepaald en gewogen. Daarna zijn beheersmaatregelen vastgesteld. De risico-inventarisatie en risicobeoordeling heeft plaatsgevonden met inachtneming van ons vastgestelde risicohouding en risicobereidheid.

De risicobeoordeling is in een aantal gezamenlijke sessies opgesteld. Daarna heeft de sleutelfunctiehouder risicobeheer een positieve opinie afgegeven. Ons bestuur heeft de risicobeoordeling op 15 juli 2024 vastgesteld.

Op basis van de risicobeoordeling zijn aanvullende uit te voeren controles vastgesteld. In Fase 3 zijn die uitgevoerd.

4.5.3 Fase 3 – Data-analyses en deelwaarnemingen

Het doorlopen van de derde fase heeft inzicht gegeven in de compleetheid, validiteit en accuraatheid van de data. Dit inzicht is ontstaan door de uitvoering van een reeks controles. De controles die zijn uitgevoerd betreffen de 'data profiling' controles, de generieke en specifieke data-analyses en deelwaarnemingen. Bij de controles zijn de verschillende vastgestelde KDE's betrokken.

4.5.3.1 Data profiling controles

Met de 'data profiling' controles is onderzocht of de kenmerken van de data (o.a. format, aantal karakters, verplichte velden) voldoen aan de verwachtingen. Of dat de uitkomsten hiervan aanleiding geven voor een nader onderzoek. De 'data profiling' controles zijn uitgevoerd op alle door ons pensioenfonds vastgestelde KDE's die in scope zijn voor het invaren. Voor elke relevante KDE zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- A. Onderzoeken op compleetheid, juistheid van het datatype (validiteit), de verwachte domeinwaarden (accuraatheid) en de datadistributie en
- B. Een onderzoek of de kenmerken van de data voldoen aan de vooraf door de pensioenuitvoerder gedefinieerde verwachtingen en
- C. Als deze niet voldoen aan de vooraf gedefinieerde verwachtingen, is er nader onderzoek van de betreffende KDE's door de pensioenuitvoerder uitgevoerd om correcties vast te stellen en/of ontbrekende data aan te vullen.

Uitgangspunt voor de data profiling controles was een dataset met gegevens uit Maia per stand 15 september 2023. Deze dataset bevat alle KDE's die door Pf APF als relevant voor invaren zijn geïdentificeerd.

4.5.3.2 Generieke data analyses

Voor de generieke data analyses voor het Kader Datakwaliteit hebben we een lijst met 55 generieke data analyses opgenomen. APS heeft deze lijst als uitgangspunt genomen. Van die lijst waren 44 van de 55 analyses voor ons fonds van toepassing. De vastgestelde risico's uit Fase 2 hebben richting gegeven aan de uitvoering van de generieke analyses. Voorafgaand aan de uitvoering van de generieke analyses zijn de verwachte uitkomsten en de toegestane afwijkingen bepaald. De uitkomsten kunnen feitelijkheden zijn (goed of fout) of aanleiding tot nader onderzoek ('outliers').

4.5.3.3 Specifieke data analyses en deelwaarnemingen

Aan de hand van de uitkomsten van de voorliggende analyses zijn de benodigde specifieke analyses en deelwaarnemingen bepaald en uitgevoerd. Ook kan verklaard zijn dat er door middel van acties, zoals de uitgevoerde jaarlaagcontrole door bureau WTW met DataValidator, voldoende maatregelen zijn getroffen.

De werkgroep heeft per specifieke analyse of deelwaarneming een bestand met polisnummers ontvangen. Op basis hiervan heeft de werkgroep een aselechte trekking gedaan. Voor deze polisnummers zijn de relevante reglementen en brongegevens verzameld en geïnterpreteerd. Ook zijn prints verzameld als bewijs dat processen juist zijn uitgevoerd. Waar nodig zijn berekeningen in Excel uitgevoerd en gecontroleerd. De uitkomsten zijn vergeleken met de resultaten in de pensioenadministratie.

4.5.4 Fase 4 – Rapportage en beoordeling en partiële beoordeling

Ons pensioenfonds heeft, op basis van input van APS en eigen constatering, een verantwoordingsrapportage opgesteld. Daarin zijn bovenstaande stappen, inclusief de uitkomsten, uitgebreid beschreven en geanalyseerd. Hierin zijn ook op hoofdlijnen de bevindingen van de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen.

APS heeft meer gedetailleerde rapportages opgeleverd. Daarin zijn de uitgevoerde datacontroles en de uitkomsten beschreven. Voor de vastgestelde tekortkomingen is bepaald in hoeverre deze incidenteel of structureel zijn. Daarin is ook de prioritering van de tekortkomingen meegenomen.

Daarnaast heeft APS een ‘Plan van aanpak herstelplan Fase 4’ opgesteld. Dat is bedoeld voor de uitvoering van de benodigde acties om de datakwaliteit op het juiste niveau voor invaren te brengen en te houden. De actuariële sleutelfunctiehouder en de sleutelfunctiehouders risicobeheer en interne audit hebben de rapportages beoordeeld. Ons bestuur heeft de rapportages vastgesteld.

De Raad van Toezicht (RvT) heeft op 16 juli 2024 haar oordeel uitgesproken over het gevolgde proces voor de vaststelling van de datakwaliteit. De RvT heeft vastgesteld dat ons bestuur een gedegen proces heeft gevolgd om tot een besluit te komen voor de datakwaliteit. Ook zijn alle sleutelfunctiehouders voldoende betrokken. De RvT heeft vastgesteld dat het besluit over datakwaliteit past in de algehele transitie om evenwichtigheid in te varen. Daarnaast constateert de RvT dat er ook ‘stay clean’ beleid is geformuleerd. Daardoor blijft datakwaliteit een bestendig onderdeel binnen de keten.

Ons pensioenfonds heeft tenslotte aan DNB gevraagd om de borging en zekerstelling van de datakwaliteit voor de transitie te beoordelen. Dit hebben we gedaan vooruitlopend op de invaarmelding en vooruitlopend op de vraag of DNB een verbod op invaren zal opleggen op grond van art. 150m, tweede lid van de Pensioenwet. Deze partiële (deel) beoordeling van de datakwaliteit is op 14 januari 2025 door ons fonds met goed gevolg afgelegd. DNB had vooruitlopend op onze invaarmelding geen opmerkingen over de borging en zekerstelling van de datakwaliteit voor de transitie.

Ons pensioenfonds heeft daarmee voldoende aannemelijk gemaakt dat het voldoet aan de eisen voor zekerstelling van de datakwaliteit vóór de transitie, zoals bedoeld in art. 46, lid 4, aanhef en sub a BuPw.

4.5.5 Fase 5 – Verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden door de externe accountant

Ons pensioenfonds heeft een externe accountant (EY) ingeschakeld. Dat hebben we gedaan voor het uitvoeren van overeengekomen specifieke werkzaamheden. Die zijn gericht op de feitelijke verificatie van de uitgevoerde werkzaamheden en rapportage over de uitkomsten hiervan. Dit betreft een rapportage van feitelijke bevindingen (AUP). Zie paragraaf 4.8.2 voor een nadere toelichting.

4.5.6 Fase 6 - Besluit over invaren datakwaliteit

Op basis van voorgaande stappen heeft ons bestuur op 15 juli 2024 een besluit over de datakwaliteit voor invaren genomen. Ons bestuur heeft daarbij ook de rapportage van feiten van de externe accountant en het plan van aanpak betrokken. De risicobereidheid voor de KDE's en de gehanteerde toegestane afwijking in de aanspraak is bij ons besluit expliciet meegewogen en gedocumenteerd. Zie paragraaf 4.8 voor een nadere toelichting.

4.6 Bevindingen voortkomend uit uitgevoerde werkzaamheden en oplossing

In fase 3 van het Kader Datakwaliteit hebben we inzicht gekregen in de waarschijnlijkheid en juistheid van de data. Dit inzicht ontstond door het uitvoeren van een reeks data-analyses. Hierbij zijn verschillende zaken geconstateerd, die wij moeten corrigeren. APS maakt hierbij onderscheid naar bevindingen en incidenten:

Een **bevinding** betreft een onjuistheid in de administratie zonder gevolgen voor:

- de opgebouwde aanspraken van de deelnemer;
- uitkerende pensioenen;
- de aanspraken en/of uitkeringen die gecommuniceerd zijn naar de deelnemer;
- imagoschade voor Pf APF.

Een **incident** betreft een bevinding in de administratie waarbij:

- de opgebouwde aanspraken van de deelnemer niet juist zijn geadministreerd, of;
- bij uitkerende pensioenen een onjuiste uitkering is gedaan, of;
- de aanspraken en/of uitkeringen niet juist gecommuniceerd zijn naar de deelnemer, of;
- er (kans op) imagoschade is voor Pf APF.

Bij de uitgevoerde controles, analyses en steekproeven zijn 18 soorten bevindingen geconstateerd. Dit betrof onder andere het ontbreken van huwelijksdata, aanspraakregistraties in andere velden, samen te voegen polissen, tijdelijke registraties salaris en parttime (0,01, i.v.m. uitstaande vraag werkgever) en salarisstijgingen boven een gestelde grens. Voor deze bevindingen is tussen APS en ons pensioenfonds afgestemd of correctie noodzakelijk is. Daarna zijn de zaken volgens afstemming gecorrigeerd, verklaard en/of geaccepteerd.

In totaal zijn er 8 incidenten vastgesteld. Deze staan hieronder weergegeven:

Onderzoek	Onderwerp	Incident	Aantal	
KDE 43	Lop => LPP	Keuze dlnr lijkt niet aan te sluiten bij aanspraak	Max 22	Nader onderzoeken
KDE51f	BNP	Vermoeden BNP aanspraak in verleden niet correct vastgesteld	Max 3	Nader onderzoeken
KDE52	TPPR bij AO cq uit dienst na 62	Uit dienst < 62 en toch aanspraak TPP op risicobasis	2	Correctie Q1 2024
Analyse 29	Indexatie	Dubbele indexatie 34 arbeidsongeschikte deelnemers	34	Eventueel correctie naar toekomst toe
WTW 1	Premie-inleg na ontslag	Aanlevering variabel loon na uitdiensttreding in 2028 en 2019	47	Niet corrigeren
WTW 2	Latent OOP	Te hoog of te laag vastgesteld in 2018	9	Al gecorrigeerd
WTW3	Omzettingfactoren	Onjuiste omzettingfactoren bij omzetting van SPKR1 + SPKR2 naar aanspraken	1	Al gecorrigeerd
WTW 4	Toepassen indexatie	Geen indexatie toegepast in 2019	21	Al gecorrigeerd

Voor elk incident is door APS een nadere analyse gemaakt. Op basis daarvan is in overleg met ons bepaald of correctie nodig. Dit is per incident in bovengenoemde tabel vermeld.

4.7 Nog te nemen stappen om datakwaliteit te borgen voor invaarbesluit

Om de datakwaliteit tot aan het invaarmoment op voldoende niveau te krijgen en te behouden, onderkennen we diverse werkzaamheden. We maken onderscheid tussen het oplossen en corrigeren van incidenten ('get clean') en de beheersing van de datakwaliteit tot aan het invaarmoment ('stay clean'). APS heeft voor het 'get clean' en 'stay clean' een plan van aanpak opgesteld.

4.7.1 Get clean

De activiteiten voor datakwaliteit zijn inmiddels uitgevoerd. Eventuele incidenten zijn verklaard of verholpen. De daarbij vastgestelde beheersingsmaatregelen zijn ingevoerd, zoals benoemd in het Plan van Aanpak Datakwaliteit, Correcties & Preventies.

4.7.2 Stay clean

We hebben met APS afspraken gemaakt over de uitvoering van de stay clean werkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn gericht op het waarborgen van de effectiviteit van het raamwerk voor datakwaliteitsbeheersing. Deze werkzaamheden moeten aantonen dat het raamwerk effectief heeft gewerkt. Dat moet resulteren in het aantoonbaar maken van de datakwaliteit vóór het invaren. Ons fonds zal daarbij ook gegevensgerichte data-analyses uitvoeren. Zo krijgen we inzicht in de feitelijke kwaliteit van onze data, gericht op de vastgestelde KDE. Deze gegevensgerichte werkzaamheden vinden plaats vanaf het laatste getoetste datamoment (peilmoment). We zullen ze daar waar nodig met vaste regelmaat herhalen om de datakwaliteit te handhaven en te verbeteren. We passen de reguliere werkwijze voor incidenten toe als die zich voordoen in de uitvoering. Het is de verantwoordelijkheid van de pensioencommissie om deze activiteiten te controleren en te bewaken.

4.8 Rapportage externe accountant voorafgaand aan invaarbesluit

4.8.1 De opdracht en werkzaamheden van de externe accountant

Ons fonds heeft EY opdracht gegeven voor de uitvoering van overeengekomen specifieke werkzaamheden. Die zijn gericht op het feitelijk controleren van de uitgevoerde werkzaamheden en de rapportage over de uitkomsten hiervan. Dit betreft een feitelijke-bevindingen-rapportage of: AUP. De AUP is gebaseerd op het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie, inclusief de bijlagen A.1 tot en met A.7. In de reikwijdte van de overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn minimaal de in dit kader beschreven fasen en stappen opgenomen. Hierbij stelt de externe accountant/externe IT-auditor vast dat te doorlopen fasen en onderliggende stappen zijn uitgevoerd en gedocumenteerd. De specifiek overeengekomen werkzaamheden zijn uiteengezet in het Rapport van feitelijke bevindingen. Die hebben betrekking op de Overeengekomen specifieke werkzaamheden datakwaliteit – Wet toekomst pensioenen.

4.8.2 Uitkomsten van de werkzaamheden en bevindingen van de accountant

De AUP is gebaseerd op het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie, inclusief de bijlagen A.1 tot en met A.7. Fase 5 van dit Kader betreft het 'verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden door de externe accountant of externe IT-auditor'. In de reikwijdte van de overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn de in dit Kader beschreven fasen en stappen opgenomen. Hierbij stelde de externe accountant vast dat de in dit Kader beschreven fasen en onderliggende stappen zijn uitgevoerd en gedocumenteerd. In bijlage 1 van de AUP rapportage is een beschrijving van de overeengekomen specifieke werkzaamheden opgenomen. Daarin doet de accountant verslag van de feitelijke bevindingen naar aanleiding van de uitgevoerde werkzaamheden. Ook zijn in bijlage 1 van de AUP de bevindingen van de uitgevoerde werkzaamheden opgenomen. De accountant doet geen uitspraak over de toereikendheid van de specifiek overeengekomen werkzaamheden. Ook niet wat de feitelijke bevindingen betekenen voor de datakwaliteit in zijn totaliteit.

4.8.3 Beoordeling en conclusie bestuur

Tijdens de bestuursvergadering van 11 juni 2024 heeft ons bestuur een voorlopig akkoord gegeven dat de data van voldoende kwaliteit zijn voor het invaren. Dit akkoord is onder de volgende drie randvoorwaarden verleend:

- Het oordeel dat het plan van aanpak tijdig uitvoerbaar is met in achtneming van de 'get clean en 'stay clean' maatregelen. Deze randvoorwaarde blijft gelden en vlak voor het invaren vindt een definitief besluit plaats.
- Dat de bevindingen van de opinies sleutelfunctiehouders tijdig, vóór het definitief besluit datakwaliteit (fase 6), worden opgevolgd.
- Dat er geen bijzonderheden worden geconstateerd in de AUP en openstaande opinies. De accountant EY is vergevorderd met de AUP (fase 5) maar kan deze pas afronden nadat het bestuur een besluit over fase 1 tot en met 4 heeft genomen.

Op 15 juli 2024 heeft ons bestuur als volgt verklaard:

Het bestuur van Pf APF verklaart dat het, met inachtneming van het vastgestelde datakwaliteitsbeleid, de verschillende fasen van het Kader Datakwaliteit heeft doorlopen en afgerond. Op basis van de 'get clean and stay clean' afspraken, de opinies van de relevante sleutelfunctiehouders en de AUP van de accountant, acht het bestuur de datakwaliteit van Pf APF voldoende om een voorgenomen besluit te nemen over de datakwaliteit voor het invaren.

Dit besluit luidt als volgt:

'Na zorgvuldige borging en een grondige doorloop van alle fasen, concludeert het bestuur dat de datakwaliteit op een acceptabel niveau is voor het nemen van een voorgenomen besluit van de datakwaliteit voor het invaren. Het bestuur verklaart nauwlettend de datakwaliteit te blijven monitoren via periodieke rapportages om zodoende adequaat invulling te geven aan de 'get clean' en 'stay clean' afspraken. Op basis van dit besluit geeft het bestuur toestemming om het dossier inzake datakwaliteit in te dienen bij de DNB.'

Richting het invaarmoment, 1 juli 2026, neemt ons bestuur een definitief besluit over de datakwaliteit voor het invaren. We nemen daarbij de gestelde randvoorwaarden in acht. Hiervoor is een apart beslismoment ingepland op T-2 welke is opgenomen in het go / no go momenten van het bestuur.

4.9 Onderzoek datakwaliteit na invaarmoment

4.9.1 De opdracht en werkzaamheden van de accountant

Ons pensioenfonds voert na het invaren een controle uit om aan te kunnen tonen dat de data tijdens en na de transitie volledig en juist in de administratie zijn ingevaren. Deze overgang vindt projectmatig plaats.

Het servicedocument 'Toetsmoment 2' van de Pensioenfederatie vormt daarbij de basis. Ons pensioenfonds bepaalt samen met de onafhankelijke accountant en de certificerend actuaris waar betrokkenheid in de verschillende fases gewenst is. Samen bepalen we ook welke assurance verklaringen worden opgeleverd.

4.9.2 Bevindingen van de externe accountant

Indien de externe accountant of certificerend actuaris na het invaren bevindingen constateren die duiden op onjuiste of onvolledige data, zal Pf APF deze bevindingen met prioriteit oppakken. Daar waar nodig wordt gebruikt gemaakt van het proces voor terugwerkende kracht pensioenmutaties, zie de volgende paragraaf.

4.10 Omgang verwerking terugwerkende kracht pensioenmutaties

De eerste jaren na invaren is naast de nieuwe IT-keten ook de huidige IT-keten nog beschikbaar. Dit maakt het mogelijk om mutaties met terugwerkende kracht in het oude systeem na te rekenen. Daardoor verkleinen we het risico op het niet kunnen herstellen van fouten. In het migratieplan van APS is het proces bij mutaties met terugwerkende kracht als volgt beschreven:

De migratie naar de Nieuwe IT-keten en de Wtp regeling worden in een zestal hoofdstappen stappen gerealiseerd. Hierbij worden de ongewijzigde pensioenaanspraken van Maia naar Allvida overgezet. Vervolgens wordt binnen de Allvida omgeving het invaren uitgevoerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de rekenmodule ACE. De Allvida omgeving omvat daarmee altijd de eindstand FTK op basis waarvan ingevaren wordt. Bij een terugwerkende kracht mutatie wordt de eindstand FTK opnieuw vastgesteld (buiten Allvida) en het invaren opnieuw uitgevoerd'.

Mutaties met terugwerkende kracht die tot gewijzigde aanspraken van de CDC regeling vóór de transitie leiden, zouden in de transitie hebben geleid tot een andere uitkomst van de invaarmutatie. Deze mutatie kan niet worden herhaald, want de invaarmutatie is een collectieve mutatie. De uitkomsten zijn onderling afhankelijk. Om een deelnemer wel vergelijkbare rechten te geven, gebruiken we de invaarmutatie voor de delta aanspraak opnieuw.

De mutatie met terugwerkende kracht, voeren we op als een delta aanspraak, die de dezelfde stappen en berekening doorloopt als het oorspronkelijke bedrag. Deze correctie van de beginstand zorgt dan voor een delta vermogen van de deelnemer.

5 Invaren

In dit hoofdstuk zetten wij uiteen hoe we de voorbereidingen en de besluitvorming over de keuze van omrekenmethoden en de aanwending van het pensioenvermogen vormgegeven. We lichten toe welke stappen zijn ondernomen om tot een goed onderbouwd besluit te komen. Ook lichten we toe welke opties door ons zijn overwogen en welke uitgangspunten zijn gehanteerd. Ten slotte lichten we toe hoe ons bestuur tot de conclusie is gekomen dat sprake is van een evenwichtige transitie. Daarbij is geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (leeftijdscohort van een) groep.

We beschrijven het waarom en het hoe van het invaren op hoofdlijnen. Invaren is de overgang naar de nieuwe pensioenregeling en de interne collectieve waardeoverdracht met inbegrip van het aanwenden en verdelen van het vermogen van Pf APF. Bij invaren brengen we de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten over naar het nieuwe pensioenstelsel. Hierdoor blijven oude en nieuwe pensioenaanspraken bij elkaar onder één pensioenregeling bij één en dezelfde pensioenuitvoerder. Invaren voorkomt daarmee dat er naar de toekomst toe twee pensioenregelingen uitgevoerd moeten blijven worden, wat tot meer complexiteit en kosten zou leiden.

5.1 Werkwijze: voorbereiding en invulling besluit

In deze paragraaf worden de uitgangspunten uitgewerkt die als basis hebben gediend voor de toets op evenwichtigheid en worden de ondernomen stappen beschreven die Pf APF heeft gezet om tot een goed onderbouwd besluit te komen.

5.1.1 Uitgangspunten

De keuze van Sociale Partners voor de FPR en het verzoek tot invaren vormen voor Pf APF het uitgangspunt voor haar besluitvorming. Het bestuur heeft op basis van deze uitgangspunten het verzoek tot invaren en de uitwerking van de FPR vervolgens getoetst op evenwichtigheid en heeft besloten in te varen.

In 2021 is het gezamenlijke proces van Pf APF en Sociale Partners begonnen om tot een nieuwe regeling onder de Wtp te komen. Daarbij hebben Sociale Partners gekozen de nieuwe pensioenregeling vorm te geven volgens de FPR. Aan de hand van de transitieplannen geven de Sociale Partners opdracht aan Pf APF tot uitvoering van de nieuwe pensioenregeling, inclusief het verzoek tot varen in de nieuwe pensioenregeling.

Sociale Partners hebben de keuze voor de FPR gemaakt op basis van de volgende overwegingen:

- De FPR geeft ruimte voor flexibiliteit.
 - Werknemers en gewezen deelnemers kunnen in bepaalde mate zelf keuzes maken over de beleggingen;
 - Bij pensionering kunnen deelnemers kiezen tussen een vaste uitkering (buiten Pf APF) of een variabele uitkering⁷ (via deelname aan de collectieve uitkeringskring bij Pf APF).
 - Werknemers krijgen de mogelijkheid om gebruik te maken van uitgebreide keuzebegeleiding om verschillende keuzes goed onderbouwd te kunnen maken.
- Bij de FPR hebben huidige pensioengerechtigden een individueel keuzerecht tussen een vaste en een variabele uitkering, op het moment dat de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden ingevaren (op transitiedatum). Toekomstig pensioengerechtigden kunnen na de transitiedatum ook – met ingang van de pensioendatum – een keuze maken voor een vaste of een variabele uitkering.
- De FPR biedt in de uitkeringsfase de mogelijkheid om risico's gezamenlijk te dragen in een collectieve uitkeringskring met de mogelijkheid van spreiding van resultaten over meerdere jaren en met de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen middels een risicodelingsreserve.
- De FPR beperkt werknemers niet in hun mobiliteit, omdat ze tijdens de fase van pensioenopbouw geen bijdrage leveren aan een reserve die ze niet zouden meekrijgen bij waardeoverdracht naar een andere werkgever.

⁷ Daarbij krijgen deelnemers ook de optie om te kiezen voor een variabele uitkering die hoger begint en met een vast percentage jaarlijks daalt.

- De FPR biedt ruimte aan de verschillende aangesloten werkgevers om hun pensioenregeling op eigen wijze in te vullen en om eventuele afgesplitste entiteiten de mogelijkheid te geven relatief eenvoudig uit te treden.
- De FPR is transparant en goed uitlegbaar. Rendementen worden direct verwerkt in het individuele vermogen van de deelnemer, waardoor, in tegenstelling tot het huidige stelsel, een herkenbaar verband zichtbaar wordt met de actuele economische ontwikkeling.

Daarbij is gekozen voor het invaren van de opgebouwde aanspraken. De overwegingen van Sociale Partners daarbij zijn:

5.1.1.1 Aansluiten bij wetgeving

Invaren is de standaard in de Wtp. Sociale Partners zien geen redenen om af te wijken van deze standaard. Sociale Partners hebben voorrangregels opgesteld voor de verdeling van het pensioenvermogen bij invaren. Bij deze verdeling wordt afgeweken van de standaardmethode bij invaren.

5.1.1.2 Transparanter en eenvoudiger voor deelnemers

Voor de deelnemers ontstaat na invaren van de opgebouwde aanspraken naar het nieuwe pensioenstelsel een overzichtelijk situatie. Alle pensioenen, de reeds opgebouwde pensioenen voor het transitiemoment en de pensioenen die daarna worden opgebouwd, zijn terug te vinden in één pensioenkapitaal, dat de transparantie ten goede komt. Bijkomend voordeel is dat dit ook de communicatie over deze pensioenen vanuit de werkgever en de pensioenuitvoerder vereenvoudigt. Het begrip van de pensioenregeling en de verantwoordelijkheden daarbij zijn eenduidig en bieden de deelnemer de mogelijkheid op het geheel zelfsturend te zijn.

5.1.1.3 Directe koppeling met actuele economische ontwikkelingen

Door de pensioenaanspraken in te varen, kunnen de onderliggende kapitalen meeprofiten van de voordelen van het nieuwe pensioenstelsel. Zo zullen pensioenkapitalen directer worden aangepast naar aanleiding van marktontwikkelingen, zowel in positieve als negatieve zin. In het huidige stelsel profiteren de pensioenaanspraken slechts ten dele van positieve rendementen, omdat pensioenverhogingen gemaximeerd zijn. Bij ongunstige marktontwikkelingen zullen de pensioenkapitalen in het nieuwe stelsel worden geraakt, maar in het huidige stelsel zijn de pensioenaanspraken ook niet gegarandeerd en zijn verlagingen ook mogelijk. Daarbij komt dat de pensioenkapitalen van deelnemers worden belegd op basis van het risicoprofiel van hun leeftijdscohort. Hierdoor sluit de verhouding risico/rendement per leeftijdscohort beter aan waardoor een optimaal pensioenresultaat wordt behaald. Daarnaast geldt dat als de pensioenaanspraken niet worden ingevaren, deze aanspraken achter zouden blijven in een gesloten fonds, waar geen nieuwe premie instroom meer plaatsvindt en het aantal deelnemers alleen maar zal dalen. Naast dat er in dat geval meerdere regelingen naast elkaar uitgevoerd moeten worden, zullen de kosten per deelnemer voor de uitvoering van de oude regelingen naar de toekomst toe alleen maar stijgen, wat nadelig is voor de pensioenverwachting van de deelnemers.

5.1.1.4 Mitigeren van mogelijke nadelige effecten van de transitie

Het invaren van de huidige pensioenaanspraken geeft de mogelijkheid om de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel op een evenwichtige manier uit te voeren. De kapitalen die hierbij vrijkomen, kunnen worden aangewend om de effecten van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel voor de verschillende deelnemersgroepen evenwichtig te laten plaatsvinden. Hierdoor kunnen eventuele nadelige effecten worden gemitigeerd of voorkomen.

5.1.1.5 Kwantitatieve impact invaren

De impact van invaren is ook kwantitatief beoordeeld. Voor verschillende maatmensen is de impact van de overgang naar een nieuwe regeling met en zonder invaren geanalyseerd. Op basis van deze analyses blijkt dat alle maatmensen beter uit zijn in het scenario waar wel wordt ingevaren vergeleken met het scenario dat niet wordt ingevaren.

5.1.2 Ondernomen stappen

5.1.2.1 Uitgevoerde transitieberekeningen

Sociale Partners hebben in hun transitieplan de voorrangsregels vastgelegd. Daarin is geen vrijheid opgenomen voor het bestuur om in specifieke economische scenario's aanpassingen in de verdeling van het vermogen te doen. Het fonds moet de voorrangsregels dus als vaststaand aannemen, en de evenwichtigheid daarvan beoordelen. Het bestuur heeft de taak te toetsen of er sprake is van een mogelijk onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (leeftijdscohort van een) groep.

De ontvangen informatie bestaat uit de door Sociale Partners opgeleverde transitieplannen en addenda, alle gemaakte transitieberekeningen en de hiermee opgestelde rapportages.

Om vast te stellen of er sprake is van een mogelijk onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (leeftijdscohort van een) groep zijn analyses uitgevoerd. Het betreft analyses van verschillende grootheden (vervangingsratio, UPO bedragen en netto profijt), bij verschillende dekkingsgraden (103,5%, 115% en 126,5%) en/of verschillende economische scenario's (neutraal, pessimistisch en optimistisch) en verschillende renteniveaus (100 basispunten onder of boven het basisscenario). Bij de analyses is rekening gehouden met de toetsing van de vooraf opgestelde evenwichtigheidsprincipes met maatstaven en bandbreedtes.

Alle ontvangen informatie en de resultaten van de verschillende analyses zijn eerst door de pensioencommissie beoordeeld en vervolgens besproken binnen het bestuur in aanwezigheid van de sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuariële functie. Het bestuur heeft hiermee invulling gegeven aan een zorgvuldige en complete besluitvorming.

5.1.2.2 Uitgevoerde decompositieberekeningen

Voor een robuuste besluitvorming en om een beter gevoel bij de resultaten te krijgen zijn aanvullende analyses uitgevoerd, onder andere met behulp van decompositieberekeningen. Op basis hiervan kan het bestuur beter verklaren wat de achterliggende oorzaak is van de waargenomen verschillen in resultaat tussen de huidige pensioenregeling en de FPR. Deze uitgevoerde analyses zijn:

- Wat is het resultaat op de berekeningen als bij een variant met een hoge of lage rente, de startdekkingsgraad van het basisscenario van 115% wordt aangepast, rekening houdend met de invloed van die hoge of lage rente op de verplichtingen en het vermogen?
- Wat is het resultaat van de berekeningen als in het FTK het 'genoeg is genoeg' principe wordt losgelaten? Het genoeg is genoeg principe houdt in dat bij gunstige omstandigheden onder het FTK beperkt kan worden geïndexeerd vanwege de FTK-regelgeving. Dit principe kan worden losgelaten door boven een bepaalde dekkingsgraad het meerdere aan te wenden voor (inhaal)indexatie.
- Wat is het resultaat op de berekeningen als de premie in de huidige FTK regeling afhankelijk wordt gemaakt van de ontwikkelingen in de rente, bij de variant met hoge rente? In die gevallen wordt de feitelijke premie gelijkgesteld aan de gedempte kostendekkende premie. Hierdoor loopt de premiedekkingsgraad minder op.
- Wat is het resultaat op de berekeningen als de premie in de huidige FTK regeling afhankelijk wordt gemaakt van de ontwikkelingen in de rente, bij de variant met lage rente? In die gevallen wordt aan de feitelijke premie de eis van een minimale premiedekkingsgraad van 100% toegevoegd.

Deze extra analyses hebben het bestuur geholpen om te bepalen of er bij bepaalde scenario's sprake is van onevenwichtig nadeel voor bepaalde (leeftijdscohorten van) groepen. Met het verkregen inzicht door decompositie kunnen extreme effecten bij specifieke scenario's verklaard worden.

5.2 Beschrijving omgang opgebouwde rechten

In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de aanwending van het pensioenvermogen is vormgegeven.

5.2.1 Welk gedeelte van het vermogen wordt gebruikt om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het MVEV?

In het besluit FTK is opgenomen hoe de hoogte van het MVEV moet worden vastgesteld. Met de komst van de Wtp wijzigt de vaststelling van de hoogte van het MVEV niet. Het MVEV voor een premieregeling is te verdelen in drie elementen.

1. Component afhankelijk van de beheerslasten
 - a. Als de beheerslasten meer dan vijf jaar vastliggen (of de resterende contractduur meer dan vijf jaar is): 1% van de som van alle persoonlijke pensioenvermogens
 - b. Als beheerslasten vijf jaar of minder vastliggen (of de resterende contractduur vijf jaar of minder is): 25% van de jaarlijkse beheerslasten
2. Biometrisch risico overlijden
3. Biometrisch risico arbeidsongeschiktheid

Deze drie elementen van het MVEV zijn door de actuariel adviseur van Pf APF berekend, uitgaande van een contractduur van vijf jaar of minder en vastgesteld op minstens 0,13% van het vermogen. Vervolgens is door het bestuur besloten om een MVEV aan te houden van 0,25% van de som van de persoonlijke pensioenvermogens.

5.2.2 Welke methode wordt gebruikt voor de waardering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten en het aanwenden van het vermogen

De waardering⁸ van de pensioenaanspraken en pensioenrechten vindt plaats op basis van de standaardmethode, zoals door Sociale Partners opgenomen in de transitieplannen. Daarbij zijn aanvullende voorrangsregels opgesteld, om het eventueel op de transitiedatum aanwezige vrije vermogen te kunnen verdelen.

De uiteindelijk definitieve voorrangsregels zijn als volgt:

1. **Verdeling van het pensioenvermogen naar (i) CDC-vermogen, (ii) vermogen voor de excedent-regeling en (iii) vreemd vermogen**
 - CDC-vermogen: wordt verder verdeeld naar persoonlijke pensioenkapitalen
 - Vermogen van de excedent-regeling: is al verdeeld over persoonlijke pensioenkapitalen en dat blijft onveranderd, deze kapitalen worden '1-op-1' ingevaren
 - Vreemd vermogen (de achtergestelde lening): wordt niet verdeeld over persoonlijke pensioenkapitalen. Dit vertegenwoordigt een bedrag van € 100 miljoen en ongeveer 2,2%-punt van de technische voorziening
2. **Het volgende deel van de technische voorzieningen wordt niet verdeeld naar persoonlijke pensioenkapitalen:**
 - Bij Pf APF reeds ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen en voorziening zieken (IBNR). Dit deel van de technische voorzieningen is al voor de transitiedatum overgedragen naar elipsLife.
 - Reeds opgebouwd partnerpensioen bij overlijden vóór 68-jarige leeftijd.
3. **Afzonderen van een gedeelte van het CDC-vermogen voor:**
 - MVEV
 - Reserve operationele risico's
 - Kostenvoorziening

⁸ Voor de waardering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten wordt rekening gehouden met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur op de transitiedatum en de dan geldende actuariële grondslagen van Pf APF.

4. Verdeling afhankelijk van dekkingsgraad op moment van transitie

- a) CDC-dekkingsgraad < 103,5%
 - Sociale Partners gaan met elkaar in overleg om vast te stellen of het verzoek tot invaren blijft staan, al dan niet voorafgegaan door een korting van aanspraken.
 - Als Sociale Partners besluiten tot invaren, dan wordt het overschot (het deel tussen punt 3 en 103,5%) tot aan 103,5% verdeeld volgens de standaardmethode met een spreidingstermijn van 1 jaar.
- b) CDC-dekkingsgraad $\geq 103,5\%$ < 105%
 - Het premieoverschot, dat geschat wordt op € 12 miljoen is beschikbaar voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek (vanwege het in 2024 en 2025 opgebouwde premieoverschot)
 - Het resterende deel van het overschot wordt verdeeld volgens de standaardmethode met een spreidingstermijn van 1 jaar
 - De compensatie voor afschaffing doorsneesystematiek wordt gefinancierd door een bijdrage uit de premie voor een periode van 15 jaar.
- c) Vervolgens wordt het verdere overschot verdeeld tussen 'inhaalindexatie' en compensatie afschaffing doorsneesystematiek. De verdeling is afhankelijk van de dekkingsgraad:
 - o CDC-dekkingsgraad = 105%:
 - 1/3e van resterende deel van het overschot wordt gebruikt voor inhaalindexatie
 - 2/3e van resterende deel van het overschot is beschikbaar voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek
 - De compensatie voor afschaffing doorsneesystematiek wordt aangevuld met een compensatie uit de premie voor een periode van 15 jaar
 - o CDC-dekkingsgraad > 105% < 110%:
 - Een gedeelte van het overschot wordt gebruikt voor inhaalindexatie en een gedeelte van het overschot is beschikbaar voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek (met een maximum van 2,4% van de voorziening)
Het deel dat beschikbaar komt voor inhaalindexatie wordt naar verhouding groter naarmate de dekkingsgraad hoger is.
 - De compensatie voor afschaffing doorsneesystematiek wordt, indien niet volledig kan worden gecompenseerd uit het beschikbare vermogen, aangevuld met een bijdrage uit de premie voor een periode van 15 jaar
 - o CDC-dekkingsgraad = 110%:
 - 2/3e van resterende deel van het overschot wordt gebruikt voor inhaalindexatie
 - 1/3e van resterende deel van het overschot is beschikbaar voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek (met een maximum van 2,4% van de voorziening)
 - o CDC-dekkingsgraad > 110% < 112%:
 - 4,1%-punt wordt gebruikt voor inhaalindexatie
 - Maximaal 2,4%-punt is bestemd voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek
 - Het resterende overschot wordt voor 50% gebruikt voor inhaalindexatie en 50% wordt verdeeld volgens de standaardmethode met een spreidingsperiode van 10 jaar
 - o CDC-dekkingsgraad $\geq 112\%$:
 - 5%-punt wordt gebruikt voor inhaalindexatie
 - Maximaal 2,4%-punt is bestemd voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek
 - Het resterende overschot wordt verdeeld volgens de standaardmethode met een spreidingsperiode van 10 jaar

Dit resulteert uiteindelijk in de volgende tabel, waarin bij verschillende dekkinggraden is opgenomen hoe vrij vermogen wordt verdeeld over de verschillende voorrangsregels.

Dekkingsgraad	Dekkingsgraad MVEV+OR	Dekkingsgraad inhaalindexatie	Dekkingsgraad standaardmeth	Dekkingsgraad compensatie DSS	Premie voor compensatie DSS
< 103,5%	Sociale partners heroverwegen of een verzoek tot invaren gedaan moet worden				
103,50%	2,0%	0,0%	1,5%	0,0%	2,4%
104,00%	2,0%	0,0%	1,6%	0,4%	2,0%
104,99%	2,0%	0,0%	2,5%	0,5%	1,9%
105%	2,0%	0,4%	1,5%	1,1%	1,3%
106%	2,0%	0,9%	1,5%	1,6%	0,8%
107%	2,0%	1,5%	1,5%	2,0%	0,4%
108%	2,0%	2,2%	1,5%	2,3%	0,1%
109%	2,0%	3,1%	1,5%	2,4%	0,0%
110%	2,0%	4,1%	1,5%	2,4%	0,0%
111%	2,0%	4,6%	2,0%	2,4%	0,0%
112%	2,0%	5,0%	2,6%	2,4%	0,0%
113%	2,0%	5,0%	3,6%	2,4%	0,0%
114%	2,0%	5,0%	4,6%	2,4%	0,0%
115%	2,0%	5,0%	5,6%	2,4%	0,0%
116%	2,0%	5,0%	6,6%	2,4%	0,0%
117%	2,0%	5,0%	7,6%	2,4%	0,0%
118%	2,0%	5,0%	8,6%	2,4%	0,0%
119%	2,0%	5,0%	9,6%	2,4%	0,0%
120%	2,0%	5,0%	10,6%	2,4%	0,0%
121%	2,0%	5,0%	11,6%	2,4%	0,0%
122%	2,0%	5,0%	12,6%	2,4%	0,0%
123%	2,0%	5,0%	13,6%	2,4%	0,0%
124%	2,0%	5,0%	14,6%	2,4%	0,0%
125%	2,0%	5,0%	15,6%	2,4%	0,0%
126%	2,0%	5,0%	16,6%	2,4%	0,0%
127%	2,0%	5,0%	17,6%	2,4%	0,0%
128%	2,0%	5,0%	18,6%	2,4%	0,0%
129%	2,0%	5,0%	19,6%	2,4%	0,0%
130%	2,0%	5,0%	20,6%	2,4%	0,0%

Hierbij dient opgemerkt te worden dat dit een vereenvoudigde opstelling is, aangezien in de praktijk de 2% in de tweede kolom stijgt bij een hogere dekkinggraad en dit ten koste zal gaan van het effect van de 10-jaars spreiding in de vierde kolom. Verder zal de 95%-toets die uitgevoerd zal worden, bepalen welke inhaalindexatie exact mogelijk is.

5.2.3 Invulling aan de bestuurlijke ruimte binnen de gekozen methode

Na toepassing van de standaardregel wordt door het bestuur afgeweken van de uitkomsten per leeftijdscohort voor pensioengerechtigden om gelijke aanpassingen van alle pensioenuitkeringen mogelijk te maken. De vermogensverschuiving die hier het gevolg van is blijft binnen de groep pensioengerechtigden.

Daarnaast wordt van de uitkomsten van de standaardregel afgeweken doordat Sociale Partners voorrangsregels hebben opgesteld. Hierbij worden de wettelijk voorgeschreven voorwaarden uit artikel 150n, lid 6 Pw in acht genomen.

Pf APF heeft deze afwijking overgenomen.

5.2.4 De hoogte van de initiële vulling van het compensatiedepot

Er is geen sprake van een compensatiedepot. De voorrangsregels die door Sociale Partners zijn opgesteld voorzien in financiering van compensatie afschaffing doorsneesystematiek. Dit gebeurt ofwel uit de premie (bij lage dekkingsgraden), ofwel door een gemaximeerde bijdrage uit het vermogen van Pf APF (boven een dekkingsgraad van 105%).

5.2.5 De initiële vulling van de RDR en de regels die voor de RDR gelden

Er is bij invaren sprake van de vorming van een RDR, gelijk aan 1,5% van de pensioenvermogens in de collectieve uitkeringsfase. Deze wordt na de transitiedatum bij het vaststellen van de definitieve invaarkapitalen voor de pensioengerechtigden gefinancierd uit de gevormde persoonlijke pensioenvermogens van die pensioengerechtigden die kiezen voor een variabele uitkering. Er wordt ingevaren bij een dekkingsgraad van minimaal 103,5% en dan hebben alle deelnemers minimaal 1,5% extra verhoging van het invaarkapitaal ontvangen.

Pensioengerechtigden die kiezen voor een vaste uitkering buiten Pf APF dragen daardoor niet bij aan de vorming van de RDR. Zij krijgen de op transitiedatum verkregen 1,5% mee. Toekomstige pensioengerechtigden dragen bij pensioeningang eenzelfde percentage bij, de 1,5% bijdrage aan de RDR wordt bij pensioeningang onttrokken aan het persoonlijk pensioenvermogen.

De rekenregels die voor de RDR worden gehanteerd zijn als volgt:

5.2.5.1 Vullen van de RDR

De RDR wordt op de volgende manier gevuld na de transitiedatum:

- Het eerste jaar na de transitiedatum krijgen pensioengerechtigden de keuze voor vast pensioen elders of voor een variabel pensioen. Bij de keuze voor vast pensioen elders wordt er geen 1,5% onttrokken aan het persoonlijk pensioenvermogen en dus meegegeven. Bij de keuze voor een variabel pensioen wordt de 1,5% voor het vullen van de RDR na het vaststellen van de definitieve invaarkapitalen onttrokken aan het persoonlijk pensioenvermogen.
- Vullen van de RDR bij toetreding tot de collectieve uitkeringsfase door pensioengerechtigden. De RDR wordt niet initieel gevuld maar pas op de ingangsdatum van het pensioen bij een definitieve keuze voor variabel pensioen.
- Bij de keuze om te shoppen door een vaste uitkering bij een verzekeraar in te kopen, nemen pensioengerechtigden het totale vermogen mee. Hiervoor geldt dan geen afslag voor het vullen van de RDR. Alle ontvangen verhogingen van de uitkering bij invaren wordt dan mee overgedragen.

De RDR wordt op de volgende manier gevuld gedurende de overhevelingsfase:

- Er is sprake van een geleidelijke omzetting gedurende de overhevelingsfase, bij deze omzetting wordt nog geen vermogen afgehaakt voor de RDR. Bij de gefaseerde toetreding tot de collectieve uitkeringsfase, wordt elk jaar 9,85% ingekocht (en niet 10% door de 1/10e, 1/9e etc.). In het laatste jaar voor pensioendatum wordt dan de laatste 9,85% gestort in de collectieve uitkeringsfase en bij keuze voor een variabele uitkering wordt 1,5% van het gevormde persoonlijke pensioenvermogen gestort in de RDR.
- Pas op pensioendatum maakt de deelnemer een definitieve keuze en wordt dus de RDR gevuld indien gekozen wordt voor variabel pensioen. Op pensioendatum kan de deelnemer ook (alsnog) kiezen voor een vaste uitkering bij een verzekeraar. In dat geval wordt het volledige kapitaal overgedragen aan een verzekeraar.
- Zowel op het moment van pensionering als bij een eerdere uitgaande waardeoverdracht kan de deelnemer derhalve zijn volledige vermogen meenemen, zonder dat hiervan een deel is afgehaakt ten behoeve van de RDR.

5.2.5.2 Uitdeelregels van de RDR

De uitdeelregels van de RDR zijn als volgt:

- Indien in enig jaar de aanpassing van de lopende uitkering, die met behulp van de dakpanmethodiek wordt vastgesteld, negatief is, wordt de RDR ingezet om een daling van de lopende uitkering zoveel als mogelijk te voorkomen.
- Bij een niveau boven 2% van het pensioenkapitaal wordt dit overschot eerst gebruikt om eventuele verlagingen van uitkeringen te voorkomen. Een eventueel resterend overschot boven de 2% valt vrij in de collectieve uitkeringsfase.
- De maximale jaarlijkse onttrekking aan de RDR is 25% van de waarde van de RDR op dat moment. Hierdoor wordt voorkomen dat deze in een korte periode snel leeg raakt. Door deze regel kan de RDR dus niet negatief worden.

5.2.6 Gevolgen van gebruikmaking van overbruggingsplannen

Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop Pf APF rekening heeft gehouden met de gevolgen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden van gebruikmaking van overbruggingsplannen.

Het fonds maakt gebruik van een overbruggingsplan, waarmee bij het beoordelen van de evenwichtigheid rekening is gehouden.

Het bestuur heeft voor toeslagverlening per 1 augustus 2022, 1 januari 2023, 1 januari 2024 en 31 december 2024 gebruik gemaakt van de AMvB indexatie en gekozen voor het toepassen van het transitie FTK om vanaf 1 juli 2024 eerder een hogere indexatie mogelijk te maken. Hier profiteert iedereen van, maar pensioengerechtigden meer dan oudere actieve deelnemers en oudere gewezen deelnemers en die vervolgens weer meer dan jongere actieve deelnemers en jongere gewezen deelnemers.

Pensioengerechtigden profiteren hier direct van aangezien zij direct een hogere uitkering ontvangen en voor deelnemers geldt dat dit slechts een deel van hun bereikbaar pensioen omvat omdat zij nog meer pensioen gaan opbouwen.

Bij de beoordeling van evenwichtigheid moet het bestuur de evenwichtigheid van invaren en evenwichtigheid van AMvB-toeslagen en overbruggingsplan los van elkaar en in samenhang wegen. Door toepassing van de AMvB was het mogelijk om tot en met 2024 7,49% extra te indexeren. Per 1 juli 2024 heeft het bestuur een overbruggingsplan ingediend. Hierdoor was het mogelijk om per 31 december 2024 extra te indexeren. Bovendien is het hierdoor mogelijk om per 31 december 2025 extra te indexeren indien de dekkingsgraad dit toelaat en het bestuur dit evenwichtig acht op dat moment. De dekkingsgraad na het toekennen van de indexatie mag in dit geval niet onder de 112% komen. Dit is namelijk de streefdekkingsgraad. Onder het transitie FTK is het daarmee mogelijk dat bij een dekkingsgraad boven de 112% de volledige prijsinflatie wordt toegekend mits de dekkingsgraad boven de 112% blijft. Dat betekent dat, gegeven de dekkingsgraad en de inflatieverwachting eind 2025, er mogelijk nog een indexatie volgt. Dit is vanzelfsprekend voor alle groepen gunstig.

Pensioengerechtigden profiteren hier het meest van. Zij hebben immers een volledig pensioen opgebouwd dat met directe ingang wordt verhoogd. Dat geldt niet of minder voor de – jongere – actieve en gewezen deelnemers. Aan de andere kant verlaagt de verhoging van de aanspraken als gevolg van de indexatie de dekkingsgraad. Dit betekent dat er minder vermogen overblijft om op transitiedatum te verdelen volgens de standaardmethode. Hier profiteren pensioengerechtigden iets minder van dan actieven en gewezen deelnemers, omdat zij door de bij de standaardmethode gehanteerde 10-jaars spreiding iets minder zullen ontvangen dan de actieven en gewezen deelnemers. Voor actieven geldt dan weer dat bij verlaging van de dekkingsgraad als gevolg van extra indexatie voor de transitiedatum het risico wordt vergoed dat op transitiedatum onvoldoende vermogen aanwezig is voor de financiering van de (volledige) compensatie voor de afschaffing van de doorsneesystematiek.

5.2.7 Gevolgen van gebruikmaken mogelijkheid in het jaar 2022 toeslag te verlenen bij een beleidsdekkingsgraad vanaf 105%

Deze paragraaf beschrijft hoe Pf APF rekening heeft gehouden met de gevolgen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden wanneer gebruik is gemaakt van de mogelijkheid in het jaar 2022 toeslag te verlenen bij een beleidsdekkingsgraad vanaf 105%

In de vorige paragraaf is aangegeven welke extra toeslagen zijn toegekend vanaf 2022. Naar mening van het bestuur blijkt resulterend dat het toepassen van de AMvB-toeslag en de indexatie op basis van het transitie FTK in combinatie met het toepassen van de standaardmethode met 10-jaars spreiding, evenwichtig is. De berekeningen die hiervoor zijn uitgevoerd tonen aan dat geen sprake is van onevenredig nadeel voor welke groep dan ook, ook niet voor pensioengerechtigden. De pensioengerechtigden hebben namelijk baat bij het gecombineerde effect. Het beperkte verschil met het toepassen van 10-jaars spreiding wordt meer dan goed gemaakt door de extra toegekende indexaties tot het invaarmoment van 1 juli 2026 uit hoofde van de AMvB en het transitie FTK.

5.2.8 Hoe Pf APF omgaat met nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrije voortzetting

Nabestaandenpensioen

Het nabestaandenpensioen bestaat uit 3 onderdelen:

- a. partnerpensioen voor de pensioendatum
- b. partnerpensioen na de pensioendatum
- c. wezenpensioen.

Sociale Partners zijn voor de nieuwe pensioenregeling een partnerpensioen voor de pensioendatum overeengekomen gelijk aan 32,5% van het gehele pensioengevend salaris op het moment van overlijden. De dekking is diensttijdafhankelijk: de dekking is hetzelfde ongeacht de leeftijd of het aantal dienstjaren van de deelnemer.

Het partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum wijzigt van een partnerpensioen op opbouwbasis naar een partnerpensioen op risicobasis. Het partnerpensioen dat betrekking heeft op de in het verleden opgebouwde rechten wordt gegarandeerd. Voor deze garantie wordt op het moment van invaren de benodigde voorziening apart gezet.

Het partnerpensioen bij overlijden na de pensioendatum gaat mee in de herziening van de pensioenen vanaf de pensioendatum en wordt derhalve ingevaren. De waarde hiervan wordt omgezet in kapitaal en toegevoegd aan het persoonlijk pensioenvermogen. Op pensioendatum wordt voor het kapitaal een ouderdompensioen en een partnerpensioen (gelijk aan 70% van het ouderdompensioen) ingekocht als er een partner is. Voor deelnemers zonder partner wordt alleen een ouderdompensioen ingekocht.

Daarnaast wordt de risicodekking van het partnerpensioen verplicht voortgezet tot 3 maanden na uitdiensttreding en heeft de gewezen deelnemer daarna de mogelijkheid de dekking vrijwillig voort te zetten (waarbij de premie jaarlijks uit het persoonlijk pensioenvermogen wordt onttrokken).

Voor de dekking van het wezenpensioen willen Sociale Partners 20% respectievelijk 40% (bij overlijden van één, respectievelijk twee ouders) van het partnerpensioen aanhouden voor maximaal 5 volle wezen (maximaal 200% bij overlijden van 2 ouders; te verdelen over alle wezen). De eindleeftijd van het wezenpensioen is zoals wettelijk voorgeschreven 25 jaar.

Tijdelijke aanvullende dekking nabestaandenpensioen

Om te voorkomen dat nabestaanden van deelnemers door de transitie van de ene dag op de andere worden geconfronteerd met een achteruitgang in verwachte uitkering bij een overlijden van de hoofdverzekerde, is door Sociale Partners een tijdelijke compensatiemaatregel overeengekomen die buiten Pf APF zal worden verzekerd.

Deze maatregel ziet erop dat voor een periode van 5 jaar de mogelijke achteruitgang in dekking additioneel wordt verzekerd door de werkgevers bij een verzekeraar.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Het arbeidsongeschiktheidspensioen dat bij Pf APF is opgebouwd per eind 2024 zal in de vorm van een collectieve waardeoverdracht per 1 juli 2025 worden overgedragen naar een verzekeraar als DNB hiermee akkoord is. Daarbij zal rekening worden gehouden met de dekkinggraad op het moment van overdracht. Een formeel verzoek hiertoe is tijdig bij DNB ingediend. Vanaf 1 januari 2025 verzekeren de werkgevers dit risico zelf bij een verzekeraar en is de dekking van het toekomstige arbeidsongeschiktheidspensioen niet meer bij Pf APF ondergebracht.

Premievrije voortzetting van de pensioenopbouw

Premievrije voortzetting van de pensioenopbouw naar de toekomst toe bij arbeidsongeschiktheid wordt door Pf APF herverzekerd. De premie voor deze herverzekering wordt bij de werkgevers in rekening gebracht. Voor de huidige premievrijgestelden geldt dat zij meelopen in het proces van compensatie afschaffing doorsneesystematiek en dat de toekomstige premiebetaling in de vorm van een schadevoorziening op de balans van Pf APF komt te staan.

5.3 Wijze van uitvoering van de pensioenovereenkomst

Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan de pensioenovereenkomst met inachtneming van de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de gelijke behandelingswetgeving.

De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de pensioenovereenkomst voldoet aan de eisen en normen die worden gesteld in gelijke behandeling-wetgeving (de Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen en de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid). Gelijke arbeid dient gelijk te worden beloond. Onder die beloning valt ook de pensioenregeling. De toegezegde premie is de arbeidsvoorwaardelijke beloning voor premieregelingen. Met betrekking tot de premie geldt dat, als gevolg van invaren, alle actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en andere aanspraakgerechtigden, zowel mannen als vrouwen, overgaan naar de nieuwe pensioenregeling. De overdrachtswaarde is door Pf APF zodanig vastgesteld dat de voor mannen en vrouwen te verwerven pensioenrechten gelijk zijn, waarbij aan het vereiste van collectieve actuariële gelijkwaardigheid op basis van dezelfde grondslagen wordt voldaan. Daarbij is aldus geen sprake van het maken van onderscheid en ongelijke behandeling op grond van geslacht.

Voor zover er betoogd zou kunnen worden dat er door de degressieve pensioenopbouw en het leeftijdsonderscheid in de transitieplannen mogelijk sprake kan zijn van een bepaalde mate van leeftijdsonderscheid, is dit niet te voorkomen doordat de transitie evenwichtig moet zijn voor alle groepen. Er is door het bestuur gestreefd naar een gelijkwaardig en evenwichtig inkomens- en pensioenresultaat voor alle groepen. De wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan de pensioenovereenkomst, waaronder de gelijke behandelingswetgeving is door het bestuur als evenwichtig beoordeeld. De overgang als geheel is evenwichtig en er is bovendien geen sprake van excessief nadeel voor een bepaalde leeftijdsgroep. Dat geldt zowel voor de basisregeling, de excedentregeling en het partnerpensioen. Uit het transitieplan volgt daarbij dat op basis van de analyses blijkt dat alle maatmensen beter uit zijn in het scenario waar wel wordt ingevaren vergeleken met scenario dat niet wordt ingevaren.

Het transitieplan bevat geen direct onderscheid op grond van geslacht of arbeidsduur (deeltijd/voltyd). Pf APF heeft niet kunnen vaststellen dat sprake is van verboden indirect onderscheid. De kanttekeningen hiervoor ten aanzien van leeftijdsonderscheid gelden hier echter ook.

Pf APF zal de omzetting van de pensioen- en compensatieverschillen tussen (leeftijds)groepen en groepen (actieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden) bij de transitie blijven monitoren waarbij er een goede reden (objectieve rechtvaardiging) moet zijn voor onderscheid.

5.4 Onderbouwing transitie-effecten en compensatie

Voor de analyse van de evenwichtigheid bij het toepassen van de door Sociale Partners opgestelde voorrangsregels, is een aantal transitieberekeningen uitgevoerd. Het betreft berekeningen van de vervangingsratio, de UPO-bedragen en het netto profijt.

5.4.1 Toelichting bij het lezen van de samenvattende resultaten

Er zijn verschillende analyses uitgevoerd van het verwacht pensioen in de FPR, die vervolgens vergeleken zijn met het verwacht pensioen onder het huidige FTK regeling om het bestuur te helpen bij haar besluitvorming over evenwichtigheid en de toets of er sprake is van een onevenwichtig nadeel. De resultaten van deze analyses worden hierna in tabellen met kleurtjes gepresenteerd ter ondersteuning van die besluitvorming.

Voor de toelichting op het lezen van de in deze paragraaf opgenomen tabellen, is hierna een fictief voorbeeld van een tabel opgenomen.

Scenario	Actieven			Slapers			Gepensioneerden	
	< 43	43 - 58	> 58	< 43	43 - 58	> 58	OP	PP
DG 115%, mediaan	veel beter	beter	beter	veel beter	beter	iets beter	beter	beter
DG 126,5%, med.	veel beter	beter	beter	veel beter	veel beter	beter	beter	beter
DG 103,5%, med.	veel beter	iets beter	gelijk	veel beter	beter	iets minder	beter	beter

Legenda (ook voor de rest van het document):

- Met kleuren worden de relatieve resultaten BINNEN DEZELFDE RIJ aangeduid:
 - de kleur **geel** geeft aan dat sprake is van een verslechtering t.o.v. het FTK⁹
 - de kleur **lichtgroen** geeft aan dat er sprake is van een relatief beperkte verbetering t.o.v. het FTK,
 - de kleur **groen** geeft aan dat er sprake is van een relatieve verbetering t.o.v. het FTK, en
 - de kleur **donkergroen** geeft aan dat er sprake is van een relatief grote verbetering t.o.v. het FTK.
- Met teksten worden er kwalificaties (een waardering) gegeven, oplopend van slechter, minder naar iets minder en vervolgens van iets beter, beter tot veel beter:
 - slechter: geeft aan dat er sprake is van een achteruitgang boven 10% punt
 - minder: geeft aan dat er sprake is van een achteruitgang van 5%-10% punt
 - iets minder: geeft aan dat er sprake is van een achteruitgang tot 5% punt
 - iets beter: geeft aan dat er sprake is van een verbetering tot 5% punt
 - beter: geeft aan dat er sprake is van een verbetering van 5%-10% punt
 - veel beter: geeft aan dat er sprake is van een verbetering boven 10% punt

Toelichting:

- OP staat voor ouderdomspensioen en PP voor partnerpensioen.
- De waardering geeft aan wat het effect is, of sprake is van een grotere procentuele wijziging of een kleinere.
- De kleuren die zijn opgenomen, geven de verhouding aan van de toegevoegde waarde voor een bepaalde groep of cohort.

Daarbij is het niet zo dat dat de ene groene kleur hetzelfde – procentueel – bijdraagt aan de invaarkapitalen als dezelfde groene kleur die bij een ander cohort of een andere dekkingsgraad vermeld staat. Hoe donkerder de kleur groen hoe groter het positieve effect is (maar kan het bijvoorbeeld beide de kwalificatie 'beter' of 'veel beter' hebben).

⁹ Voor netto profijt geldt een ander criterium, een achteruitgang tot -5% wordt niet beoordeeld als een verslechtering.

5.4.2 Vervangingsratio

De berekende vervangingsratio betreft de totale verwachte uitkeringenstroom voor een deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde van de nieuwe FPR gedeeld door de totale verwachte uitkeringenstroom voor een deelnemer, gewezen deelnemer of pensioengerechtigde van de huidige regeling tot en met een leeftijd van 100 jaar. De uitkeringenstroom is inclusief de toekomstige indexatieverwachting en bij het vaststellen hiervan wordt rekening gehouden met sterftekansen.

De vervangingsratio's zijn berekend voor alle groepen voor verschillende dekkingsgraden waarbij gekeken is naar een mediaan scenario, pessimistisch scenario en optimistisch scenario. Dit zijn door DNB voorgeschreven scenario's die moeten worden doorgerekend om de evenwichtigheid te kunnen beoordelen.

Samenvattend kan het volgende overzicht worden opgesteld voor de analyse van de berekeningen van de vervangingsratio's voor de verschillende groepen bij verschillende dekkingsgraden:

Scenario	Actieven			Slapers			Gepensioneerden	
	< 43	43 - 58	> 58	< 43	43 - 58	> 58	OP	PP
DG 115%, mediaan	veel beter	iets beter	iets beter	veel beter	beter	iets beter	beter	beter
DG 115%, pess.	minder	slechter	minder	slechter	slechter	slechter	gelijk	minder
DG 115%, optim.	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter
DG 126,5%, med.	veel beter	beter	beter	veel beter	veel beter	beter	veel beter	veel beter
DG 126,5%, pess.	slechter	slechter	minder	slechter	slechter	slechter	iets beter	iets minder
DG 126,5%, optim.	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter
DG 103,5%, med.	veel beter	iets beter	iets beter	veel beter	beter	minder	beter	beter
DG 103,5%, pess.	minder	slechter	minder	slechter	slechter	slechter	iets minder	iets minder
DG 103,5%, optim.	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter

Tabel: analyse van de berekeningen van de vervangingsratio's bij de diverse dekkingsgraden

- De onderlinge verhoudingen tussen de diverse cohorten en groepen blijven op hoofdlijnen gelijk bij de verschillende dekkingsgraden en scenario's.
- Actieve deelnemers:** De jongere deelnemers komen in vrijwel alle scenario's het beste uit de vergelijking. Dit beeld wordt sector breed waargenomen, de berekeningen pakken voor de jongeren (ook bij gewezen deelnemers) erg goed uit. De vraag is of dit een realistisch beeld geeft, of dat het door de gehanteerde uitgangspunten wordt veroorzaakt. Het cohort 43–58 kan wat meer last hebben van slechtere omstandigheden (het pessimistische scenario) dan de oudere deelnemers. Dat komt waarschijnlijk doordat bij langdurige slechtere omstandigheden er onder het FTK sprake is van bescherming door aanwezige buffers, terwijl in de FPR negatieve rendementen eerder leiden tot verlaging van de pensioenen. Bij een lage dekkingsgraad (de getoonde variant 103,5%) hebben actieve deelnemers last van het afschaffen van de doorsneepremie. Weliswaar wordt de compensatie nu voor de - oudere – deelnemers gefinancierd uit de reguliere premie, maar dat resulteert uiteraard weer voor alle deelnemers in een jaarlijkse lagere spaarpremie, dat doorwerkt in lagere pensioenverwachtingen.
- Gewezen deelnemers:** Bij de gewezen deelnemers is een vergelijkbaar beeld waar te nemen als bij de actieve deelnemers. Wel zijn de verlagende, respectievelijk verhogende effecten bij de gewezen deelnemers groter, zowel in het pessimistische scenario als in het optimistische scenario. Dat komt omdat er geen sprake is van 'damping' door de premiestorting. Door het storten bij de actieve deelnemers van premies die in alle scenario's gelijk blijven, wordt het fors verlagen van kapitalen bij deelnemers positief beïnvloed en wordt het fors verhogen van kapitalen negatief beïnvloed.
- Pensioengerechtigden:** Bij de pensioengerechtigden zijn de uitslagen naar boven en naar beneden minder groot, maar blijft de positie ten opzichte van de andere groepen vergelijkbaar. Minder grote uitslagen betekent dat de uitkering stabiel zal zijn (dat kan ook betekenen geleidelijker dalen of geleidelijker stijgen), wat uiteraard ook gewenst is.

Naar mening van het bestuur ziet het complete plaatje er evenwichtig uit. Wel wordt geconstateerd dat de stand van de economie een behoorlijke impact kan hebben op de resultaten. Bijvoorbeeld bij de verschillen in een pessimistisch scenario en een optimistisch scenario.

Met name voor de jongeren waaieren in die gevallen de uitkomsten enorm naar beneden en naar boven uit. Dat is inherent aan de gehanteerde uitgangspunten zoals de gebruikte scenarioset maar ook aan het karakter van de FPR. Er wordt meer beleggingsrisico gelopen dat kan resulteren in lagere maar ook duidelijk hogere kapitalen. Wat het bestuur betreft is dit acceptabel, het past bij het karakter van de FPR en een deelnemer kan altijd nog zelf kiezen voor een defensieve lifecycle.

De dekkingsgraad eind juni 2026 bepaalt hoe de voorrangsregels definitief uitpakken. Bij een dekkingsgraad van 115% of hoger kunnen alle voorrangsregels worden toegepast. Bij een lage dekkingsgraad is dat echter niet volledig mogelijk. In die situatie kan wellicht niet de volledige beoogde inhaalindexatie worden gecompenseerd of moet een deel van de afschaffing doorsneesystematiek uit de premie worden betaald omdat het vrije vermogen daarvoor ontoereikend is.

Weliswaar kan het zijn dat de – oudere – gewezen deelnemers er op achteruit gaan bij een lage dekkingsgraad. Hier geldt echter voor dat aangenomen mag worden dat het merendeel elders pensioen aan het opbouwen is en dat bij de andere werkgevers/ uitvoerders met voorrangsregels wordt gekeken hoe opgebouwde aanspraken kunnen worden ingevaren en compensatie kan worden toegekend.

Verder kan gesteld worden dat bij de actieve deelnemers het cohort 58-plussers er niet of het minst op vooruit gaat bij een lage dekkingsgraad van 103,5%. Het bestuur is echter van mening dat er voldoende compensatiemaatregelen zijn opgenomen in het transitieplan om ook voor dit cohort de transitie zo optimaal als mogelijk te maken.

Bij een dekkingsgraad van 103,5% geldt verder dat tegenvallers in de huidige regeling na pensioeningang gedeeld worden over alle groepen. Er wordt dan gekort over alle groepen als er sprake zal zijn van een langdurige herstelplansituatie. In de nieuwe regeling profiteren bij een lage dekkingsgraad de huidige pensioengerechtigden van de RDR (hun vooruitgang komt ook hoger uit), maar de RDR is dan niet meer voldoende gevuld als het cohort 63-68 met pensioen gaat waardoor de uitkering eerder wordt verlaagd en ze er vergeleken met de huidige regeling er iets op achteruit gaan.

Dit gevolg is inherent aan het karakter van de nieuwe regeling en de werking van de RDR. Hoewel de kans hierop klein is, kunnen - bij alle dekkingsgraden - in het geval de RDR nagenoeg leeg zou geraken, pechgeneraties voorkomen die minder van de werking van de RDR kunnen profiteren dan andere generaties. Aan de andere kant kunnen als de RDR vol is, ook gelukgeneraties voorkomen die extra zullen profiteren. Vooraf is niet in te schatten hoe dat gaat verlopen, dat hangt van de toekomstige omstandigheden af.

De resultaten van de verschillende analyses (dekkingsgraden en scenario's) voor de vervangingsratio in ogenschouw nemend, is het bestuur van mening dat er geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (cohort van een) groep.

5.4.3 UPO bedrag

Het berekende UPO-bedrag betreft de verwachte pensioenuitkering van de nieuwe FPR op pensioenleeftijd voor de betreffende deelnemer in de nieuwe regeling gedeeld door de verwachte pensioenuitkering in de huidige FTK regeling. Hierbij geldt dat voor een pensioengerechtigde de uitkering na tien jaar wordt genomen. De UPO bedragen zijn berekend voor alle groepen voor verschillende dekkingsgraden, waarbij gekeken is naar een mediaan scenario, pessimistisch scenario en optimistisch scenario.

Samenvattend kan het volgende overzicht worden opgesteld voor de analyse van de berekeningen van de UPO bedragen voor de verschillende groepen bij verschillende dekkingsgraden:

Scenario	Actieven			Slapers			Gepensioneerden	
	< 43	43 - 58	> 58	< 43	43 - 58	> 58	OP	PP
DG 115%, mediaan	veel beter	beter	beter	veel beter	beter	iets beter	beter	beter
DG 115%, pess.	minder	slechter	slechter	slechter	slechter	Slechter	minder	minder
DG 115%, optim.	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter
DG 126,5%, med.	veel beter	beter	beter	veel beter	veel beter	beter	beter	beter
DG 126,5%, pess.	slechter	slechter	minder	slechter	slechter	slechter	minder	minder
DG 126,5%, optim.	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter
DG 103,5%, med.	veel beter	iets beter	gelijk	veel beter	beter	iets minder	beter	beter
DG 103,5%, pess.	minder	slechter	slechter	slechter	slechter	slechter	iets minder	iets minder
DG 103,5%, optim.	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter	veel beter

Tabel: Berekening van de UPO bedragen bij de diverse dekkingsgraden

- Dezelfde conclusies kunnen worden getrokken als bij het overzicht van de vervangingsratio's.
- De onderlinge verhoudingen tussen de diverse groepen blijven derhalve op hoofdlijnen gelijk, de jongeren komen er in alle scenario's het beste uit de vergelijking.
- Ook bij de UPO bedragen zijn bij de pensioengerechtigden de uitslagen naar boven en naar beneden minder groot, maar blijft de positie ten opzichte van de andere groepen vergelijkbaar.

De resultaten van de analyses met verschillende dekkingsgraden en scenario's voor de UPO bedragen in ogenschouw nemend, is het bestuur van mening dat er geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (cohort van een) groep.

5.4.4 Netto profijt

Netto profijt wordt bepaald als de marktwaarde van de uitkeringen -/- marktwaarde premies. De maatstaf wordt vervolgens bepaald als (netto profijt Wtp – netto profijt FTK) uitgedrukt als percentage van de marktwaarde van de uitkeringen bij voortzetting van de huidige regeling (FTK).

Voor drie dekkingsgraden (115%, 126,5% en 103,5%) is het netto profijt berekend. Het samenvattende overzicht is hieronder opgenomen. De beoordelingscriteria verschillen van de vorige twee analyses: In dit overzicht wordt de kleur geel pas toegepast bij een negatief verschil groter dan 5%. Negatieve verschillen kleiner dan 5% krijgen de kleur groen. Als er "gelijk" staat, betekent dat de huidige regeling ongeveer dezelfde uitkomsten geeft als de FPR.

Het bestuur heeft ervoor gekozen een negatief verschil van -5% ook nog positief te waarderen, omdat bij netto profijt de resultaten niet op elkaar gedeeld worden zoals bij verwacht pensioen, maar het wordt beoordeeld als het verschil tussen twee resultaten. De netto-profijs berekeningen zijn modelafhankelijk en lastiger te interpreteren, waardoor het bestuur voor een iets ruimere marge heeft gekozen. Door te kijken naar het verschil in resultaten, wordt sneller een negatief resultaat gerealiseerd en een beperkt negatief resultaat wordt niet als onevenwichtig beschouwd. Daarnaast is het zo dat de netto profijt berekeningen heel erg afhankelijk zijn van de uitgangspunten waarmee gerekend wordt. Daardoor zijn de uitkomsten minder tastbaar. Voor het bestuur een reden om daar iets pragmatischer mee om te gaan.

Scenario	Actieven			Slapers			Gepensioneerden	
	< 43	43 - 58	> 58	< 43	43 - 58	> 58	OP	PP
DG 115%	veel beter	iets beter	iets beter	iets slechter	gelijk	iets beter	iets beter	iets beter
DG 126,5%	beter	iets beter	beter	iets slechter	iets beter	iets beter	iets beter	iets beter
DG 103,5%	veel beter	beter	beter	iets beter	gelijk	iets beter	iets beter	iets beter

Tabel: Berekening van netto profijt bij de diverse dekkingsgraden

De jongere deelnemers gaan er naar verwachting in netto profijt het meest op vooruit. Dit is het gevolg van het afschaffen van de doorsneesystematiek waardoor de premie voor hen omhoog gaat. Verder valt op dat het dekkingsgraadniveau geen grote invloed heeft op de vergelijking tussen beide pensioenregelingen als gekeken wordt naar de marktwaarde van de uitkeringen en de premies.

De resultaten van de verschillende analyses (dekkingsgraden) voor netto profijt in ogenschouw nemend, is het bestuur van mening dat er geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (cohort van een) groep.

NETTO PROFIJT ZONDER RDR

Bovengenoemde netto profijt resultaten zijn gebaseerd op berekeningen van de nieuwe regeling inclusief de RDR. Om te analyseren wat het effect van de invoering van de RDR is voor de deelnemers, zijn aanvullende netto profijt berekeningen zonder RDR uitgevoerd. De netto profijt berekeningen voor het basisscenario bij een dekkingsgraad van 115% met en zonder de vorming van de RDR zijn met elkaar vergeleken.

- Voor actieven is het verschil in netto profijt effect tussen wel of geen RDR klein. Dit wordt met name veroorzaakt door demping van de premie;
- Voor de gewezen deelnemers jonger dan 61 jaar, is er een positief effect zichtbaar op het netto profijt effect als er geen RDR is (aanwezigheid van RDR is dus nadelig voor deze gewezen deelnemers). Dit komt niet zo zeer door de werking van de RDR, maar door het percentage inhaalindexatie. Als er geen RDR is, wordt het percentage dat aan inhaalindexatie kan worden toegekend lager, zodat er aan de gewezen deelnemers meer invaarkapitaal wordt toegekend vanuit de standaardmethode. Er is dan immers meer vermogen over. Dit is gunstig voor de gewezen deelnemers jonger dan 61 jaar want daar is de indexatieachterstand relatief lager. Zij profiteren meer van standaardmethode dan van inhaalindexatie.
- Voor oudere gewezen deelnemers ouder dan 61 jaar is er een (klein) negatief effect zichtbaar op het netto profijt effect als er geen RDR is. Ook hier speelt de indexatieachterstand een rol. Voor deze gewezen deelnemers is er over het algemeen een grotere indexatieachterstand zodat zij meer profijt hebben van een hogere inhaalindexatie dan van meer uitdelen via standaardmethode. Over het algemeen geldt dat de effecten voor gewezen deelnemers relatief beperkt zijn;
- Voor pensioengerechtigden is het grootste effect op het delta netto profijt zichtbaar. Indien er geen RDR zou zijn, daalt het delta netto profijt effect. Pensioengerechtigden hebben dus, zoals ook verwacht, het meeste profijt van aanwezigheid van de RDR. Dit effect is het grootst met name bij oudere pensioengerechtigden (ouder dan 88 jaar).

De verschillen zijn beperkt, waardoor de conclusie getrokken kan worden dat de invoering van de RDR niet resulteert in een significant effect voor de deelnemers, maar waarbij dit wel bescherming biedt als het tegenzit.

5.4.5 Andere rekenrente

Tot slot zijn de vervangingsratio's, het UPO-bedrag en netto profijt doorgerekend bij een dekkingsgraad van 115% met andere renteniveaus. Voor de vervangingsratio is bij alle renteniveaus gekeken naar een mediaan scenario, pessimistisch scenario en optimistisch scenario. Hierna is alleen het mediaan scenario gepresenteerd, aangezien de andere scenario's een vergelijkbaar beeld opleveren. In de volgende tabel zijn de vervangingsratio's opgenomen bij een andere rekenrente voor het mediaan scenario.

Scenario	Actieven			Slapers			Gepensioneerden	
	< 43	43 - 58	> 58	< 43	43 - 58	> 58	OP	PP
DG 115%	veel beter	iets beter	iets beter	veel beter	beter	iets beter	beter	beter
Rente + 1%	veel beter	gelijk	iets beter	gelijk	slechter	gelijk	beter	beter
Rente - 1%	veel beter	veel beter	iets beter	veel beter	veel beter	iets beter	beter	beter

Tabel: Berekening van de vervangingsratio's bij andere rekenrentes

Wat opvalt is dat bij een 1%-hogere rente de overgang naar de FPR minder goed uitpakt voor sommige cohorten bij de gewezen deelnemers, die er op achteruit gaan. Dat wordt verklaard doordat bij een stijgende rente in de huidige regeling de dekkingsgraad stijgt en er veel kan worden geïndexeerd.

Voor deze cohorten gewezen deelnemers is door de hogere rente de inkoop van indexatie namelijk veel goedkoper en ontvangt deze groep daardoor bij een hogere dekkingsgraad meer indexatie in de huidige regeling dan dat de vermogensgroei tot pensioendatum oplevert in de FPR. De 'goedkope' indexatie wordt dus niet goedgemaakt door hogere beleggingsopbrengsten in de FPR.

Ook is er sprake van een hele beperkte achteruitgang voor de actieven in het cohort 48 – 53. Bij een 1% rentestijging betreft dit slechts een achteruitgang van 1%. Dit is dermate beperkt dat naar oordeel van het bestuur geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor deze groep.

Een lagere rekenrente leidt niet echt tot andere conclusies ten opzichte van de voorgeschreven rente uit de DNB scenarioset van Q1 2024. Het levert vergelijkbare resultaten op. Wel is bij de gewezen deelnemers uit de berekeningen af te leiden dat in de huidige regeling de inkoop van indexatie duurder is en dus de FPR er beter uitkomt. Daarbij speelt ook mee dat gewezen deelnemers bij een lage rente een groter deel van het vermogen meekrijgen, dat gunstig uitpakt.

Deze berekeningen tonen dus aan dat bepaalde groepen er bij een hogere rente erop achteruit gaan. Dit is met name bij de gewezen deelnemers waar te nemen. Het bestuur heeft hier uitvoerig naar gekeken en bediscussieerd.

De aanname is dat een aanzienlijk deel van de gewezen deelnemers elders pensioen aan het opbouwen zijn en dat bij de andere werkgevers/uitvoerders met voorrangsregels wordt gekeken hoe opgebouwde aanspraken kunnen worden ingevaren. Recente CBS cijfers tonen aan dat 89% van de werkenden pensioen opbouwt, waarmee het voor de hand ligt dat het merendeel van de gewezen deelnemers elders pensioen opbouwt (ervan uitgaande dat het merendeel elders aan het werk is). Gegeven het feit dat niet uitgesloten kan worden dat gewezen deelnemers ook elders pensioen opbouwen dat resulteert in compensatiemaatregelen, heeft het bestuur doen besluiten bij de Sociale Partners niet aan te sturen op aanpassing van de voorrangsregels. Kijkend naar het complete beeld is er naar mening van het bestuur geen sprake van onevenwichtig nadeel.

Wordt gekeken naar de netto profijt berekeningen in de voorgaande tabel, dan kan dezelfde conclusie worden getrokken bij de andere doorgerekenende renteniveaus. Ook daar geldt dat een 1%-punt hogere rekenrente tot wat lagere resultaten leidt en ook bij de gewezen deelnemers tot een verslechtering leidt. Hiervoor gelden dezelfde argumenten als bij de vervangingsratio.

Bij de huidige regeling kan er meer worden geïndexeerd aangezien door de hogere rente de inkoop van indexatie goedkoper is en door de gelijkblijvende premie met hoge premiedekkingsgraad stijgt de dekkingsgraad onder het FTK (waardoor er meer geïndexeerd kan worden). Bij een 1%-punt lagere rekenrente is dan weer sprake van een verbetering voor bijna alle cohorten.

De uitgevoerde decompositieberekeningen tonen aan wat de oorzaak is van het negatieve netto profijt voor gewezen deelnemers bij een hoge rekenrente. De verklaring ligt in de premiesystematiek die in de doorrekeningen gevolgd wordt. Wordt gebruik gemaakt van een gewijzigde doorrekening van de premiesystematiek met behulp van de gedempte kostendekkende premie methodiek, dan zien we dat het netto profijt bij een hoge rente vrijwel nihil is voor veel leeftijden en voor de oudere gewezen deelnemers zelfs positief. En bij deze aanpassing van de premievariant resulteert dit niet in negatieve resultaten voor actieven of gepensioneerden. Aangezien in de huidige regeling bij een hoge rente de premie naar verwachting nooit jarenlang gelijk zou zijn aan het huidige premieniveau, acht het bestuur de decompositieberekening realistischer voor deze variant en is het bestuur van mening dat, gezien alle positieve resultaten bij een gewijzigde premiemethodiek, er geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor gewezen deelnemers bij een hoog rentescenario.

Samenvattend is er voor het bestuur geen aanleiding om het beeld dat het standaard scenario geeft bij een dekkingsgraad van 115%, aan te passen of aan scherpen als de resultaten bij een andere rekenrente worden beoordeeld. Weliswaar is er her en der sprake van wat verschuivingen, maar die leiden niet tot andere conclusies.

De resultaten van de verschillende analyses (renteniveaus) voor de vervangingsratio en netto profijt in ogenschouw nemend, is het bestuur van mening dat er geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (cohort van een) groep.

DE EXCEDENTREGELING

Sociale Partners hebben ervoor gekozen om de huidige BP-kapitalen in te brengen in de persoonlijke pensioenvermogens van de nieuwe FPR, waarbij sprake is van een lagere premie vergeleken met het basisdeel van de FPR.

Daarbij worden de medio 2026 opgebouwde BP-kapitalen 1-op-1 ingevaren in de persoonlijke pensioenvermogens. Er is daarnaast door Sociale Partners gekozen om een overgangs- / compensatieregeling buiten het pensioenfonds in te voeren. Deze compensatieregeling is in detail opgenomen in het transitieplan en is nodig omdat het excedentdeel van de nieuwe FPR resulteert in lagere bruto profijt resultaten (hierop is de transitie getoetst).

Sociale Partners hebben gekozen voor een compensatie in de vorm van extra premiebetaling voor – toekomstige – deelnemers gedurende 15 jaar. Daarmee zou een gelijkwaardig pensioenkapitaal opgebouwd kunnen worden. Na deze 15 jaar krijgen de huidige deelnemers een extra garantie op het verwacht bereikbaar pensioen. Als sprake is van een achteruitgang van meer dan een bepaald netto bedrag per maand (dit bedrag verschilt per werkgever), wordt de achteruitgang boven dit netto bedrag gecompenseerd.

Door deze compensatieregeling is de maximale achteruitgang voor deze deelnemers gelijk aan dit netto bedrag per maand. Dit is daardoor beperkt, blijkt uit de transitieplannen. Als voor de huidige deelnemers aan de BP-regeling naar de combinatie wordt gekeken van het effect voor hun totale verwachte pensioenuitkering, mag verwacht worden dat zij er gemiddeld genomen op vooruit gaan. De komende 15 jaar wordt volledige premiecompensatie toegekend wat resulteert in een vergelijkbaar verwacht pensioen. De periode daarna wordt aanvullende compensatie toegekend, als blijkt dat de grens van maximale achteruitgang gelijk aan het netto bedrag per maand niet gehaald is. Gezien de – gemiddeld – verwachte verbeteringen van de actieve groep 53-minners, mag verwacht worden dat het totaal aan verwacht pensioen van het basis- en excedentdeel van de FPR, hoger uitvalt dan het nu verwacht pensioen. Verder heeft het bestuur eerder als uitgangspunt vastgesteld dat BP-kapitalen niet hebben bijgedragen aan de vorming van de algemene reserve van Pf APF. Het wordt daarom niet evenwichtig geacht om uit de algemene middelen van Pf APF compensaties te financieren voor de vervanging van de progressieve BP-premiestafel door een vlakke premie. Het buiten het pensioenfonds om compenseren van deze overgang naar een vlakke premie, past daar derhalve uitstekend bij.

Het bestuur is van mening dat er door deze compensatiemaatregel voor het huidige excedentdeel van de pensioenregeling, kijkend naar het totaalpakket van de nieuwe FPR, geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor een bepaalde groep. Ook het vrije vermogen blijft daarbij buiten beschouwing en wordt volledig aangewend voor het uitvoeren van de voorrangregels voor de CDC-regeling. Dit vindt het bestuur belangrijk in het evenwichtigheidsvraagstuk.

Dit wordt bevestigd door de uitgevoerde netto profijt effect berekening voor de combinatie van de basis en excedentregeling:

- Voor de basisregeling en excedentregeling samen resulteert per saldo een licht negatief netto profijt effect voor de actieven en gewezen deelnemers tot een leeftijd van ca 45 jaar:
 - 4%-punt voor leeftijd 19 aflopend tot
 - 1%-punt voor leeftijd 25-45
 - daarna maximaal een paar tienden van procentpunten.
- Het netto profijt effect voor de gepensioneerden blijft vrijwel gelijk (eventuele verschillen bedragen maximaal een paar tienden van procentpunten).

Belangrijkste reden van het lichte negatieve effect is dat in de huidige regeling pensioen kan worden ingekocht zonder dekkingsgraadopslag, waarna wel wordt meegedeeld in indexaties vanwege een hogere dekkingsgraad. Dit is voordelig voor de deelnemers die in beide regelingen pensioen opbouwen of hebben opgebouwd. Hierbij wordt op pensioendatum uit de excedentregeling ‘goedkoop’ pensioen ingekocht in de CDC-regeling waardoor er vergeleken met de CDC-regeling meer pensioen kan worden verkregen. Dit resulteert in een positief effect op het netto profijt van de gecombineerde huidige regeling.

Als dat vergeleken wordt met het netto profijt van de totale nieuwe FPR, dan resulteert een –beperkt– negatief netto profijt effect.

Conclusie is dat het beeld van de resultaten niet wijzigt, namelijk:

- Voor actieven was het netto profijt positief en dit blijft zo.
- Voor gewezen deelnemers was het beeld voor de jongeren negatief en voor de ouderen positief en dat blijft zo.
- Voor gepensioneerden was het netto profijt positief en dit blijft zo.

Belangrijk om hieraan toe te voegen is dat er naast de overgang naar de nieuwe pensioenregeling voor de excedent deelnemers, sprake is van een compensatieregeling bij de werkgevers zelf. Dit positieve effect voor de actieven is niet in deze berekeningen meegenomen.

5.5 Onderbouwing evenwichtige belangenafweging

Het bestuur is van mening dat er geen sprake is van enig onevenwichtig nadeel voor bepaalde (leeftijdscohorten van) groepen pensioenfondsdeelnemers op basis van alle ontvangen informatie en uitgevoerde analyses.

Het verwacht pensioen gaat er voor alle cohorten en groepen (actieven, gewezen deelnemers en gepensioneerden) bij het invaren gemiddeld genomen naar verwachting op vooruit bij een op transitiedatum verwachte dekkingsgraad rond de 115%. Dit komt omdat het beschikbare vermogen voor zover niet nodig voor andere doelen, met toepassing van de voorrangregels, wordt toebedeeld aan de verschillende groepen pensioenfondsdeelnemers op transitiedatum. Hierdoor stijgen bij de transitie eenmalig de persoonlijke pensioenvermogens en de voor gepensioneerden daaraan gerelateerde uitkeringen.

Bij een dekkingsgraad van 126,5% op transitiedatum gaat iedereen er naar verwachting gemiddeld genomen op vooruit. Hoe hoger de dekkingsgraad hoe hoger de verhoging zal zijn.

Bij een dekkingsgraad van 103,5% op transitiedatum gaat nog steeds bijna iedereen er gemiddeld genomen op vooruit, behalve het leeftijdscohort 63-68.

Als de dekkingsgraad laag (rond de 103,5%) is kunnen persoonlijke pensioenvermogens en ingegane uitkeringen niet worden verhoogd. Dat ligt dan niet aan de Wtp, maar aan het feit dat er dan te weinig vrij vermogen is. Ook in het huidige FTK-stelsel zouden dan de pensioenaanspraken en lopende uitkeringen niet zijn verhoogd. Na invaren is de toekomstige kans op aanpassingen onder de Wtp wel groter.

Naar verwachting betreft deze aanpassing een verhoging, maar een verlaging behoort ook tot de mogelijkheden. Dit komt omdat er in de Wtp niet eerst een voldoende hoge dekkingsgraad (buffer) opgebouwd hoeft te worden voor de pensioenaanspraken en uitkeringen aangepast kunnen worden.

De reden dat het leeftijdscohort 63-68 er niet op vooruit gaat, is als volgt. In de huidige regeling worden bij een dekkingsgraad van 103,5% tegenvallers voor en na pensioeningang gedeeld over alle groepen. Als er sprake zou zijn van een langdurige herstelplansituatie wordt er over een langere periode gefaseerd gekort over alle groepen. In de nieuwe regeling profiteren bij een lage dekkingsgraad de huidige gepensioneerden van de aanwezigheid van een risicodelingsreserve (RDR). Hun vooruitgang in de nieuwe regeling komt ook hoger uit. Maar het leeftijdscohort 63-68 kan hier voor pensioeningang niet van profiteren. Waar voor jongere cohorten nog geldt dat zij in de nieuwe regeling gemiddeld genomen profiteren van een beleggingsbeleid dat naar verwachting een hoger rendement oplevert, gaat dat niet op voor het cohort 63-68. Voor dit cohort wordt namelijk het risicoprofiel van de lifecycle waarin wordt belegd al afgebouwd. Aanvullend geldt dat in de huidige regeling mogelijke kortingen worden uitgesteld door een herstelplan. Hierdoor gaat dit cohort er vergeleken met de huidige regeling op pensioendatum iets op achteruit.

Het bestuur is van mening dat er geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor deze groep. De voorrangregels resulteren bij een lage dekkingsgraad niet tot de mogelijkheid om de inваarkapitalen te verhogen omdat er geen vrij vermogen aanwezig is. Daarbij is de achteruitgang beperkt.

In zijn algemeenheid geldt voor alle groepen bij alle dekkingsgraden dat de overgang naar de nieuwe regeling na het invaren naar verwachting leidt tot eerder verhogen van het kapitaal. Dit komt omdat er geen – nieuwe – buffers worden opgebouwd. Hierdoor kan de inflatie (gedeeltelijk) beter gevolgd worden.

Op basis van alle analyses die het bestuur heeft uitgevoerd, is het bestuur van mening dat naar verwachting gemiddeld genomen niemand er op achteruit gaat na het invaren en dat er geen sprake is van onevenwichtig nadeel bij de onderzochte scenario's. In de meeste scenario's gaan alle deelnemers er op vooruit. Er zijn echter ook scenario's waarin leeftijdscohorten van bepaalde groepen er op achteruit gaan.

Bij de beoordeling van de evenwichtigheid heeft het bestuur de toegekende AMvB-toeslagen en het extra indexerende vanwege het ingediende overbruggingsplan meegewogen. Dit wordt ook toegelicht in hoofdstuk 5.

Een belangrijk specifiek scenario is een hoge rente op transitiedatum. In dit scenario komen met name (jonge) gewezen deelnemers (veel) slechter uit de vergelijking tussen de nieuwe FPR en de huidige pensioenregeling. De decompositie van de berekeningsresultaten heeft het bestuur geholpen om tot de conclusie te komen dat er dan toch geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor deze groep:

- Bij de netto profijt berekening voor het hoge rentescenario (plus 100 bps), komen de resultaten voor gewezen deelnemers slechter uit, met name voor de jongeren.
- Geanalyseerd is waardoor dit wordt veroorzaakt. De decompositieberekeningen wijzen uit dat dit met name wordt veroorzaakt door de wijze van doorrekenen met de huidige premiesystematiek. Bij het doorrekenen van alle varianten is het huidige premieniveau gecontinueerd, omdat er sprake is van een CDC-regeling met gedempte kostendekkende premie waarbij de opbouw wordt gekort als de premie niet toereikend is. Het bestuur stelt dat dit niet realistisch is bij de varianten met hoge rente. In die varianten zal sprake zijn van een lagere (gedempte) kostendekkende premie en een (hele) hoge premiedekkingsgraad, waardoor in de praktijk naar verwachting de feitelijke premie zou worden aangepast aan de gedempte kostendekkende premie.
- De decompositieberekening met doorrekening van de gedempte kostendekkende premie methodiek wijst uit dat het netto profijt bij een hoge rente vrijwel nihil is voor veel leeftijden, behalve voor de oudere gewezen deelnemers, waar deze positief is. Bij deze aanpassing van de premievariant resulteert dit bovendien niet in negatieve resultaten voor actieven of gepensioneerden. Aangezien in de huidige regeling bij een hoge rente de premie naar verwachting nooit jarenlang gelijk zou zijn aan het huidige premieniveau, acht het bestuur de decompositieberekening voor deze variant realistischer. Het bestuur is van mening dat, gezien alle positieve resultaten bij een gewijzigde premiemethodiek, er geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor gewezen deelnemers bij een hoog rentescenario.
- Bij een hogere rente verbetert ook het verwacht pensioen bij deze decompositieberekening voor gewezen deelnemers. Weliswaar is er voor een paar cohorten nog sprake van een beperkte achteruitgang, maar deze verlaging is dermate klein dat het bestuur van mening is dat er in deze situatie geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor gewezen deelnemers.
- Verder mag verwacht worden dat deze groep na het vertrek ergens anders is gaan werken en zij daar pensioen opbouwen. Dat kan een argument zijn om te accepteren dat er voor gewezen deelnemers mogelijk een negatief effect ontstaat bij het overstappen op de nieuwe FPR. Het bestuur gaat onderzoeken of de aanname dat gewezen deelnemers elders pensioen opbouwen klopt, om daarmee de bevestiging te krijgen dat gewezen deelnemers geen nadeel ondervinden van de Wtp. Mocht dat echter niet het geval zijn, dan dient de situatie met de sociale partners besproken worden.

De opgebouwde BP-kapitalen worden 1-op-1 ingevaren in de persoonlijke pensioenvermogens. Er is daarnaast door Sociale Partners gekozen om een overgangs- / compensatieregeling buiten het pensioenfonds in te voeren. Het bestuur is van mening dat er door deze compensatiemaatregel voor het huidige excedentdeel van de pensioenregeling, kijkend naar het totaalpakket van de nieuwe FPR, geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor een bepaalde groep. Dit is onderbouwd in paragraaf 5.4.

Om te bepalen of er sprake is van een mogelijk onevenwichtig nadeel voor een specifieke (leeftijdscohort van een) groep heeft het bestuur met behulp van analyses de door Sociale Partners opgestelde voorrangregels getoetst aan de principes, maatstaven en vastgestelde bandbreedtes. Op basis van de resultaten van alle analyses komt het bestuur tot de conclusie dat sprake is van een evenwichtige transitie waarbij geen sprake is van een onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (leeftijdscohort van een) groep.

5.5.1 Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid invaardekkinggraad

De streefdekkinggraad is door Pf APF vastgesteld op 112% omdat bij deze dekkinggraad alle voorangsregels kunnen worden ingevuld. Ook in het ingediende overbruggingsplan is deze 112% als basis meegenomen, zowel voor wat betreft toekomstig toeslagbeleid als voor wat betreft het kortingsbeleid. Daarin wordt de evenwichtigheid benadrukt en is de impact hiervan doorgerekend door het vaststellen van de generatie effecten van toe te kennen extra toeslagen, in de vorm van netto profijt.

Sociale Partners hebben de minimale invaardekkinggraad vastgesteld op 103,5%. De dekkinggraad op het transitiemoment moet minimaal gelijk zijn aan 103,5%. Overleg tussen Sociale Partners en Pf APF vindt plaats bij een dekkinggraad onder 103,5%. Korting tot 103,5% vindt plaats als Sociale Partners alsdan besluiten in te varen.

Het bestuur heeft hier kennis van genomen en heeft de evenwichtigheid bij deze minimale invaardekkinggraad beoordeeld en geconcludeerd dat er bij deze dekkinggraad van 103,5% geen sprake is van onevenwichtig nadeel voor een bepaalde (leeftijdscohort van een) groep.

6 Transitie FTK en overbruggingsplan

In dit hoofdstuk gaan we in op het besluitvormingsproces voor het transitie FTK en het overbruggingsplan. Het transitie FTK is bedoeld om voor te sorteren op het nieuwe pensioenstelsel. Het vervangt min of meer de 'Algemene Maatregel van Bestuur' om eerder te kunnen indexeren (AMvB), waar het fonds eerst gebruik van heeft gemaakt.

We beschrijven welk effect de toeslagverlening in de periode tussen 2022 en het invaarmoment heeft op de deelnemers en Pf APF. We besteden aandacht aan de financiële en beleidsmatige implicaties van deze toeslagverlening. Ook besteden we aandacht aan we deze aspecten meenemen in de onderbouwing van de evenwichtigheid. Er wordt ingegaan op de afwegingen die zijn gemaakt om een eerlijk en evenwichtig beleid te waarborgen, rekening houdend met de belangen van verschillende groepen deelnemers en de financiële positie van Pf APF.

6.1 Besluitvormingsproces toepassen transitie FTK en overbruggingsplan

6.1.1 Transitie FTK

In deze paragraaf gaan we in op de effecten van de toepassing van het transitie FTK op de verschillende groepen deelnemers van Pf APF en de wijze waarop deze effecten invloed uitoefenen op de besluitvorming met betrekking tot de transitie.

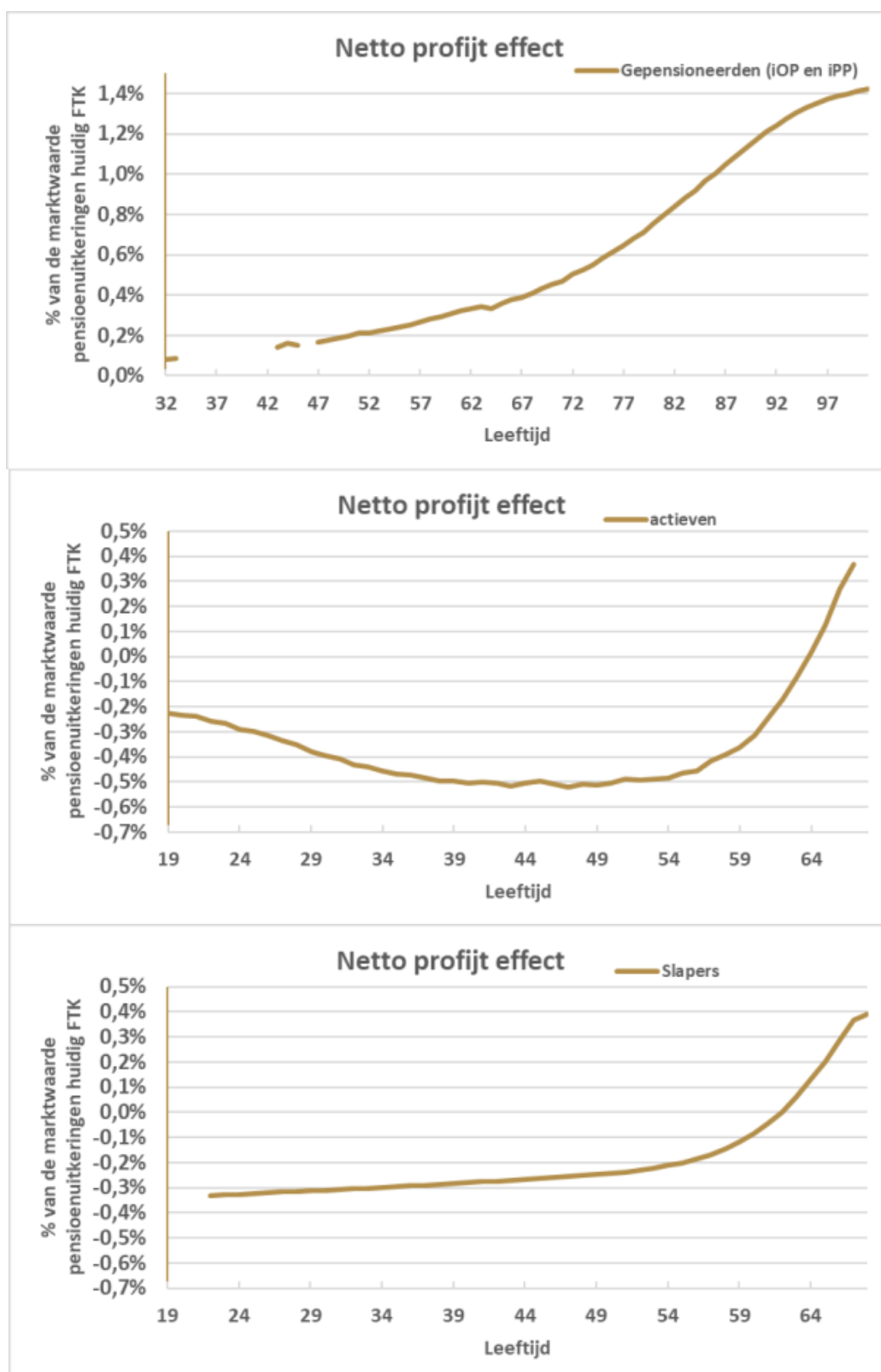
Pf APF maakt sinds 2022 gebruik van de 'Algemene Maatregel van Bestuur' om eerder te kunnen indexeren (AMvB), gevolgd door de keuze voor het transitie FTK in 2024 (vastgelegd in het overbruggingsplan). Dit in het kader van de aanloop naar de Wtp met andere regels. Het bestuur heeft voor toeslagverlening per 1 augustus 2022, 1 januari 2023, 1 januari 2024 en 31 december 2024 gebruik gemaakt van de AMvB indexatie om eerder een hogere indexatie mogelijk te maken en vanaf 1 juli 2024 gekozen voor het toepassen van het transitie FTK.

Bij de beoordeling van evenwichtigheid moet het bestuur de evenwichtigheid van invaren en evenwichtigheid van AMvB-toeslagen en overbruggingsplan los van elkaar en in samenhang wegen. Door toepassing van de AMvB was het mogelijk om tot en met 2024 7,49% extra te indexeren.

Per 1 juli 2024 heeft het bestuur een overbruggingsplan ingediend, waardoor het mogelijk was om per 31 december 2024 extra te indexeren en mogelijk is om 31 december 2025 extra te indexeren, als de dekkingsgraad dit toelaat en het bestuur dit evenwichtig acht op dat moment. Daarbij mag de dekkingsgraad na het toekennen van de indexatie niet onder de 112% komen (dit is namelijk de streefdekkingsgraad, de dekkingsgraad die we wensen te hebben op de transitiedatum).

Onder het transitie FTK is het daarmee mogelijk dat bij een dekkingsgraad boven de 112% de volledige prijsinflatie wordt toegekend (mits de dekkingsgraad boven de 112% blijft). Dat betekent dat, gegeven de dekkingsgraad en de inflatieverwachting eind 2025, er mogelijk nog een indexatie volgt.

Het bestuur heeft bij de besluitvorming de belangen van alle deelnemers (actief, gewezen deelnemer en pensioengerechtigd) zorgvuldig afgewogen. Er is bovendien goed gekeken naar de effecten voor verschillende leeftijdsgroepen. De netto profijt effecten van de extra toegekende indexaties zijn erg klein. In de volgende grafieken zijn de netto profijt effecten van de extra indexaties ultimo 2024 voor verschillende deelnemersgroepen inzichtelijk gemaakt.

Alle deelnemersgroepen en leeftijdscohorten zijn eind 2023 en eind 2024 geïnformeerd over het netto profijt effect van de toegekende extra indexaties, onder andere in de vorm van deze grafieken.

6.1.2 Overbruggingsplan

De AMvB was vanaf 1 januari 2024 niet langer van kracht. Het bestuur heeft in december 2023 en januari 2024 gesproken over de mogelijkheid om vanaf 2024 gebruik te maken van het transitie FTK. Het transitie FTK is bedoeld om voor te sorteren op het nieuwe pensioenstelsel. Het vervangt min of meer de AMvB, waar het fonds eerder gebruik van heeft gemaakt.

Het transitie FTK maakt twee belangrijke versoepelingen ten opzichte van het huidige FTK mogelijk:

- vervallen van eisen rond het minimaal vereist eigen vermogen en vereist eigen vermogen;
- verlagen van de indexatiedrempel én vervallen van de eis van toekomstbestendige indexatie.

Om gebruik te kunnen maken van het transitie FTK moet een overbruggingsplan bij DNB worden ingediend. Dit is voor 1 juli 2024 gedaan. Dit overbruggingsplan heeft geleid tot een aangepast toeslag- en kortingsbeleid. Hierover heeft het VO advies gegeven. Het overbruggingsplan is op 12 augustus 2024 door DNB goedgekeurd.

Het bestuur is van mening dat dit overbruggingsplan evenwichtig is. Het sluit aan bij zowel het eerdere besluit om gebruik te maken van de AMvB en tegelijkertijd nu sluit het aan bij de voorrangsregels zoals deze zijn opgesteld door Sociale Partners. In het overbruggingsplan is dit als volgt uiteengezet:

- Het bestuur heeft gekozen om gebruik te maken van het transitie FTK. Los van het gevolg om op deze manier voor te sorteren op het nieuwe stelsel, is een van de belangrijkste redenen dat er ruimere regels gelden voor wat betreft toeslagverlening. De afgelopen twee jaar is gebruik gemaakt van de AMvB om ruimere toeslag te kunnen verlenen. Gebruikmaken van het transitie FTK is naar de mening van het bestuur dan ook een consistente gedragslijn. De destijds gehanteerde argumenten voor het willen hanteren van ruimere regels voor toeslagverlening zijn daarbij nog steeds van toepassing. Pf APF heeft als missie dat het een waardevast pensioen voor alle deelnemers wil realiseren en de Sociale Partners hebben de intentie tot invaren. Daarnaast geeft de financiële positie voldoende ruimte, waarbij wel steeds is aangegeven dat het bestuur het van belang vindt dat er niet een te groot risico bestaat op een tekort op het moment van invaren. Om die reden is aanvullend rekening gehouden met een streef invaardekkinggraad van 112%, waar de dekkinggraad door toeslagverlening niet onder mag komen. De toeslag is maximaal gelijk aan de CPI prijsindex.
- Na het indienen van het overbruggingsplan vervallen de bestaande eisen rond MVEV en VEV. De daarmee gepaard gaande mogelijke kortingen zijn daarmee ook niet meer van toepassing. Daarvoor in de plaats komen de vereisten van het transitie FTK. Het bestuur heeft ervoor gekozen dat de dekkinggraad tijdens de transitieperiode niet lager mag zijn dan de minimale invaardekkinggraad. De dekkinggraad op het transitiemoment moet minimaal gelijk zijn aan 103,5%. Bij een dekkinggraad onder 103,5% treden Sociale Partners in overleg. Zij kunnen dan besluiten niet in te varen. Als zij besluiten toch in te varen vindt er een korting plaats. Dit kan zowel per 1 januari 2025 als per 1 januari 2026 van toepassing zijn (*later is het toeslag- / kortingsmoment aangepast naar 31 december 2024 en 31 december 2025*). Deze kortingsgrens van 103,5% is hoger dan de minimaal wettelijk voorgeschreven dekkinggraad van 90%.
- Gegeven de huidige financiële positie acht het bestuur het gebruikmaken van het transitie FTK in het belang van alle belanghebbenden. Om een soepele overgang naar het nieuwe stelsel te waarborgen, dient dit op verantwoorde wijze te gebeuren.

6.2 Effecten transitie FTK en invloed op besluitvorming

In deze paragraaf gaat Pf APF in op de effecten van de toepassing van het transitie FTK op de verschillende groepen deelnemers van Pf APF en welke factoren een rol spelen bij het maken van afwegingen.

Zoals in de vorige paragraaf is uitgewerkt zijn jaarlijks bij het indexatiebesluit de effecten van het transitie FTK meegenomen op de verschillende groepen deelnemers van Pf APF. Onder andere is bekeken of de dekkinggraad na toekenning boven de streefdekkinggraad van 112% zou blijven, alsmede is de - evenwichtige - uitwerking hiervan besproken binnen het bestuur. Dat heeft geresulteerd in het toekennen van extra indexatie.

De effecten voor deelnemers zijn ook doorgerekend, onder andere door het netto profijt effect vast te stellen. Deze zijn weergegeven in de grafieken in paragraaf 6.1.1.

6.3 Effect van toeslagverlening tussen 2022 en invaarmoment

In deze paragraaf wordt beschreven welk effect de toeslagverlening in de periode tussen 2022 en het invaarmoment heeft op Pf APF en de deelnemers, waarbij aangegeven wordt wat de financiële en beleidsmatige implicaties van deze toeslagverlening zijn.

Vanaf 2022 tot primo 2025 heeft het fonds 7,49% extra toeslag kunnen geven. De jaarlijkse totale som aan betaalde uitkeringen als gevolg van deze extra toeslagen bedraagt grofweg € 200 miljoen. Rekening houdend met de mogelijke toe te kennen toeslag eind 2025, betekent dit dat pensioengerechtigden op transitiedatum grofweg € 50 miljoen extra aan pensioenuitkering hebben ontvangen. Dit gegeven heeft het bestuur meegewogen bij het beoordelen van de evenwichtigheid.

6.4 Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid indexatiebeleid

Deze paragraaf biedt een beschrijving en onderbouwing van de evenwichtigheid van het gehanteerde indexatiebeleid. Er wordt ingegaan op de afwegingen die zijn gemaakt om een eerlijk en evenwichtig beleid te waarborgen, rekening houdend met de belangen van verschillende groepen deelnemers en de financiële positie van Pf APF.

Het bestuur heeft bewust in een vroeg stadium (2022) gekozen voor het toepassen van de AMvB en vervolgens voor het indienen van een overbruggingsplan om gebruik te kunnen maken van het transitie FTK. Belangrijkste argument daarbij was dat het bestuur dan meer vrijheid heeft om, indien gewenst, meer te indexeren dan dat onder het FTK mogelijk zou zijn. Hiermee kan Pf APF haar missie dat het een waardevast pensioen voor alle deelnemers wil realiseren beter realiseren.

Een van de belangrijkste redenen waarom het bestuur heeft gekozen om gebruik te maken van het transitie FTK is dat er ruimere regels gelden voor wat betreft toeslagverlening. Na het toepassen van de AMvB om een ruimere toeslag te kunnen verlenen, is het gebruikmaken van het transitie FTK naar de mening van het bestuur dan ook een consistente gedragslijn. De destijds gehanteerde argumenten voor het willen hanteren van ruimere regels voor toeslagverlening zijn daarbij nog steeds van toepassing.

Daarnaast geeft de financiële positie voldoende ruimte. Hierbij is wel aangegeven dat het bestuur het van belang vindt dat er niet een te groot risico bestaat op een tekort op het moment van invaren. Om die reden is aanvullend rekening gehouden met een streef invaardeckingsgraad van 112%, waar de dekkingsgraad door toeslagverlening niet onder mag komen. Hierbij wordt geen rekening gehouden met toekomstbestendigheid. De toeslag is maximaal gelijk aan de prijsindex.

Door toepassing van de AMvB en het overbruggingsplan is Pf APF in staat gebleken om meer te indexeren, dat met name ten goede is gekomen aan pensioengerechtigden.

Naar mening van het bestuur blijkt resulterend dat het toepassen van de voorrangsregels, samen met de AMvB-toeslag en de indexatie op basis van het transitie FTK in combinatie met het toepassen van de standaardmethode met 10-jaars spreiding, evenwichtig is voor alle (cohorten van) deelnemersgroepen. De berekeningen die hiervoor zijn uitgevoerd tonen aan dat geen sprake is van onevenredig nadeel voor welke groep dan ook.

7 Transitieplan (in hoofdlijnen)

In dit hoofdstuk beschrijven we het besluitvormingsproces over het transitieplan en het daarna opgestelde addendum. We zetten uiteen hoe de betrokken partijen tot besluitvorming zijn gekomen en welke fondsgremia hierbij betrokken zijn geweest. Tevens gaan wij in op de beoordeling door het fonds van de evenwichtigheid, uitvoerbaarheid en wettelijke voorschriften van de transitieplannen. Daarnaast geven we aan dat we smallere bandbreedtes hanteren voor het toetsen van de evenwichtigheid dan de sociale partners. Ten slotte geven wij de grenzen aan van de invaardeckingsgraad op transitiedatum. Buiten die grenzen varen we mogelijk niet in, maar gaan Sociale Partners eerst met elkaar in overleg.

De Sociale Partners van de vier aangesloten ondernemingen (zie 2.1.2.2) hebben eind oktober 2024 hun transitieplannen ingediend. Als gevolg van voortschrijdend inzicht en meer duidelijkheid over de Wtp regelgeving is in april / mei 2025 door alle vier de Sociale Partners een addendum op het transitieplan ingediend.

7.1 Beschrijving besluitvormingsproces transitieplan

In deze paragraaf geeft Pf APF een beschrijving van het besluitvormingsproces rondom het transitieplan en het daarna opgestelde addendum. Uiteengezet wordt hoe de betrokken partijen tot besluitvorming zijn gekomen en welke fondsgremia hierbij betrokken zijn geweest.

In 2021 zijn de betrokken ondernemingen al begonnen met voorbereidingen voor de Wtp. Vanaf 2021 zijn met diverse stakeholders kennissessies georganiseerd en zijn de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving gevolgd. Vakbonden en elk van de aangesloten organisaties hebben een paritaire werkgroep Pensioenen ingericht die als doel had om de Sociale Partners te adviseren en te informeren over de aanpassingen van de pensioenregeling. Naast deze paritaire werkgroep zijn diverse andere overlegorganen ingericht die bedoeld waren voor afstemming met verschillende betrokken partijen. In deze overlegorganen zijn relevante onderwerpen voorgelegd om gezamenlijk tot de beste invulling te komen. Alle betrokken partijen hebben periodiek de achterbannen meegenomen in het proces en tussentijdse keuzes en besluiten voorgelegd.

In het transitieplan staan de volgende overlegorganen opgenomen die zijn betrokken:

Overlegorgaan	Betrokkenen	Doel
Paritaire werkgroepen	AkzoNobel: Vertegenwoordigers van AkzoNobel en vakbonden en externe adviseurs Nouryon, Nobian, Salt Specialties: Vertegenwoordigers van Nouryon en vakbonden samen met een aantal kaderleden van Nouryon, Nobian en Salt Specialties en externe adviseurs	Sociale Partners adviseren en informeren over de implementatie van Wtp
CCG	Pf APF, AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V. en vakbonden	Coördinatie van de diverse acties van Pf APF en betrokken werkgevers en vakbonden
Techneutenoverleg	Adviseurs van AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., vakbonden en Pf APF	Afstemming over de diverse berekeningen en terugkoppeling daarover naar APS
Sociale Partners	AkzoNobel: Sociale partners, bestaande uit AkzoNobel en vakbonden Nouryon, Nobian, Salt Specialties: Sociale partners, bestaande uit Nouryon (c.s.) en vakbonden	Vaststellen nieuwe pensioenregeling, verzoek tot invaren, selectie pensioenuitvoerder
VGAN	Vertegenwoordigers van pensioengerechtigden	Hoorrecht op voorgenomen besluiten

APF	Bestuur Pf APF	Afstemming over inrichting nieuwe pensioenregeling en invaren om te komen tot een opdrachtaanvaarding die evenwichtig is voor alle betrokkenen
Werkgeversoverleg	AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V. (mede namens Nobian Industrial Chemicals B.V. en Hengelo Salt Specialties B.V.)	Afstemming om te zorgen dat de verschillende pensioenregelingen van de diverse werkgevers door Pf APF uitgevoerd kunnen worden
Werkgroep Communicatie NPS	AkzoNobel Nederland B.V., Nouryon Specialty Chemicals B.V., Nobian Industrial Chemicals B.V en vakbonden, APF	Afstemming over de communicatie ten aanzien van de Wtp naar deelnemers

Daarnaast zijn vanuit Pf APF de sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuariael vanaf het begin betrokken geweest bij het proces. Gedurende het proces is bij alle belangrijke besluiten aan beide sleutelfunctiehouders een opinie gevraagd. Het bestuur is van mening dat dit de kwaliteit van het proces ten goede is gekomen. Zie hoofdstuk 2.1.2 waar de betrokkenheid van de verschillende fondsorganen en gremia nader is uitgewerkt.

7.1.1 Rol van het VO

Het VO heeft geen wettelijke bevoegdheden ten aanzien van het transitieplan. Uiteraard heeft Pf APF het VO meegenomen in het proces van de vaststelling van de evenwichtigheid op basis van de door Sociale Partners geformuleerde voorrangsregels. Er zijn meerdere sessies geweest tussen het bestuur met zowel het VO als RvT afzonderlijk, en er zijn gezamenlijk sessies gehouden. Zie ook paragraaf 2.1.2.3. Op deze manier heeft het bestuur al voor de totstandkoming van de definitieve invaardocumenten rekening kunnen houden met de standpunten en adviezen van haar stakeholders.

7.1.2 Rol van de RvT

De RvT heeft geen wettelijke bevoegdheden ten aanzien van het transitieplan. Uiteraard heeft Pf APF de RvT meegenomen in het proces van de vaststelling van de evenwichtigheid op basis van de door Sociale Partners geformuleerde voorrangsregels. Er zijn meerdere sessies geweest tussen het bestuur met zowel het VO als RvT afzonderlijk, en er zijn gezamenlijk sessies gehouden. Zie ook paragraaf 2.1.2.4. Op deze manier heeft het bestuur al voor de totstandkoming van de definitieve invaardocumenten rekening kunnen houden met de standpunten en adviezen van haar stakeholders.

7.1.3 Rol van de VGAN

De VGAN is door de Sociale Partners in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven op het transitieplan. Dit oordeel is op een zodanig tijdstip gevraagd dat het van invloed is geweest op de inhoud van het transitieplan en de daarin verantwoorde keuzes. Het oordeel en standpunten van de VGAN is door Sociale Partners beoordeeld en meegewogen bij de definitieve keuzes van de inrichting van het transitieplan.

Hieronder worden de verschillende contactmomenten met de VGAN nader toegelicht.

- In oktober 2021 is door Sociale Partners en Pf APF een toelichting gegeven aan de VGAN over het proces en de aanpak naar het nieuwe pensioenstelsel en hoe de VGAN hierin wordt betrokken.
- Gedurende 2022 en 2023 is de VGAN door Sociale Partners en Pf APF periodiek bijgepraat over de status en de planning van het proces.
- In juni 2022 is door de achterban van de vakorganisaties ingestemd met de keuze voor de FPR. De onderbouwing van deze keuze is tijdens een kennissessie georganiseerd door Sociale Partners, toegelicht aan de VGAN. De VGAN heeft aangegeven zich te kunnen vinden in de keuze voor de FPR.
- In november 2022 is de VGAN bijgepraat door de Sociale Partners over de 9 belangrijke punten voor de inrichting van de FPR. De VGAN heeft naar aanleiding van dit overleg een schrijven gedeeld waarin de standpunten van de VGAN uiteen zijn gezet, zodat Sociale Partners hierin het verdere besluitvormingsproces rekening mee konden houden.

- In mei 2023 heeft de VGAN hun standpunten ten aanzien van de Wtp en – meer in het bijzonder – het invaren onder de aandacht gebracht bij de Sociale Partners middels een *position paper*. De VGAN brengt in dat *position paper* drie belangrijke standpunten naar voren: (i) het bepalen van de datum van invaren en bij welke dekkingsgraad invaren verantwoord is, (ii) er zou een koopkrachtig pensioen gerealiseerd moeten worden, en (iii) evenwichtig invaren waar voorrang gegeven zou moeten worden aan het wegwerken van achterstallige indexatie.
- In oktober 2023 is een overleg geweest tussen Sociale Partners en de VGAN, in aanwezigheid van APF over de Wtp.
- In 2023/begin 2024 zijn diverse scenario's van invaarregels doorgerekend en zijn de resultaten gedeeld met de VGAN. Op verzoek van de VGAN zijn ook andere alternatieven doorgerekend. De bevindingen en wensen van de VGAN zijn door Sociale Partners meegewogen in de uiteindelijke invulling van de transitie en voorrangsregels.
- Het transitieplan is ook voorgelegd aan de VGAN met het verzoek om een oordeel uit te spreken. Dit oordeel is door de VGAN toegelicht op 22 april 2024 en schriftelijk toegezonden op 23 april 2024. De VGAN stelde een aantal aanpassingen voor van het transitieplan en deelde zijn zorgen ten aanzien van de pensioenverwachting in het slecht weer scenario. Sociale Partners hebben deze input van de VGAN zorgvuldig bekeken en besloten het transitieplan op een aantal punten aan te passen. Zo is er een ambitie toegevoegd voor de opbouwfase, en zijn de voorrangsregels zodanig aangepast dat bij een dekkingsgraad lager dan 105% er een 1-jaarsspreidingsperiode wordt toegepast. Sociale Partners zijn zich ervan bewust dat zij niet alle verzoeken van de VGAN hebben kunnen inwilligen, maar zijn ervan overtuigd dat de transitie zoals beschreven in dit transitieplan leidt tot een evenwichtige transitie.

7.1.4 Rol van de sleutelfunctiehouders

De sleutelfunctiehouder risicobeheer en actuariael zijn door Pf APF betrokken bij het proces voor het opstellen van het transitieplan en de beoordeling daarvan. Met beide sleutelfunctiehouders heeft het bestuur geklankbord over aspecten uit het transitieplan. De sleutelfunctiehouders hebben geen formele opinie gegeven over het transitieplan. Bij het definitieve concept Besluitvormingsdocument Evenwichtigheid hebben de sleutelfunctiehouders hun opinie afgegeven, die vervolgens ook tijdens de bestuursvergadering van 11 maart 2025 in aanwezigheid van de sleutelfunctiehouders zijn besproken. Uiteindelijk hebben zij na oplevering van het definitieve document hun definitieve opinies afgegeven die op 20 mei 2025 door het bestuur zijn besproken.

7.1.5 Transitiecommissie

Er is door de overheid een onafhankelijke transitiecommissie ingesteld. De transitiecommissie heeft als taak te bemiddelen tussen partijen en/of partijen bindend te adviseren die een pensioenregeling overeenkomen indien deze partijen daartoe gezamenlijk een verzoek doen. Van deze transitiecommissie is door Sociale Partners en Pf APF geen gebruik gemaakt omdat het proces in goede harmonie is verlopen en er geen materiële geschillen zijn ontstaan tijdens de besluitvorming en implementatie van de transitie. Sociale Partners en Pf APF hebben ervoor gekozen om op basis van onderling overleg en samenwerking, tot overeenstemming te komen over de noodzakelijke stappen binnen de transitie. Dit benadrukt het vertrouwen tussen de betrokken partijen en hun gezamenlijke inzet om de transitie zorgvuldig en effectief uit te voeren.

7.2 Toelichting beoordeling evenwichtigheid transitieplan en rol betrokkenen

Pf APF geeft een toelichting op de wijze waarop het bestuur de evenwichtigheid van het transitieplan en het erna opgestelde addendum heeft vastgesteld en welke rol het VO, de RvT en de sleutelfunctiehouders daarbij hebben bekleed.

Het bestuur heeft een eigen beoordeling uitgevoerd van de uitwerking van het ingediende transitieplan en het later opgestelde addendum. Dat betreft de uitwerking van de voorgestelde nieuwe pensioenregeling (FPR), alsmede de uitwerking van de in het transitieplan opgenomen voorrangsregels voor de verdeling van het pensioenvermogen bij invaren naar de nieuwe pensioenregeling. Daarbij is de door Sociale Partners uitgevoerde evenwichtigheidsbeoordeling meegenomen. Bij dit proces zijn zowel het VO en de RvT, als de sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuariael, vanaf het begin betrokken geweest.

7.3 Toelichting wijze vaststellen uitvoerbaarheid transitieplan

Pf APF geeft een toelichting op de wijze waarop het bestuur de uitvoerbaarheid van het transitieplan heeft vastgesteld en welke rol het VO, de RvT en de sleutelfunctiehouders daarbij hebben bekleed.

Aan de hand van de transitieplannen geven de Sociale Partners opdracht aan Pf APF tot uitvoering van de nieuwe pensioenregeling, inclusief het verzoek om de tot aan de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten in te varen in de nieuwe pensioenregeling. De beoogde datum voor de overgang naar de nieuwe pensioenregeling ligt in 2026. Pf APF heeft een toets op uitvoerbaarheid uitgevoerd voor het uitvoeren van de nieuwe regeling alsmede de migratie naar het nieuwe IT - platform van APS en het invaren. Ook heeft Pf APF zich een oordeel gevormd over de technische uitvoerbaarheid van de nieuwe regeling inclusief een IT haalbaarheid analyse. Zie paragraaf 3.2.1.2 voor de toets op uitvoerbaarheid en paragraaf 3.2 technische uitvoerbaarheid.

Over dit proces zijn zowel het VO en de RvT geïnformeerd. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is vanaf het begin betrokken geweest bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid. Bij het definitieve concept Besluitvormingsdocument uitvoerbaarheid heeft de sleutelfunctiehouder zijn opinie afgegeven, die vervolgens ook tijdens de bestuursvergaderingen van 15 april 2025 en 12 mei 2025 in aanwezigheid van de sleutelfunctiehouder is besproken. Uiteindelijk is na oplevering van het definitieve document de definitieve opinie afgegeven die op 20 mei 2025 door het bestuur is besproken.

7.4 Toets op conformiteit wettelijke voorschriften

Pf APF heeft een toets op relevante wet- en regelgeving laten uitvoeren:

- Of de pensioenovereenkomsten tussen de bij APF ooit aangesloten werkgevers en hun huidige/voormalige werknemers rechtsgeldig zijn gewijzigd.
- Of de in de transitieplannen (transitieplan AkzoNobel Nederland B.V.) voorgestelde nieuwe Wtp regeling in lijn is met wet- en regelgeving.
- Of het invaarverzoek zoals dat blijkt uit het transitieplan van AkzoNobel Nederland B.V. in lijn is met wet- en regelgeving.

Vanuit deze toets op wet- en regelgeving zijn bevindingen opgekomen die Pf APF adresseert door ze op te nemen in deze opdrachtbevestiging van Pf APF richting sociale partners. Het merendeel gaat om ons begrip van aspecten uit het transitieplan. Ook komt daarin terug onder welke voorwaarden APF mede bereid is in te varen en de nieuwe Wtp-regeling uit te voeren. Belangrijk is dat al deze bevindingen van de sociale partners nauwkeurig aandacht krijgen bij het opstellen van de cao en het pensioenreglement.

Met inachtneming van deze bevindingen is Pf APF van oordeel dat de uitvoering van de in het transitieplan en addendum voorgestelde pensioenregeling niet op materiële juridische belemmeringen zal stuiten, waardoor de regeling niet uitvoerbaar zou kunnen zijn voor het fonds.

Er is ook nog een vierde toets uitgevoerd, die gaat over gelijke behandeling op grond van leeftijd, geslacht en arbeidsduur. Het transitieplan en de verwachte vertaling naar pensioenreglement bevat veel leeftijdsonderscheid. Op basis van de ons nu bekende informatie verwacht Pf APF dat het gemaakte leeftijdsonderscheid objectief te rechtvaardigen is, en dus toelaatbaar is. Maar wij kunnen niet uitsluiten dat een rechter uiteindelijk anders oordeelt. Om het gemaakte leeftijdsonderscheid wel objectief te rechtvaardigen, is een nadere gecombineerde actuariële en juridische analyse nodig, waarvan wij nu vermoeden dat die een beperkte meerwaarde heeft. Het transitieplan bevat geen direct onderscheid op grond van geslacht of arbeidsduur (deeltijd/volgtijd). Wij hebben niet kunnen vaststellen dat sprake is van verboden indirect onderscheid. De gemaakte mitigerende opmerkingen hiervoor ten aanzien van leeftijdsonderscheid gelden hier echter ook.

Ter verduidelijking: de toets die APF heeft gedaan op wet- en regelgeving laat onverlet dat sociale partners een eigen verantwoordelijkheid hebben ter zake.

7.5 Afwijking transitieplan?

Het bestuur heeft er na uitvoerig onderzoek en meerdere discussies voor gekozen andere dan de door Sociale Partners opgestelde, namelijk smallere, bandbreedtes te hanteren voor het toetsen van de evenwichtigheid van de uitwerking van het transitieplan en het erna opgestelde addendum. Dat is een langdurig proces geweest waarbij alle voor- en nadelen zijn meegenomen en meerdere aanvullende transitieberekeningen zijn gemaakt.

Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in bandbreedtes waar het bestuur achter staat en waarbinnen het bestuur van mening is dat er sprake is van een evenwichtige transitie, zonder enig onevenwichtig nadeel voor een bepaalde groep of cohort.

Het bestuur heeft daarbij besloten dat mocht er een situatie buiten de bandbreedtes ontstaan, dan zal het bestuur deze situatie analyseren en hierover in gesprek gaan met Sociale Partners.

In aanvulling op de bandbreedtes zoals Sociale Partners opgesteld voor het verwacht pensioen (het UPO-bedrag) heeft Pf APF ook bandbreedtes opgesteld voor de vervangingsratio's. Daarnaast is de vulling van de RDR verder uitgewerkt in dit implementatieplan (dat hadden Sociale Partners aan het bestuur overgelaten) en is een aanvullende toets op het netto profijt effect voor zowel de excedentregeling uitgevoerd als voor de situatie dat er geen sprake is van een RDR.

Vanuit deze toets op wet- en regelgeving zijn bevindingen opgekomen waarvan Pf APF vindt dat ze eenvoudig op te lossen zijn door die op te nemen in deze opdrachtbevestiging van Pf APF richting Sociale Partners. Belangrijk is wel dat deze bevindingen van de sociale partners nauwkeurig aandacht krijgen bij het opstellen van de cao en het pensioenreglement.

Er zijn verder geen majeure punten waarop Pf APF afwijkt van het door Sociale Partners opgestelde transitieplan en het erna opgestelde addendum.

7.6 Financiële grenzen dekkingsgraad transitieplan?

De streefdekkingsgraad bedraagt 112%. In dat geval kunnen de belangrijkste invaardoelen worden gerealiseerd. De minimaal vereiste dekkingsgraad bij invaren is 103,5%. Als de invaardekkingsgraad op de transitiedatum lager is dan 103,5% dan zullen Sociale Partners met elkaar in overleg treden. Zij kunnen dan besluiten niet in te varen. Als zij besluiten toch in te varen vindt er een korting tot 103,5% dekkingsgraad plaats.

Daarnaast is een bovengrens opgenomen, waarboven Sociale Partners met elkaar in overleg gaan, om vast te stellen of dan nog wel sprake is van een evenwichtige transitie. Deze bovengrens voor de invaardekkingsgraad bedraagt 130%.

7.7 Afspraken bij overschrijding grenzen transitieplan

In deze paragraaf wordt uiteengezet welke afspraken en werkwijzen zijn opgesteld om te waarborgen dat er adequaat wordt gehandeld wanneer de financiële grenzen van het transitieplan worden overschreden. Het zou idealiter een concreet en haalbaar plan zijn, waarin duidelijk wordt beschreven hoe signalering, besluitvorming en correctieve acties plaatsvinden. Hierbij kan dan worden ingegaan op de stappen die worden ondernomen om het transitieproces binnen de gestelde financiële kaders te houden.

Sociale Partners hebben dit echter niet uitgebreid opgeschreven of in een concreet plan vastgelegd. Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, is er sprake van een ondergrens (103,5%) en bovengrens (130%). Buiten deze grenzen gaan Sociale Partners met elkaar in gesprek om de situatie te analyseren en te bespreken, namelijk of er bij deze dekkingsgraad (buiten de gestelde grenzen) nog wel sprake zou zijn van een evenwichtige transitie. Overwogen zou dan kunnen worden om de beoogde transitie uit te stellen, dan wel om de op transitiedatum opgebouwde aanspraken niet in te varen.

Verder heeft het bestuur vastgesteld dat bij een renteafwijking van meer dan 110 bps naar boven of naar beneden, wellicht buiten de bandbreedtes wordt getreden. In dat geval zal het bestuur het gesprek aangaan met Sociale Partners.

8 Overige zaken

In dit hoofdstuk beschrijven we twee overige zaken met betrekking tot de transitie naar de nieuwe regeling. Als eerste hoe we omgaan met de achtergestelde lening. Daarna over het project 'Clean Water' voor het oplossen van de aandachtspunten van bijzondere pensioensoorten bij invaren en bij de uitvoering van de nieuwe regeling.

8.1 Achtergestelde lening

Pf APF heeft een Achtergestelde Lening afgesloten bij AkzoNobel N.V. Dit betreft een door AkzoNobel verleende achtergestelde lening met een nominale waarde van € 100 miljoen en een rentepercentage van 3,5%. Er vinden geen tussentijdse aflossingen plaats. De achtergestelde lening kan uitsluitend met toestemming van toezichthouder DNB worden afgelost.

Pf APF neemt de achtergestelde lening mee naar de nieuwe regeling. De achtergestelde lening dient als steuntje in de rug voor alle deelnemers. De achtergestelde lening wordt onderdeel van de voorzieningen en overige reserves. Het verwachte overrendement op de achtergestelde lening wordt periodiek toegevoegd aan de persoonlijke pensioenvermogens van alle deelnemers. Tevens biedt de achtergestelde lening extra bescherming voor de aan te houden reserves.

8.2 Clean Water

Pf APF werkt sinds 2022 met het project 'Clean Water' aan het oplossen van de aandachtspunten bij invaren en bij de uitvoering van de FPR van bijzondere pensioensoorten uit het verleden, die niet meer uitvoerbaar zijn of wettelijk niet meer toegestaan zijn in de FPR of het NPS.

Daarbij was sprake van meerdere dossiers en Pf APF heeft een plan van aanpak opgesteld die er voor moet zorgen dat alle aandachtspunten zijn opgelost voor of tijdens het invaren. Op het moment van indienen zijn de meeste dossiers opgelost. Deels door nu al aanpassingen door te voeren, deels door het meenemen van bijzondere pensioensoorten in het invaarproces. Het ongehuwden ouderdomspensioen en het niet-uitruilbaar partnerpensioen dat betrekking heeft op de periode na de pensioenleeftijd, worden gewoon ingevaren.

Eén dossier wordt later dit jaar afgerond. Dat betreft de collectieve waardeoverdracht van het arbeidsongeschiktheidspensioen naar elipsLife. Beoogd was om dit per 1 juli 2025 over te dragen, maar dat is niet haalbaar gebleken. Deze pensioenen zullen per 1 oktober 2025 overgedragen worden.